

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Затверджено на засіданні
кафедри теорії та історії
української і світової літератури
Донецького національного
університету імені Василя Стуса
Протокол № 7 від 22 січня 2020 р.

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

Вінниця
ДонНУ імені Василя Стуса
2020

ББК 83
УДК 821

Історія української літератури: методичні рекомендації / уклад.
Н. М. Урсані, М. А. Реутова, В. А. Просалова, О. Є. Соловей,
О. В. Пуніна. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 172 с.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії української і світової
літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 7 від 22 січня 2020 р.)

Відп. за випуск: *В. А. Просалова*, доктор філол. наук, проф. кафедри
теорії та історії української і світової літератури.

Укладачі:

Н. М. Урсані, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії та історії української і світової літератури (Історія української літератури (давня)); *М. А. Реутова*, канд. філол. наук, ст. викладач кафедри теорії та історії української і світової літератури (Історія української літератури (перша половина ХІХ століття). Історія української літератури (друга половина ХІХ століття)); *В. А. Просалова*, д. філол. наук, проф. кафедри теорії та історії української і світової літератури (Історія української літератури (межа століть)); *О. Є. Соловей*, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії та історії української і світової літератури (Історія української літератури (ХХ століття)); *О. В. Пуніна*, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії та історії української і світової літератури (Спецкурс «Василь Стус: психотип, креатор, образ». Історія української літератури (сучасна / постколоніальний період)).

Рецензенти:

О. В. Пуніна, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії та історії української і світової літератури;

І. Р. Домрачева, к. філол. наук, доц. кафедри української мови.

Видання вміщує навчально-методичні рекомендації – списки літератури, плани і завдання до практичних занять, завдання для самостійної й індивідуальної робіт, перелік питань до іспиту – до навчальної дисципліни «Історія української літератури» для спеціальності 035 Філологія, освітньо-професійної програми «Українська мова та література».

Для студентів-гуманітаріїв.

© Урсані Н. М., 2020

© Реутова М. А., 2020

© Просалова В. А., 2020

© Пуніна О. В., 2020

© Соловей О. Є., 2020

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2020

ЗМІСТ

Вступ	5
Історія української літератури (давня)	6
Змістові модулі	6
Література до курсу	10
Плани практичних занять	16
Самостійна й індивідуальна роботи	25
Список творів для прочитання	25
Перелік питань, що виносяться на іспит	27
Історія української літератури (перша половина XIX століття)	31
Змістові модулі	31
Література до курсу	32
Плани до практичних занять	33
Самостійна й індивідуальна роботи	38
Список творів для прочитання	38
Перелік питань, що виносяться на іспит	39
Історія української літератури (друга половина XIX століття)	42
Змістові модулі	42
Література до курсу	42
Плани до практичних занять	44
Самостійна й індивідуальна роботи	52
Форми самостійної роботи студента	52
Перелік питань, що виносяться на іспит	53
Історія української літератури (межа століть)	58
Змістові модулі	58
Література до курсу	61
Плани практичних занять	64
Самостійна й індивідуальна роботи	80
Форми самостійної роботи студента	80
Перелік питань, що виносяться на іспит	81
Історія української літератури (XX століття)	84
Змістові модулі	84
Література до курсу	88
Плани практичних занять	92
Самостійна й індивідуальна роботи	131
Список творів для прочитання	131
Форми самостійної роботи студента	132
Перелік питань, що виносяться на залік	133
Перелік питань, що виносяться на іспит	133
Спецкурс «Василь Стус: психотип, креатор, образ»	136

Змістові модулі	136
Література до курсу	137
Завдання до практичних занять	139
Самостійна й індивідуальна роботи	149
Форми самостійної роботи студента	149
Історія української літератури (сучасна / постколоніальний період)	150
Змістові модулі	150
Література до курсу	151
Плани і завдання до практичних занять	152
Завдання до практичних занять (некласичні)	162
Самостійна й індивідуальна роботи	169
Список творів для прочитання	169
Форми самостійної роботи студента	170
Перелік питань, що виносяться на іспит	171

ВСТУП

Засвоєння матеріалу з періоду розвитку української літератури від давньої літератури до початку ХХІ століття розраховано на студентів спеціальності 035 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література» ступеня освіти «бакалавр» і «магістр». Курс «Історія української літератури» вивчається за таким принципом поділу: періоди «давня література», «перша половина ХІХ століття», «друга половина ХІХ століття», «межа століть», «ХХ століття», під час навчання у магістратурі – «сучасна / постколоніальна література».

Навчально-методичне видання вміщує необхідні для засвоєння курсу матеріали: змістові модулі навчальних дисциплін, літературу до курсу, плани і завдання до практичних занять, списки творів для прочитання, переліки форм самостійної роботи студента, списки питань, що виносяться на іспит.

Вивчення курсу «Історія української літератури» передбачає: ознайомлення з основними етапами та історичними умовами розвитку української літератури; розуміння закономірностей художнього процесу та його складових; зорієнтованість в основних напрямках, персоналіях, тенденціях та перспективах розвитку українського літературного процесу; володіння навичками літературознавчого аналізу твору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: зміст, значення й місце української літератури від VIII століття до ХХІ століття; системний характер історії української літератури, закономірність процесів і явищ; стилеві й напрямкові особливості розвитку історії літератури; науковий термінологічний апарат літературознавства у діахронному (історичному) та актуальному аспектах; вектори розвитку уявлень про роль окремих постатей в історії української літератури; особливості кожного окремого жанру на рівні поезики у зв'язку з історією його становлення, дослідження та подальшим розвитком літератури; ключові наукові та методичні проблеми курсу;

вміти: давати визначення основних історико-літературних понять; виділяти специфіку літературних явищ і феноменів упродовж становлення української літератури; розуміти та розрізняти причини і наслідки у розвитку літератури; аналізувати наслідки взаємодії творчості представників різних стилевих систем; застосовувати набуті знання у подальшому навчанні; шукати і опрацьовувати наукову літературу з проблематики курсу; самостійно ставити і розв'язувати проблемні питання з вивчення історії української літератури.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДАВНЯ)

Змістові модулі

Модуль 1. Перекладна література Середньовіччя

Тема 1. Проблеми термінології та часових визначень давньої української літератури. Предмет і завдання курсу. Специфіка української літератури в контексті національної культури, її художні та онтологічні аспекти. Роль української літератури в національній історії. Роль нашого письменства в структуруванні національної культури. Проблеми термінології і часових визначень давньої української літератури, її вивчення: наукові течії, представники, характер досліджень (філософський, соціально-історичний, духовно-історичний, культурно-історичний). Історія вивчення давньої української літератури. Дослідники давньої української літератури (М. Максимович, І. Вагилевич, І. Прижов, М. Драгоманов, І. Франко, В. Перетц, С. Єфремов, М. Возняк, В. Маслов, Г. Сивокінь, О. Мишанич, В. Яременко, О. Мишанич, О. Сліпушко). *Тема 2. Середньовіччя як культурно-історична епоха.* Ознаки літератури епохи Середньовіччя, жанрова система літератури цього періоду. Структура Біблійних книг. Особливості Старого та Нового Заповітів. Біблія і українська література. Місце Біблії в системі духовних цінностей. Біблійні сюжети, образи, символіка. Апокрифи, історія їх рецепції. Тематичні групи, образи. Класифікація апокрифів І. Франком. Старозавітні апокрифи про Ламеха, про Соломонові суди, про повстання сатани та ангелів. Есхатологічний апокриф «Ходіння Богородиці по мукам». *Тема 3. Загальна характеристика перекладної літератури Київської Русі, її значення та місце в розвитку українського письменства.* Переклад Біблії та Богослужбових книг церковнослов'янською мовою. Система жанрів візантійського письменства на слов'янському ґрунті. Найпопулярніші типи збірників: апракосне Євангеліє, Псалтир, «Пчола», «Ізмарагд». Геоцентрична система світоустрою у «Шестидневі». Уявлення про флору та фауну у «Фізіологові». «Олександрія» – зразок військової модернізованої християнської повісті. Олександр Македонський як мудрий правитель, завойовник. Роль передісторії його народження у творі. Походи О. Македонського. Міфологічні та християнські мотиви у творі.

Модуль 2. Оригінальна література Середньовіччя

Тема 1. Оригінальна література, загальна характеристика. Ораторсько-проповідницька проза. Повчальна та висока проповідь на Русі. Митрополит Іларіон як релігійна та політична постать на Русі. Гіпотези щодо долі митрополита Іларіона. „Слово про Закон і Благодать” митрополита Іларіона як відображення духовних проблем

інтелектуального життя Київської Русі. Художні особливості твору. Значення старозавітної історії про Авраама, Сару та рабиню Агар у структурі твору. Оцінка життєвого шляху «кагана Русі» Володимира. «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона – перший художньо-публіцистичний твір у давній українській літературі. Вплив Іларіонового «Слова» на літературу пізнішого часу. Поетична проповідь Кирила Турівського. *Тема 2. Паломництво як феномен середньовічної літератури.* «Житіє і ходіння Данила, Руської землі ігумена» (початок XII ст.) як пам'ятка паломницької, літератури. *Тема 3. Літописання.* Київський літопис (XII ст.), локальне зображення подій. Перевага фактографічного матеріалу над белетристикою. Ідея загальноруської єдності в літописанні Києва. Особливості стилю «монументального історизму» в літописі. Галицько-Волинський літопис (XIII ст.), жанрова самобутність твору. Поєднання двох частин – Галицького та Волинського літописів. Данило Галицький – новий тип середньовічного героя. Зв'язок літопису з історичними хроніками. Фольклорні джерела літопису (переказ про євшан-зілля, рештки билинного епосу у творі). Мова, авторство. *Тема 4. Агіографічна література.* Загальна характеристика житійної літератури. Княжі житія на Русі. Історичні причини появи Борисо-Глібовського циклу. Анонімне «Сказання і страть, і похвала Святому Мученику Бориса і Гліба» – найпопулярніша пам'ятка житійної літератури Київської Русі. Елементи декламаційно-ораторського стилю у пам'ятці. Образи святих мучеників Бориса і Гліба у «Сказанні...». Вияв літературного етикету у творі. Значення біблійних цитат у творі. Втілення ідеї «вотчини» у творі. Літописець та історик про твори Борисо-Глібовського циклу. *Тема 5. «Повчання дітям» Володимира Мономаха.* Володимир Мономах – письменник. Жанр повчання батька дітям в середньовічній літературі. Питання про час написання твору у літературознавстві. «Повчання Володимира Мономаха»: сюжетно-композиційні та художньо-стилістичні особливості. Дидактична та біографічна частини «Повчання дітям». *Тема 6. «Слово о полку Ігоревім» як пам'ятка літератури Київської Русі.* Історія відкриття, видання та вивчення пам'ятки літератури Київської Русі – «Слова о полку Ігоревім». Історична основа. Художній час і простір у пам'ятці. Проблема авторства. Образи князів у «Слові о полку Ігоревім». Плач Ярославни та його роль у розвитку дії. Жанрова природа «Слова о полку Ігоревім» Фольклорні впливи у творі. Ідея єдності Руської землі у «Слові...». *Тема 7. Києво-Печерський патерик (20-і рр.. XIII ст.): історія виникнення, джерела, жанрова своєрідність.* Мотив чуда у творі. Композиційні особливості. Новели: «Про Прохора Лободяника», «Про Агапіда-лічця», «Про Олімпія Іконописця», «Про Мойсея Утрина», «Про Тита та Івагрія». Значення Києво-Печерського патерика.

Модуль 3. Література культурно-історичної епохи Відродження

Тема 1. Відродження як культурно-історична епоха (II пол. XV ст. – XVI ст.). Генеза літератури та мистецтва Європейського ренесансу, використання в ній античних і середньовічних традицій. Поняття «гуманісти», «гуманізм» в епоху Відродження. Особливості ренесансного гуманізму. Реформація як суспільний рух. *Тема 2. Національна латиномовна поезія — ренесансне явище українського письменства, форма взаємодії національних і європейських культурних традицій.* Творчість Юрія Котермака (Дрогобича). Поетичний «Вступ до книги «Прогностична оцінка 1483 року». Античні образи у творі. Осмислення ролі науки у житті людини. Творчість Павла Русина із Кросна. Збірка «Пісні Павла Русина з Кросна» (1509): мотиви автобіографізму, опанування світових культурних надбань. Заклик до освіти, любов до книги в поезіях Павла Русина із Кросна. Роздуми поета про розвиток освіти у віршах «До книжечки», «Книга промовляє», «Похвала поезії». Літературна діяльність Себастьяна Фабіана Кленовича. Поема «Роксоланія» С. Ф. Кленовича – явище новолатинської поезії на Україні. Сюжет, особливості композиції, образна структура, проблематика. С. Ф. Кленович – засновник «Львівського Парнасу». Використання історичних і міфологічних образів і мотивів. Станіслав Оріховський-Роксолан – представник латиномовної прози. Риси Ренесансу у творах: «Про турецьку загрозу слово друге», «Напучення королеві польському Сигізмунду II Августу». *Тема 3. Полемічна література II пол. XVI – початку XVII ст.* Загальна характеристика. Причини і зміст літературної полеміки між православними і католиками. Полемічні трактати. Творчість Івана Вишенського. Невизнання письменником ренесансних цінностей, повернення до ранньохристиянських ідеалів. Наслідування стилю апостола Павла. Провідні твори та їх жанрова специфіка. Критика соціальної дійсності в Україні та Речі Посполитій в «Писанії до всіх... в Лядській землі живущих». Осмислення християнських цінностей у творі «Викриття диявола-світодержця». Роль епіграфа у творі. Діалогічна форма викладу. Заперечення чинних на той час церковних інституцій, ієрархій та пошуки виходу з кризи в творах «Посланіє к утекшим от православної веры єпископам», «О очищении церкви». Аскетизм у творах полеміста.

Модуль 4. Література культурно-стилістичної епохи Бароко

Тема 1. Бароко як культурно-історична епоха, як напрям в мистецтві, як художній стиль. Поява терміну «бароко». Поетики Києво-Могилянської колегії. Стан вивчення цієї теми у вітчизняному літературознавстві. Курси поетики та риторики у Києво-

Могилянській колегії. Класифікація поетик. Класифікація родів і жанрів у київських поетиках. Митрофан Довгалевський «Сад поетичний». Феофан Прокопович «De arte poetica». *Тема 2. Українська історіографія, козацькі літописи 17-18 ст. Умови розвитку історіографічної прози XVII – XVIII ст.* «Синопис» – перша історія України. «Історія русів» як твір, в якому осмислена історія України. Козацькі літописи як самобутнє явище української літератури. Літопис Самовидця. Патріотичний зміст літопису. Гіпотези про авторство. Зображення Чорної ради у літописі. Образ автора в структурі твору. Життєвий та творчий шлях Г. Грабянки. Літопис Григорія Грабянки як твір українського бароко. Образи українських гетьманів у літописі. Загальнополітичне спрямування твору. Літопис Самійла Величка. Стильова поліфонія. Риси барокової образності. Новела про сатира у літописі. Відомості про визначних культурних, релігійних діячів у літописі. Образи гетьманів та української шляхти. *Тема 3. Особливості барокової поезії.* Своєрідність панегіричної поезії XVII ст. «Вірші на жалосний погреб ... Петра Конашевича-Сагайдачного» як кращий здобуток раннього бароко в синтезуванні середньовічних і ренесансних традицій. Геральдичне віршування кінця XVI – початку XVII ст. Геральдична й епіграматична поезія. Структура емблеми, її основні складники. Творчість Лазаря Барановича. Бароковий концептизм збірки «Аполлонова лютня» Лазаря Барановича. Зображення узгодженого неузгодження, використання антитези, стильової гри протилежних за значенням слів. Погляди дослідників на провідницьку і поетичну творчість Л. Барановича. Риси стилю бароко в його творчості. Образ митця. Зорова поезія І. Величковського. Поетична збірка І. Величковського «Млеко» як антологія курйозної поезії. Використання алегорій, релігійної символіки, відтворення образів Ісуса Христа, Богородиці, святих, смерті. Епіграми І. Величковського (переклади та власні). Іван Мазепа як поет. Мазепіянський Атений. Жанрово-стильова самобутність творчості Климентія Зіновієва: філософсько-релігійна лірика та соціально-побутові вірші. Гумористичні й сатиричні мотиви. Дидактизм. Вплив паремійних жанрів на вірші. Д. Братковський та його збірка віршів «Світ, розглянутий по частинах». *Тема 4. Життєвий та творчий шлях Кирила Транквіліона-Ставровецького.* Збірка прозових і поетичних творів «Перло многоцінное». Свідоме авторське спрямування віршів для потреб церковних служб, провідницької та навчальної практики. Жанрова природа творів. *Тема 5. Ораторська проза Бароко.* Полемічні твори Іоанікія Галятовського. Книга проповідей «Ключ розуміння» письменника-проповідника Антонія Радивиловського. *Тема 6. Бурлескна творчість „мандрівних дяків” –*

прояв сміхової культури. Жанри «низового бароко». Тематика, проблематика, жанрова специфіка. *Тема 7. Українська віршована сатира 18 століття.* Віршована сатира фольклорного походження («Вірш про Марка Пекального», «Вірш про отця Негребецького», «Про Кирика і жадібного попа»). Твори викривально-політичного змісту («Плач Київських ченців», «Доводи Данилея Кукси спадкові»). Обсяг і характер «віршоманії» Івана Некрашевича. *Тема 8. Українська драматургія періоду раннього і зрілого Бароко.* Вертепна драма. Барокові інтермедії. Джерела сюжетів. Гумористичні ситуації та комічні образи-типи: Климка, Стецька, Максима, Рицька, Дениса тощо. Вияв синтезу фольклорної та літературної традиції у вертепній драмі. Драма Ф. Прокоповича «Владимир» та її роль у розвитку української історичної драматургії. Визначне місце барокових елементів у трагікомедії. Барокова драма «Милість Божія». Драма-міраклъ. П'єса «Олексій чоловік Божий». «Воскресіння мертвих» Ю. Кониського – драма-мораліте. *Тема 9. Життєвий і творчий шлях Г. Сковороди.* Відомості біографічного характеру в епістолярній спадщині. Жанрова самобутність діалогів Григорія Сковороди. Персоніфікація філософських ідей. Філософський трактат «Алфавіт, або буквар світу». Педагогічна спадщина Г. С. Сковороди. Діалогі-притчі: «Благородний Еродій», «Убогий Жайворонок». Значення творчості Г. С. Сковороди.

Література до курсу

1. Аполонова лютня: Київські поети XVII – XVIII ст. / Упоряд. та прим. В. Маслюка, В. Шевчука, В. Яременка. – К: Молодь, 1982. – 320 с.
2. Білоус П. В. Історія української літератури XI – XVIII ст. [Текст]: навч. посіб. / П. В. Білоус. – Київ: Академія, 2009. – 423 с.
3. Білоус П. В. Паломницький жанр в історії української літератури / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка; Житомир. педін-т ім. І. Я. Франка. – Житомир, 1997. – 160 с.
4. Бадрак Б. Творчість Івана Величковського. Тематимка, барокова образність / Б. М. Бадрак ; Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. – 155 с.
5. Белинский В. Б. Страна Моксель, или Открытие Великороссии [Текст] : роман - исследование. Кн. 1 / В. Б. Белинский. – Изд. 2-е. – Киев : Вид. ім. Олени Теліги, 2007. – 406 с.
6. Белинский, В. Б. Страна Моксель, или Открытие Великороссии [Текст] : роман - исследование. Кн. 2 / В. Б. Белинский. – Изд. 2-е. – Киев: Вид. ім. Олени Теліги, 2007. – 342 с.

7. *Білецький О.* Від давнини до сучасності. Збірник праць з питань української літератури. – Т. 1. – К.: Держлітвидав України, 1960. Від давнини до сучасності : Зб. праць з питань укр. л-ри : Вибр. праці в 2 т. Т. 1 / О. І. Білецький ; Авт. передм. М. Гудзій. – К.: Держлітвидав УРСР, 1960. – 503 с.
8. *Брайчевський М. Ю.* Утвердження християнства на Русі / М. Ю. Брайчевський ; АН УРСР, Ін-т археології. – К. : Наук. думка, 1989. – 294 с.
9. *Бузина О. А.* Тайная история Украины-Руси [Текст] / О. А. Бузина. – 3-е изд. – К.: Довіра, 2007. – 335 с.
10. *Велесова книга.* Легенди. Міти. Думи. Скрижалі буття українського народу / Упор., ритм., переклад, підготовка автентичного тексту, стаття, довідкові матеріали Б. Яценка. – К., 1995 – 316 с.
11. *Величковський І.* Повне зібрання творів. Дзигар цілий і напівдзигарик / І. Величковський; пер., вступ. ст. та прим. В. О. Шевчука. – К.: Дніпро, 2004. – 189 с.
12. *Возняк М.* Історія української літератури: У 2-х кн. / М. Возняк. – Кн.2. – Львів: Світ, 1994 – 555 с.
13. *Горський В.С.* Історія української філософії : Курс лекцій: Навч. посібник для студентів вузів / В. С. Горський. – К. : Наук. думка, 1996. – 288 с.
14. *Грабович Г.* До історії української літератури : (Дослідж., есеї, полеміка) / Григорій Грабович. – К. : Критика, 2003. – 632 с.
15. *Григорій Сковорода* [Текст] : біобібліографія / Харківський держ. ун-т ім. О. М. Горького, Центр. наук. б-ка ; [уклад.: Е. С. Беркович, Р. А. Ставинська, Р. І. Штраймиш; вступ. ст. А. М. Ніженець]. – Харків: Вид-во Харк. ун-ту, 1968. – 184 с.
16. *Григорій Сковорода* [Текст] : біобібліографія / Харківський держ. ун-т ім. О. М. Горького, Центр. наук. б-ка ; [уклад.: Е. С. Беркович та ін. ; вступ. ст. А. М. Ніженець]. – 2-ге вид. – Харків: Вид-во Харк. ун-ту, 1972. – 204 с.
17. *Грицай М. С.* Давня українська проза [Текст] : роль фольклору у формуванні образного мислення укр. прозаїків XVI - початку XVIII ст. / М. С. Грицай. – Київ : Вища шк., 1975. – 151 с.
18. *Грицай М. С.* Українська драматургія XVII-XVIII ст. [Текст] : навч. посіб. для студ. ун-тів та пед. ін-тів / М. С. Грицай. – Київ: Вища шк., 1974. – 200 с.
19. *Грушевський М.* Історія української літератури : В 6 т. 9 кн. Т. 4 : Усна творчість пізніх княжих і перехідних віків XIII-XVII, Кн. 1 / Упоряд. О. М. Таланчук ; Приміт. С. К. Росовецького. – К. : Либідь, 1994. – 336 с.
20. *Давній український гумор і сатира* [Текст] / [упоряд. Л. Є. Махновець]. – Київ: Худож. літ., 1959. – 493 с.

21. Давньоруські любомудри / В. С. Горський, О. Я. Вдовина, Ю. Ю. Завгородній, О. Б. Киричок; [За заг. ред. В. С. Горського]. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 304 с.
22. Довгалевський М. Поетика [Текст]: (Сад поетичний) / М. Довгалевський ; [пер., приміт. та слов. імен і назв В. П. Маслюка ; вступ. ст. І. В. Іваньо]. – К.: Мистецтво, 1973. – 435 с.
23. Древняя русская литература: Хрестоматия: // Сост. Н. Прокофьев. – М.: Просвещение, 1998. – 429 с.
24. Європейське відродження та українська література XIV – XVIII ст. / Відп. ред. О. Мишанич; АН України; Ін-т літ. ім. Т. Шевченка. – К. : Наук. думка, 1993. – 372 с.
25. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К.: Феміна, 1995. – 688 с.
26. Жолтовський П. М. Художнє життя на Україні в XVI-XVIII ст. / П. М. Жолтовський ; Відп. ред. Я. П. Запаско ; Акад. наук УРСР ; Музей етнографії та худож. промислу. – К. : Наук. думка, 1983. – 180 с.
27. Замалеев А., Зоц В. Мыслители Киевской Руси / А. Ф. Замалеев, В. А. Зоц. – К.: Вища шк., 1981. – 159 с.
28. Запаско Я. Мистецька спадщина Івана Федорова : Альб. / Львів. держ. ун-т ; Оформ. худож. В. Юрчишина. – Л. : Вища шк., 1974. – 223 с.
29. Ісаєвич Я. Братства та їх роль в розвитку української культури XVI - XVIII ст. / Я. Д. Ісаєвич; Ін-т сусп. наук Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. – К. : Наук. думка, 1966. – 250 с.
30. Історія України в особах. Литовсько-польська доба / Авт. колектив: О. Дзюба, М. Довбищенко. – К.: Україна, 1997. – 271 с.
31. Історія української літератури другої половини XIX ст. [Текст]: [підруч. для філол. ф-тів ун-тів та пед. ін-тів] / В. М. Поважна та ін.; за ред. В. М. Поважної, М. С. Грицяя. – 2-ге вид. – Київ : Вища шк., 1986. – 432 с.
32. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм. – Тернопіль: Астон, 2002. – 258 с.
33. Костікова І. І. «Слово о полку Ігоревім» у сучасних дослідженнях / І. І. Костікова; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х. : ПринтДизайн, 2001. – 152 с.
34. Котляр М. Ф. Історія України в особах. Давньоруська держава. – К.: Україна, 1996. – 239 с.
35. Крекотень В. Київська поетика 1637 року // Літературна спадщина Київської Русі і українська література XVI – XVIII ст.: Зб. ст. / Відп. ред. О. В. Мишанич ; Акад. наук Укр. РСР ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наук. думка, 1981. – 266 с.

36. Літопис руський : Давньоруські та давні укр. літописи / За Іпатським списком пер. Л. Махновець; Відп. ред. О. В. Мишанич. – К. : Дніпро, 1989. – XIV; 519 с.
37. Литература Древней Руси : Хрестоматия / Сост. Л. А. Дмитриев ; Под ред. Д. С. Лихачева. – М. : Высш. шк., 1990. – 544 с.
38. *Лихачев Д. С.* «Слово о полку Игореве»: Ист.-лит. Очерк / Д. Лихачев. – М.: Просвещение, 1976. – 175 с.
39. *Лихачев Д. С.* Величье Древнерусской литературы // Памятники литературы Древней Руси [Текст]: Начало русской литературы : XI-начало XII в. / [вступ. ст. Д. С. Лихачева; сост. и общ. ред. Л. А. Дмитриева, Д. С. Лихачева; оформ. худож. В. Вагина]. – Москва: Худож. лит., 1978. – 463 с.
40. *Макаров А.* Світло українського бароко / А. Макаров. – К.: Мистецтво, 1994. – 287 с.
41. *Макарчук С.* Писемні джерела з історії України / С. Макарчук. – Львів: Світ, 1999. – 349 с.
42. Марсове поле: Героїчна поезія на Україні X – першої половини XVII століття / Упоряд., вступ, стаття та прим. Валерія Шевчука. Кн. I – К.: Молодь, 1988. – 280 с.
43. Марсове поле: Героїчна поезія на Україні. Друга половина XVII – поч. XIX століть. / Упоряд., вступ, стаття та прим. Валерія Шевчука. Кн. II. – К.: Молодь, 1989. – 384 с.
44. *Марченко М. І.* Історія української культури : З найдавніших часів до середини XVII ст. / М. І. Марченко. – К. : Рад. шк., 1961. – 286 с
45. *Маслюк В.* Латиномовні поетики і риторики XVII - першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / В. П. Маслюк; Відп. ред. О. В. Мишанич; Акад. наук Укр. РСР ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наук. думка, 1983. – 236 с.
46. *Махновець Л.* Григорій Сковорода [Текст]: біографія / Леонід Махновець. – К. : Наук. думка, 1972. – 255 с.
47. *Махновець Л.* Про автора «Слова о полку Ігоревім» / Л. Є. Махновець. – К. : Вид-во при Київ. держ. ун-ті, 1989. – 264 с.
48. *Ніженець А. М.* На зламі двох світів [Текст]: розвідка про Г. С. Сковороду і Харк. колегіум / А. М. Ніженець. – Харків: Прапор, 1970. – 208 с.
49. *Нічик В.* До питання про схоластичність філософських курсів у Києво-Могилянській академії // Від Вишенського до Сковороди : (З історії філос. думки на Україні XIV – XVIII ст.) : [Зб. ст.] / Відп. ред. В. М. Нічик ; Акад. наук УРСР ; Ін-т філософії. – К. : Наук. думка, 1972. – 144 с.
50. *Огієнко І.* (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та прим. М. С. Тимошик. – К. : Либідь, 1994. – 446 с.

51. *Огоновський О.* Історія літератури руської [української]. Ч. 1 : XI-XVIII вік, Ч. 4 : Етнографія / Укр. вільний ун-т; Філософ. фак. – Мюнхен, 1992. – 426 с.
52. *Перетц В.* Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVI-XVIII веков / В. Н. Перетц ; Акад. наук СССР ; Отд-ние лит. и яз.; Комис. по истории филол. наук. – М. : Изд-во Акад. наук СССР; Л., 1962. – 255 с.
53. *Перлини духовності: Твори укр. світової л-ри від часів Київ. Русі до XVII ст.: [Навч. посіб.]. Кн. 1 / Упорядкув, передм і комент. В. В. Різуна.* – К. : Грамота, 2003. – 559 с.
54. *Перлини духовності: Твори укр. світової л-ри від часів Київ. Русі по XVIII ст.: [В 2 кн.]: [Навч. посіб.]. Кн. 2 / Упорядкув. В. В. Різуна; Пер., передм., комент. В. О. Шевчука.* – К.: Грамота, 2003. – 479 с.
55. *Писемність Київської Русі і становлення української літератури : Зб. наук. пр. / Відп. ред. В. І. Кречотень; Акад. наук Укр. РСР; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка.* – К.: Наук. думка, 1988. – 318 с.
56. *Полек В.* Історія української літератури X-XVII століть : навч. посібник для філол. фак. вищих навч. закладів. – К.: Вища шк., 1994. – 144 с.
57. *Радишевський Р.* Бароковий концептизм поезії Л. Барановича // Українське літературне бароко. – К., 1967. – С. 156 – 177.
58. *Сліпушко О.* Софія Київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII ст.) / О. Сліпушко. – К.: Аконіт, 2002. – 400 с.
59. *Слово многоцінне: хрестоматія укр. л-ри, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга пол. XV-XVI ст.) та в епоху Бароко (кінець XVI-XVIII ст.): В 4-х кн. Кн. 1: Література епохи Ренесансу (друга половина XV-XVI століття); Література раннього Бароко (80-ті роки XVI століття-1632 рік) / Кер. проекту В. В. Яременко; Упоряд. В. О. Шевчук, В. В. Яременко.* – К.: Аконіт, 2006. – 800 с.
60. *Соболь В.* З глибин віків: Вивчення давньої літератури / В. Соболь. – К.: Зодіак - ЕКО. – 1995. – 192с.
61. *Ставицький В.* Київ і київське літописання в XIII столітті / Ін-т історії України НАН України / В. Ставицький – К.: Києво-Могилянська академія, 2005. – 107 с.
62. *Степанишин Б.* Давня українська література в школі : [Для вчителів] / Борис Степанишин. – К. : Либідь, 2000. – 504 с.
63. *Тисяча років української суспільно-політичної думки = One thousand years of Ukrainian social and political thought: У 9 т. Т. 1 : (X-XV ст.) / Редкол.: Т. Гунчак (наук. ред.) та ін.; В. В. Яременко, О. М. Сліпушко, В. С. Крисаченко та ін.; Упорядкув. і прим. О. М. Сліпушко; Ред. тому Юрій Косенко.* – К.: Дніпро, 2001. – 632 с.

64. Тисяча років української суспільно-політичної думки = One thousand years of Ukrainian social and political thought: У 9 т. Т. 2, Кн. 1: (XVI ст.) / Редкол.: Т. Гунчак (наук. ред.) та ін.; Упорядкув., передм. і прим. Валерія Шевчука; Ред. тому Світлана Коба. – К. : Дніпро, 2001. – 560 с.
65. *Тихомиров М.Н.* Начало русской историографии // Русское летописание. – М., 1979. – С. 46-66.
66. *Толочко П.П.* Русские летописи и летописцы X – XIII вв. / П. П. Толочко; Нац. акад. наук Украины ; Ин-т археологии. – СПб.: Алетейя, 2003. – 295 с.
67. Українська література XVIII ст. [Текст]: Поетичні твори: Драматичні твори: Прозові твори / [редкол.: І. О. Дзевєрін (голова) та ін.; вступ. ст., упоряд. і прим. О. В. Мишанич]. – К.: Наук. думка, 1983. – 694 с.
68. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К.: Либідь, 2000. – 360 с.
69. Українська поезія [Текст]: кінець XVI – початок XVII ст. / упоряд. В. П. Колосова, В. І. Крєкотєнь; відп. ред. В. Л. Микитась; АН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К.: Наук. думка, 1978. – 430 с.
70. Українська поезія XVII століття (перша половина): Антологія / Упорядкув., вступ. ст. та прим. В. В. Яременка; Редкол.: І. Ф. Драч та ін. – К.: Рад. письменник, 1988. – 360 с.
71. Українська поезія XVI століття [Текст] / [редкол.: І. Ф. Драч та ін. ; упоряд., вступ. ст. та прим. В. В. Яременко]. – К. : Рад. письменник, 1987. – 287 с.
72. Українська поезія: Середина XVII ст. / Упоряд. В. І. Крєкотєнь, М. М. Сулима; Відп. ред. О. В. Мишанич; АН України; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наук. думка, 1992. – 680 с.
73. *Ушкалов Л.* З історії української літератури XVII -XVIII століть. – Харків: Акта, 1999. – 212 с.
74. *Филист Г. М.* История «пре ступлений» Святополка Окаянного / Г. М. Филист. – Минск : Беларусь, 1990. – 154 с.
75. *Чижевський Д.* Історія української літератури / Д. Чижевський. – К.: Академія, 2003 – 567с.
76. *Чижевський Д.* Українське літературне бароко / Д. Чижевський. – К.: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної Академії наук України, 2003. – 575 с.
77. *Шевчук В. О.* Акростихові ноти // Українська літературна енциклопедія. – Т.1. – К., 1988. – С. 35 – 36.
78. *Шевчук В. О.* Дорога в тисячу років: роздуми, статті, ессе / В. О. Шевчук. – К. : Рад. письменник, 1990. – 411 с.

79. Шевчук В. О. Муза Роксоланська : Укр. л-ра XVI – XVIII століть: У 2 кн. Кн. 2: Розвинене Бароко; Пізнє Бароко / Валерій Шевчук. – К.: Либідь, 2005. – 726 с.
80. Шевчук В. О. Муза Роксоланська: Укр. л-ра XVI – XVIII століть : у 2 кн. Кн. 1 : Ренесанс; Раннє Бароко / Валерій Шевчук. – К.: Либідь, 2004. – 398 с.
81. Яременко П.К. Іван Вишенський: [Посібник для студ.] / П. К. Яременко. – К.: Вища шк., 1982. – 144 с.
82. Яременко П.К. Мелетій Смотрицький [Текст]: життя і творчість / П. К. Яременко; АН УРСР, Ін-т літератури. – К.: Наук. думка, 1986. – 160 с.

Інформаційні ресурси

1. Litoris.org.ua. Тексти для обов'язкового прочитання та література до них.

Плани практичних занять

№ 1

Специфіка української літератури та її роль в історії

1. Українська література як мистецтво та її роль у формуванні національної концепції українства.
2. Питання періодизації. Проблеми термінології і часових визначень давньої української літератури. Поняття «культурно-історична» епоха.
3. Історія вивчення давньої української літератури: напрями досліджень.

Література

- ✓ Єфремов С. Передмова // Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К. : Феміна, 1995. – С. 19 – 67.
- ✓ Полек В. Історія української літератури X-XVII століть: навч. посібник для філол. фак. вищих навч. закладів / В. Полек. – К. : Вища шк., 1994. – 144 с.
- ✓ Чижевський Д. Культурно-історичні епохи // Чижевський Д. Українське літературне бароко / Передмова О. Мишанича; підготовка тексту О. Мишанича. – К. : Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної Академії наук України, 2003. – С. 345 – 357.
- ✓ Яременко В. Златоусти і «златослави» та златоструї України – Русі епохи Середньовіччя (IX – сер. XV ст.) // Золоте слово: У 2-ох кн. / За ред. В. Яременка. – Кн. 1. – К.: Аконіт, 2002. – С. 11 – 48.

№ 2

Середньовіччя як культурно-історична епоха

1. Роль і місце європейського середньовіччя та візантійської естетики в розвиткові художньої думки Європи і України.
2. Загальна характеристика перекладного письменства візантійського та південнослов'янського походження. (Гімнографія. Апокрифи. Агіографія).
3. Роль Кирила і Мефодія у запровадженні загальнослов'янської книжності. Біблія та українська література: переклад Біблії та богослужбових книг церковнослов'янською мовою.
4. Основні специфічні риси літературного процесу X-XV. Концепція «монументального історизму» Д. Лихачова.

Література

- ✓ Чижевський Д. Богослужбова література. Доба монументального стилю // Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. – К.: Академія, 2003. – С. 60 – 62, 86 – 153.
- ✓ Олійник Т. Загальні відомості про Біблію / Т. Олійник. – Івано-Франківськ, 1993. – 46 с.
- ✓ Яременко В. Схема літературного процесу епохи Середньовіччя // Золоте слово: у 2-х кн. / За ред. В. Яременка. – К. : Аконіт, 2002. – Кн. 1. – С. 14 – 15.

№ 3

Житійна література

1. Загальна характеристика житійної літератури. Княжі житія.
2. Історичні причини появи Борисо-Глібівського циклу.
3. Анонімне «Сказаніє і страть і похвала святую мученіку Бориса і Гліба» – найпопулярніша пам'ятка житійної літератури Київської Русі.
4. Елементи декламаційно-ораторського стилю у пам'ятці. Вияв літературного етикету у творі.
5. Своєрідність абстрагування. Елементи орнаментальності. Художнє узагальнення.
6. Літописець та історик про твори Борисо-Глібівського циклу.

Література

- ✓ Агіографія // Українська література XIV – XVI ст. / Авт. вступ. ст. і ред. тому В. Л. Микитась; Упоряд. і приміт. В. П. Колосової та ін. – К. : Наук. думка, 1988. – С. 44 – 60.
- ✓ Грушевський М. Агіографічні писання // Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т.; 9 кн. / Упоряд. О. М. Таланчук; Приміт. С. К. Росовецького. – К. : Либідь, 1993. – Т. 2. – С. 79 – 84.
- ✓ Филист Г. М. История "преступлений" Святополка Окаянного / Г. М. Филист. – Минск: Беларусь, 1990. – 154 с.
- ✓ Чижевський Д. Повістярство // Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. – К. : Академія, 2003. – С. 99 – 109.

№ 4

Оригінальна література Київської Русі: Літописання

1. Літописання як жанр. Джерельна основа літописів.
2. «Повість врем'яних літ». Проблема авторства.
3. Особливості стилю, мови «Повісті врем'яних літ»
4. Мотиви «Повісті врем'яних літ» в українській літературі.

Література

- ✓ Стависький В. Київ і київське літописання в XIII столітті / Ін-т історії України НАН України / В. Стависький – К.: Києво-Могилянська академія, 2005. – 107 с.
- ✓ Тисяча років української суспільно-політичної думки = One thousand years of Ukrainian social and political thought : У 9 т. Т. 1 : (X-XV ст.) / Редкол.: Т. Гунчак (наук. ред.) та ін. ; В. В. Яременко, О. М. Сліпушко, В. С. Крисаченко та ін.; Упорядкув. і прим. О. М. Сліпушко ; Ред. тому Юрій Косенко. – К.: Дніпро, 2001. – 632 с.
- ✓ Тихомиров М. Начало русской историографии // Русское летописание. – М., 1979. – С.46 – 66.
- ✓ Шевчук Валерій Олександрович. Муза Роксоланська: Укр. л-ра XVI - XVIII століть : У 2 кн. Кн. 1 : Ренесанс ; Раннє Бароко / Валерій Шевчук. – К. : Либідь, 2004. – 398 с.
- ✓ Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. – К.: Академія, 2003 – 567с.

№ 5

«Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона як зразок ораторсько-проповідницької прози

1. Ораторське письменство та його типи (дидактичний, урочистий).

2. Іларіон Київський – великий давньоруський філософ, письменник, історик.
3. Композиційні особливості « Слова про Закон і Благодать» Іларіона.
4. Художні особливості твору. Вплив Іларіонового твору на літературу пізнішого часу.

Література

- ✓ Молдован Н. «Слово о Законе и Благодати» Иллариона / Н. Молдован. – К., 1984.
- ✓ Грушевський М. «О Законі і Благодаті» // Грушевський М. «О Законі і Благодаті» // Грушевський М. Історія української літератури: У 6-ти т.; 9 кн.– К., 1993. –Т. 2.– С. 61 – 79.
- ✓ Чижевський Д. Проповідництво // Чижевський Д. Історія української літератури. – К. : Академія, 2003. – С. 89 – 99.
- ✓ Усатенко Г. «Слово О Законі і Благодаті» // Довідник. Українська література. – К. : Либідь, 2003.– С. 293 – 294.

№ 6

Паломництво як феномен середньовічної літератури

1. «Житіє і ходіння Данила, Руської землі ігумена» – пам'ятка паломницької літератури.
2. Причини появи « Ходіння...».
3. Образ оповідача у творі.
4. Відомості про Русь Палестину, Візантію доби християнських походів. Просторово-часова організація сюжету.
5. Художні особливості твору. Роль біблійних образів і мотивів. Визначення побутових реалій. І. Я. Франко про «Житіє і ходіння Данила, Руської землі ігумена».
6. Твір в оцінці дослідників (І. Франка, В. Перетца, Д. Чижевського, О. Сліпушко)

Працюємо над художнім текстом

1. Ігумен Данило : місіонер чи пилигрим?
2. Мета мандрів ігумена Данила.
3. Опис святих місць у творі, образ Палестини.
4. Образ оповідача.
5. Ідейно-художній аналіз твору.
6. «Житіє і ходіння Данила, Руської землі ігумена»

Література

- ✓ Грушевський М. Паломник Данило ігумен // Грушевський М. Благодаті» // Грушевський М. Історія української літератури: У 6-ти т.; 9 кн. – К., 1993. –Т. 2. – С.95 – 98.
- ✓ Степанишин Б. «Моління Данила Заточника» // Степанишин Б. Давня українська література в школі. – К. : Либідь, 2000. – С. 300 – 301.
- ✓ Чижевський Д. Доба монументального стилю (Київська держава). Характеристика // Чижевський Д. Проповідництво // Чижевський Д. Історія української літератури. – К. : Академія, 2003.– С. 86 – 89.
- ✓ Єфремов С. Данило Паломник // Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995.– С. 90 – 92.
- ✓ Паломницькі твори // Українська література XIV – XVI ст. – К. : Наук. думка, 1988. – С. 62 – 74.

№ 7

Ренесанс та реформація

1. Ренесанс як культурно-історична епоха: часові межі, основні ознаки.
2. Реформація як суспільний рух.
3. Реформація в Україні та її значення для нашої культури.

Література

- ✓ Шевчук В. Реформаційні течії на Україні / Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст. : Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К. : Либідь, 2000. – С. 268 – 269.
- ✓ Шевчук В. Відродження і реформація в українській культурі XV –XVII ст. / В. Шевчук // Філософська думка. – 1989. – № 4.
- ✓ Наливайко Д. И Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. – К. : Мистецтво, 1981. – 287 с.
- ✓ Чижевський Д. Ренесанс та Реформація // Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. – К.: Академія, 2003. – С. 244 – 272.

№ 8 – 9

Полемічна література в Україні кінця XVI – початку XVII ст.

1. Загальна характеристика полемічної літератури. Причини появи. Твори. Полеміка.
2. Модель біографії Івана Вишенського.
3. Творчість Івана Вишенського. Жанрова специфіка його творів.

4. Ідейно-художній аналіз твору «Обличение диявола-миродержца»:
 - роль євангельської легенди в структурі твору;
 - засоби створення образу «голяка-странника»;
 - християнське вчення у творі.
5. «Порада» І. Вишенського:
 - імітація діалогу у творі;
 - образ світського шляхтича, ченця у творі;
 - значення твору в контексті полеміки між католиками та православними.
6. Питання зради і віри в «Посланні до єпископів»:
 - образи єпископів-зрадників у творі;
 - своєрідність засобів гумору і сатири у творі.
7. Іван Франко – дослідник творчості Івана Вишенського.

Література

- ✓ Шевчук В. Іван Вишенський та його послання // Вишенський Іван. Твори. – К. : Дніпро, 1986. – С. 3 – 18.
- ✓ Франко І. Вишенський та його твори // Франко І. Зібрання творів: у 50-ти т. – Т. 30. – К., 1981.
- ✓ Махновець Л. Сатира і гумор української прози XVI – XVIII ст. / Л. Є. Махновець ; Акад. наук Укр. РСР ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наук. думка, 1964. – 479 с.
- ✓ Яременко П.К. Іван Вишенський : [Посібник для студ.] / П. К. Яременко. – К.: Вища шк., 1982. – 144 с.
- ✓ Паславський І. З історії розвитку філософських ідей на Україні в кінці XVI – першій третині XVII ст. / І.В. Паславський ; АН УРСР ; Ін-т суспіл. наук. – К. : Наук. думка, 1984. – 128 с.
- ✓ Шевчук В. Я прагну бути корисним рутенам: Е. Роттердамський і давня українська література // Шевчук В. О. Дорога в тисячу років: роздуми, статті, есе / В. О. Шевчук. – К. : Рад. письменник, 1990. – 411 с.
- ✓ Шевчук В. Вишенський Іван // Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К. : Либідь, 2000. – С. 45–46.
- ✓ Вишенський Іван. Твори / Пер. з книжної укр. мови Валерія Шевчука. – К.: Дніпро, 1986. – 247 с.
- ✓ Вишенський Іван. Вибрані твори / І. Вишенський. – К. : Дніпро, 1972. – 128 с.

№ 10

Кирило Транквіліон-Ставровецький – представник барокової проповіді XVII ст.

1. Тенденції розвитку ораторсько-проповідницької прози: персоналії, твори.
2. Життєвий та творчий шлях К. Транквіліона-Ставровецького.
3. «Зерцало Богословія», «Учительне Євангеліє» – найперші зразки проповіді.
4. «Перло многоцінное» – приклад метафізичної прози. Філософські роздуми автора.
5. Значення К. Транквіліона-Ставровецького як проповідника і поета.

Література

- ✓ Пилявець Л. Гуманістичні тенденції в поглядах на людину і суспільство К. Транквіліона-Ставровецького // Європейське Відродження і українська література XIV-XVIII ст. – С. 175 – 194.
- ✓ Маслов С. Кирилл Транквилион-Ставровецкий и его литературная деятельность: Опыт ист.-лит. моногр. / С. И. Маслов; Отв. ред. В. И. Крекотень; Акад. наук Укр. ССР ; Ин-т лит. им. Т. Г. Шевченко. – К. : Наук. думка, 1984. – 248 с.
- ✓ Українська література XVIII ст. [Текст] : Поетичні твори : Драматичні твори : Прозові твори / [редкол.: І. О. Дзеверін (голова) та ін. ; вступ. ст., упоряд. і прим. О. В. Мишанич]. – К. : Наук. думка, 1983. – С. 276 – 279.

№ 11

Українська панегірична поезія кінця XVI – початку XVII ст.

1. Панегіричні елементи в літературі XI – XII ст., XV– поч. XVII ст.
2. Бароковість панегірика О. Митури: ускладнена форма, поєднання міфологічних та біблійних образів.
3. Оплакувальні панегірики: «Лямент дому княжат Острозьких» (1603).
4. «Віші на жалосний погреб зацнонго рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного» (1622) Касіяна Саковича.
5. Антипанегірики: «Пасквіль» невідомого автора на гетьмана І. Самойловича і його синів.

Література

- ✓ Кречотень В. Українська книжна поезія XVI – поч. XVII ст. // Українська книжна поезія XVI поч. XVII ст. – К., 1992. – С. 5 – 23.
- ✓ Українська поезія XVII століття (перша половина) : Антологія / Упорядкув., вступ. ст. та прим. В. В. Яременка; Редкол. : І. Ф. Драч та ін. – К. : Рад. письменник, 1988. – 360 с.
- ✓ Марсове поле: Героїчна поезія на Україні X – першої половини XVII століття / Упоряд., вступ, стаття та прим. Валерія Шевчука. Кн. I – К.: Молодь, 1988. – 280с.
- ✓ Марсове поле: Героїчна поезія на Україні. Друга половина XVII – поч. XIX століть. / Упоряд., вступ, стаття та прим. Валерія Шевчука. Кн. II. – К.: Молодь, 1989. – 384 с.
- ✓ Сулима М. Сакович Касіан // Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К.: Либідь, 2000. – 360 с.

№ 12

Ренесанс та реформація

1. Життєвий та творчий шлях поета.
2. Багатство тематики і проблематики в творчості Климентія Зіновієва:
 - тема праці;
 - тема віри;
 - роль митця в суспільстві.

Література

- ✓ Колосова В. П. Климентій Зіновієв : Життя і творчість / В. П. Колосова. – К. : Наук. думка, 1964. – 206 с.
- ✓ Українська література XVII ст. / Упор. приміт. і вступ. стаття В. І. Кречотня; Ред. тому О. В. Мишанич – К.: Наукова думка, 1987. – С. 348 – 362.
- ✓ Єфремов С. Климентій Зіновієв // Єфремов С. Історія українського письменства. С. Єфремов. – К., 1987. – С. 195 – 198.
- ✓ Зіновійв К. Вірші. Приповіді посполиті. / К. Зіновійв. – К.: Наук. думка, 1971. – 391 с.

- ✓ Шевчук В. Климентій Зіновійв і його книга буття українського народу // Шевчук В. Муза Роксоланська : Укр. л-ра XVI – XVIII століть : У 2 кн. Кн. 2 : Розвинене Бароко; Пізнє Бароко / Валерій Шевчук. – К.: Либідь, 2005. – С. 179 –191.

№ 13

Сатира XVI – початку XVIII ст.: віршовані оповідання

1. Соціально-політичні та культурні обставини виникнення сатири.
2. Ідейно-художній аналіз творів:
 - сатирично-гумористичні віршовані оповідання фольклорного походження;
 - приклади соціально-політичної сатири.
3. Інтермедійність у творах Івана Некрашевича, своєрідність засобів гумору і сатири.

Література

- ✓ Шевчук М. Іван Некрашевич, думки ювілейні і незовсім / М. Шевчук // Слово і час. – 1992. – № 10.
- ✓ Шевчук М. Іван Некрашевич // Довідник: Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К.: Либідь, 2000. – С. 220.
- ✓ Возняк М. Історія української літератури : у 2-х кн. / М. Возняк. – Кн. 2. – Львів: Світ, 1994. – С. 270 – 280.

№ 14

Літопис Самійла Величка – пам'ятка української історіографії XVII -XVIII ст.

1. Барокова модель історії у козацьких літописах.
2. Сильова поліфонія: синтез жанру і змісту.
3. Художня своєрідність літопису С. Величка.
4. Поетика літописної новели про сатира в літописі Самійла Величка.

Література

- ✓ Яровий О. Величко Самійло (Самоїл) // Довідник: Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К.: Либідь, 2000. – 360 с.

- ✓ Шевчук В. Самійло Величко та його літопис // Величко С. Літопис. Т. 2 / С. Величко; Пер. з кн. укр. мови, комент., геогр. та імен. покажч., упорядкув. ілюстр. матеріалу В. Шевчук. – К. : Дніпро, 1991. – 642 с.
- ✓ Соболев В. О. Літопис Самійла Величка як явище українського літературного бароко. – Донецьк: Отечество, 1996. – 336 с.

№ 15 – 16

Постать Г. С. Сковороди як феномен в українській літературі, педагогіці, філософії

1. Життєвий та творчий шлях Г. Сковороди. Дослідники про автора.
2. Концепція «філософії серця» у творах Г. Сковороди.
3. Притчі-діалоги («Благодарний Еродій») як втілення філософської ідеї про онтологічні та моральні основні людського буття.
4. «Байки Харківські». Оновлення традиційного жанру.
5. Лірика Г.С. Сковороди. Збірка «Сад Божественних пісень».

Література

- ✓ Махновець Л. Григорій Сковорода [Текст] : біографія / Леонід Махновець. – К.: Наук. думка, 1972. – 255 с.
- ✓ Ніженець А. М. На зламі двох світів [Текст] : розвідка про Г. С. Сковороду і Харк. колегіум / А. М. Ніженець. – Харків : Прапор, 1970. – 208 с.
- ✓ Шевчук В. В чому полягала поетична реформа Г. Сковороди // Україна. Наука і культура. / В. Шевчук. – К., 1990. – Вип. 24. – С. 174 – 181.
- ✓ Українська література у портретах і довідках: Давня літ. – літ. ХІХ ст.: Довід. / П.П. Кононеко, А.Г. Погрібний, С.П. Денисюк та ін. – К.: Либідь, 2000. – 360 с.
- ✓ Чижевський, Дмитро Іванович. Філософія Г. С. Сковороди / Дмитро Чижевський; [Підгот. тексту й передм. Л. Ушкалова]. – Х. : Прапор, 2004. – 270 с.
- ✓ Кононенко П. Сковорода Г. // Довідник: Українська література у портретах і довідках. Давня українська література / П. Кононенко. – література ХІХ ст. – К.: Либідь, 2000. – С. 291 – 293.

Самостійна й індивідуальна роботи

Список творів для прочитання

1. «Книга, глаголамая Александрѣя».

2. «Про Ламеха, нащадка третього сина Адамового Сіфа».
3. «Оповідання про бунт Люцифера і ангелів».
4. «Оповідання про Соломона».
5. «Хожденіє Богородиці по мукам».
6. *Митрополит Іларіон* «Слово о Законі і Благодаті».
7. «Повість врем'яних літ» (За Іпатським списком).
8. «Слово о полку Ігоревім».
9. *Мономах Володимир* «Повчання дітям»
10. Київський літопис.
11. Галицько-Волипський літопис.
12. «Житіє і ходіння Данила, ігумена із Руської землі»
13. «Повідання про святих князів Бориса і Гліба».
14. «Києво-Печерський патерик» (Новели: «Про Прохора Лободника», «Про Агапіда-лічця», «Про Мойсея Утрина», «Про Тита та Івагрія»).
15. *Дрогобич Юрій*. «Вступ до книги «Прогностична оцінка 1483 року»»
16. *Русин Павло* «Похвала поезії», «До книжечки», «Книга промовляє», «Похвала Валерію Максиму».
17. *Кленович Фабіан*. «Роксоланія»
18. *Оріховський Станіслав*. «Про турецьку загрозу», «Напучення королеві польському Сигізмунду – Августу»
19. *Вишенський Іван*. «Обличеніє диявола-миродержца», «Послання до єпископів», «Порада».
20. Літопис Самовидця.
21. Літопис Гадяцького полковника Григорія Грабянки.
22. Літопис Самійла Величка.
23. *Прокопович Феофан*. «Владимир».
24. *Галятовський Іоанікій*. «Ключ разуміння».
25. *Радивилівський Антоній*. «Слово 1-е часу війни».
26. *Величковський Іван*. «Млеко од овці пастору належною», «Зегар з полузегарком», епіграми-переклади, власні епіграми.
27. *Баранович Лазар*. «Читачу ласкавий, пильно зваж сі справи», «Як дощ осінній, хлоп пиячить з ліні», «Якби багаті могли полатати лати», «Меч землю рубонув».
28. *Зіновієв Климентій*. «О людях зичливих», «О школярах дрова крадущих дрова і о школі»
29. *Касіян Сакович* «Вірші на жалосний погреб...гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного».
30. *Транквіліон-Ставровецький Кирило*. «Перло многоцінне».
31. «Історія русів».
32. «Драма про Олексія...».
33. «Слово о збуренню пекла».

34. «Милость Божія».
35. *Кониський Георгій*. «Воскресеніє мертвих».
36. *Дівович Семен*. «Розговор Великої Росії з Малоросією».
37. *Довгалецький Митрофан*. «Комічеське дійствие»
38. «Вертеп».
39. Інтерлюдії до драм Митрофана Довгалецького
40. Інтерлюдії до драм Георгія Кониського
41. Бурлескна поезія
42. «Отець Негребецький»
43. «Про Кирика та жадібного попа»
44. «Плач київських монахів»
45. «Сатирична коляда»
46. «Доказательства Куксы потомственный Хама Данилея»
47. *Сковорода Григорій*. «Всякому городу нрав і права», «Ой ти птичко жовтобока», «De libtate», Убогий жайворонок», «Благородний Еродій», «Бджола і Шершень», «Зозуля і Дрізд», Оселка і Ніж», «Змія і Буфон».

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Особливості курсу «Історія давньої української літератури». Питання термінології. Питання періодизації.
2. Історія вивчення давньої української літератури.
3. Біблія і українська література.
4. Апокрифічні твори: тематичні групи, образи. І.Я.Франко як дослідник апокрифів.
5. Загальна характеристика перекладної літератури Київської Русі, її значення та місце в розвитку українського письменства.
6. «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона як відображення духовних проблем інтелектуального життя Київської Русі.
7. Ораторсько-проповідницька проза Київської Русі.
8. Відображення давньоруського життя в оповіданнях «Києво-Печерського патерика. Мотив чуда у творі. Редакції цього збірника.
9. «Хожденіє» ігумена Данила як феномен паломницької літератури.
10. Ідейний зміст і структура «Повісті врем'яних літ». Принципи зображення історичних подій.
11. Стил і мова літопису «Повісті врем'яних літ». Народнопоетичні легенди і перекази.
12. Особливості Київського літопису. Розповідь про події 1185 року.

13. Структура, образи, особливості стилю Галицько-Волинського літопису.
14. Історичні причини появи Борисо-Глібівського циклу.
15. «Повчання» Володимира Мономаха: структура, художні особливості.
16. Історія відкриття та вивчення «Слова о полку Ігоревім».
17. Легенда про євшан-зілля: генеза та інтерпретація в українській літературі.
18. Художній час і простір у «Слові о полку Ігоревім».
19. Проблема авторства «Слова о полку Ігоревім». Образ автора.
20. Образи «Слова о полку Ігоревім». Плач Ярославни та його роль у розвитку дії.
21. Жанрова природа «Слова о полку Ігоревім». Фольклорні впливи у творі.
22. «Пісні Павла Русина з Кросна». Тематика. Художні особливості.
23. Тематика, жанрове багатство творчості латиномовних українських письменників.
24. Особливості літературного Ренесансу та Реформації в давньому українському письменстві.
25. Загальна характеристика полемічної літератури кінця XVI – початку XVII століть.
26. Проблематика та художня своєрідність твору Івана Вишенського «Обличеніє диявола-миродержця».
27. Демократична ідея рівності всіх людей, ідея захисту соціальних прав і людської гідності простого народу в «Посланії до єпископів» Івана Вишенського.
28. Композиція та стильові особливості «Посланія до єпископів» Івана Вишенського.
29. Іван Вишенський «Порада як очиститися Христовій церкві».
30. Іван Вишенський в оцінці Івана Франка.
31. Зародження українського віршування в другій половині XVI ст. Тематично-жанрові різновиди.
32. Характерні риси доби Бароко. Особливості літературного Бароко на Україні.
33. Київські поетики XVII ст., їх вплив на тогочасну літературу, зокрема поезію, на розвиток у ній барокового стилю.
34. Тема визвольної війни середини XVII століття в українських віршах того періоду, їх ідейне спрямування.
35. Поетична творчість Лазаря Барановича: обсяг, тематика, художні особливості.
36. Зорова поезія Івана Величковського. Збірка «Млеко» як антологія української курйозної поезії.

37. Збірка Данила Братковського «Світ, розглянутий по частинах» як зразок барокової літератури.
38. Гетьман Іван Мазепа як поет.
39. «Турчики» Станіслава Оріховського-Роксолана.
40. Інтермедії до драми Якуба Гаватовича: проблема авторства, традиційність сюжету, національний елемент.
41. Джерела, структура, художні особливості драми «Слово о збуренню пекла».
42. Своєрідність панегіричної поезії XVII ст.: «Вірші на жалосний погреб Петра Конашевича Сагайдачного» Касіана Саковича.
43. Життєвий і творчий шлях Юрія Дрогобича (Котермака).
44. Особливості історичної літератури XVII ст.
45. Структура, проблематика, художні особливості драми «Олексій, чоловік Божий».
46. К. Зіновієв «Поетична енциклопедія ремесел».
47. Козацькі літописи як жанр.
48. Літопис Самовидця проблема авторства, тематика, образи, мова і стиль.
49. Літопис Григорія Грабянки: відомості про автора, принципи образотворення, художні особливості.
50. Полемічна проза Іпатія Потія: обсяг, особливості стилю.
51. Зображення визвольної війни українського народу проти польської шляхти в діалозі С.Дівовича «Розмова Великої Росії з Малоросією».
52. Життєвий шлях Самійла Величка та його філософія серця.
53. Літературні джерела літопису Самійла Величка.
54. Жанрові особливості літопису Самійла Величка.
55. Принципи творення барокових образів у літописі Самійла Величка. Новела про Сатира в структурі твору.
56. «Історія Русів»: проблема авторства, образи, художня специфіка.
57. Основні риси драматургії другої половини ХУІІ ст. Жанрово-тематичні групи.
58. Особливості композиції і жанр драми Ф. Прокоповича «Володимир». Зміст конфлікту. Проблематика.
59. Новаторство Ф.Прокоповича як творця історичної драми.
60. Тема, ідея, композиція драми «Милість Божа».
61. Образи драми «Милість Божа».
62. Драма Г. Кониського «Воскресеніє мертвих». Тематика та поетика твору.
63. Розвиток інтермедійного жанру в першій половині ХVІІІ ст.

64. Гострі соціальні конфлікти, сатиричні образи та народний гумор і комедійні ситуації побутового змісту в інтермедіях до драм М. Довгалевського та Г. Кониського.
65. Основні засоби типізації та індивідуалізації в інтермедіях до драм М. Довгалевського та Г. Кониського.
66. Вертепна драма XVIII ст.: структура, особливості образотворення, художні засоби.
67. Бурлескна творчість мандрівних дяків.
68. Сатиричні віршовані оповідання другої половини XVIII ст.: тематика, особливості творення образів, сатиричні засоби.
69. Обсяг і особливості творчості Івана Некрашевича.
70. Тематика, образи, жанрове різноманіття світської поезії XVIII ст.
71. Образ Павла Полуботка в «Історії Русів».
72. Поетична збірка Г. Сковороди «Сад божественних пісень» як своєрідний ліричний щоденник, у якому відбилися життєві події, роздуми та настрої автора.
73. Жанрово-тематичне багатство поетичних творів Г. Сковороди.
74. Роль Г. Сковороди як байкаря в розвитку цього жанру в українській літературі.
75. Ідейно-тематичні групи байок Г. Сковороди. Ідея «сродної праці» в байках.
76. Діалоги-притчі Г. Сковороди «Благородний Еродій» та «Убогий жайворонок».

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРША ПОЛОВИНА ХІХ СТОЛІТТЯ)

Змістові модулі

Модуль 1. Творчість Івана Котляревського, Григорія Квітки-Основ'яненка

Тема 1. І. Котляревський як зачинатель нової української літератури. «Енеїда». Жанрова своєрідність. Розвиток давньоукраїнської бурлескної традиції. Елементи сатири у творі. Використання елементів народної сміхової культури. «Наталка Полтавка». Тема 2. Зв'язок драматургії І. Котляревського з давньою українською драмою і новаторський характер її. Жанрові особливості, риси класицизму, сентименталізму та просвітницького реалізму, провідні художні ідеї твору. Принцип групування персонажів, засоби творення характерів. Мова нової української літератури. Тема 3. Вплив філософських ідей і літературної спадщини Г. Сковороди, І. Котляревського на мистецьке світо розуміння письменника. «Маруся» – твір сентиментально-реалістичного характеру. Оцінка поведінки героїв з морально-етичного погляду. Гуманне ставлення автора до селянства: ідеалізація щирості родинних стосунків, християнської терплячості. Художня трансформація просвітницьких ідей у творі. Майстерність використання фольклорних елементів, мови. Тема 4. Бурлескний твір «Конотопська відьма». Поєднання реального й фантастичного в повісті. Образи сотника Забрюхи, писаря Пістряка, поміщика Халявського. Поєднання у творчості письменника ознак сентименталізму та реалістичної художньої типізації персонажів.

Модуль 2. Т. Шевченко – основоположник нової української літератури

Тема 1. Фольклорна основа балад раннього періоду творчості. Ознаки романтизму. Значення ліричних відступів для урізноманітнення темпоритму розповіді, інтонаційної розкритості. Тема 2. «Гайдамаки». Історична основа, жанр, сюжет і композиція, героїкотрагічний пафос. Образи Яреми, Залізняка і Гонти. Вираження ідейно-естетичного кредо митця в поезії «Заповіт». Проблематика творчості Т. Шевченка періоду «Трьох літ» (1843– 1847 рр.). Ідейна спрямованість поеми «Кавказ». Образ Прометея. Роль іронії і сарказму в розкритті ідеї. Тема 3. «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм...». Жанр, проблематика, ідейний зміст, особливості віршування, багатство емоційних інтонацій: саркастична інвектива, глузування, пересторога, благання обняти «найменшого брата». Провідні мотиви віршів періоду ув'язнення та заслання (1847 – 1857 рр.) (цикл «В казематі»). Протиставлення ідилічного зачину картинам реального життя для

відтворення туги за рідним краєм. Роль риторичних фігур. Біблійні мотиви у поезії періоду після заслання. Написання триптиха «Доля», «Муза», «Слава», подальше переосмислення біблійних мотивів і сюжетів, інтимна лірика. Прозова спадщина Т. Шевченка. Автобіографічність повісті «Художник». *Тема 4. Т. Шевченко – видатний художник, цінність його малярської спадщини. Значення постаті Т. Шевченка для розвитку української літератури. Тема 5. Творчість Пантелеймона Куліша. Огляд життя і творчості. Участь у Кирило-Мефодіївському братстві. Відносини з Т. Шевченком. Вплив фольклору на поетичну творчість П. Куліша (збірки «Досвітки», «Дзвін»), поезії Т. Шевченка («Позичена кобза»). Тема 6 «Чорна рада» – роман-хроніка в українській літературі. Джерела появи твору. Особливості побудови сюжету і композиції роману. Взаємопроникнення реалістичної та романтичної оповіді, поєднання персонажів, що мають історичних прототипів, і вигаданих. Оцінка роману сучасниками та наступниками (Т. Шевченко, І. Франко). Наукова, видавнича, культурницька діяльність П. Куліша.*

Література до курсу

1. Антологія української драматургії. К.: Мистецтво, 2004. 636 с.
2. Антологія української поезії другої половини ХХ ст. К.: Гранослов, 2000. 788 с.
3. *Барабаш Ю.* Тарас Шевченко: Імператив України. Історико й націософська парадигма. К.: КМ Академія, 2004. 688 с.
4. *Денисюк Н.* Художній світ письменника. Поняття, терміни і літературознавчі версії. Тернопіль: «Феміна», 2000. 506 с.
5. *Довжик І.* Історія України: імена, події, факти (середина ХVІІІ – ХІХ століття). Луганськ, 2001. 656 с.
6. *Забужко О.* Хроніки від Фортінбраса. Вибрана есеїстика 90-х. К.: Факт, 2001. 564 с.
7. *Загребельний П.* Український шлях. К.: Києво-Могилянська Академія, 2004.
8. *Задорожна Л.* Історія української літератури кінця ХVІІІ – 60-х років ХІХ століття. – К.: ВПЦ Київський університет, 2004. 456 с.
9. *Зайцев П.* Життя Тараса Шевченка. К.: Обереги, 2004. 688 с.
10. *Зборовська Н.* Код української літератури: Проект новітньої української літератури. К.: Академвидав, 2006. 424 с.
11. *Зборовська Н.* Психологія і літературознавство: посібник. К.: Академвидав, 2003. 406 с.
12. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. К.: Либідь, 2005. 306 с.

13. *Чижевський Д. І.* Історія української літератури. К.: Академія, 2003. 117.
Чижевський Д. І. Літературний український барок: Нариси. Харків: Акта, 2003. 564 с.
14. *Шевченко Т.* Кобзар. К.: МАУП, 2005. 120. *Шевчук В.* Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. К.: Либідь, 2004. 688 с.

Плани практичних занять

№ 1

Українська література перших десятиріч XIX ст. (загальний огляд)

1. Історико-культурні передумови становлення нової української літератури. Особливості суспільно-історичного контексту. Культурно-освітні центри. Періодичні видання.
2. Основні напрями (стилі), стильові течії на новому етапі становлення української літератури – класицизм, просвітительський реалізм, сентименталізм, бурлеск. Специфіка їх функціонування.

Література

- ✓ Антологія української драматургії. К.: Мистецтво, 2004. 636 с.
- ✓ Антологія української поезії другої половини XX ст. К.: Гранослов, 2000. 788 с.
- ✓ *Чижевський Д.* Історія української літератури. – К., 2003. 326 с.

№ 2

«Енеїда» І.Котляревського – перший твір нової української літератури

1. Жанр твору.
2. Характер сміху в «Енеїді».
3. «Енеїда» І. Котляревського і фольклор.
4. Значення твору в історії української літератури.

Література

- ✓ *Борзенко О.* Сентиментальна «провінція»: Нова українська література на етапі становлення. – Харків, 2006.
- ✓ *Зеров М.* Нове українське письменство // *Зеров М.* Українське письменство. – К., 2003.
- ✓ *Чижевський Д.* Історія української літератури. – К., 2003.

№ 3

«Наталка Полтавка» І. Котляревського

1. Жанр. Тема. Своєрідність художнього конфлікту.
2. Образи-персонажі, засоби їх творення.
3. Місце твору в історії української літератури.

Література

- ✓ Антологія української драматургії. К.: Мистецтво, 2004. 636 с.
- ✓ Антологія української поезії другої половини ХХ ст. К.: Гранослов, 2000. 788 с.
- ✓ *Чижевський Д.* Історія української літератури. – К., 2003.

№ 4

Художня своєрідність байок П. Гулака-Артемівського та Є. Гребінки

1. Байкарська спадщина П. Гулака-Артемівського: тематика, жанрові різновиди, стильові особливості.
2. Проблематика, жанрово-стильова своєрідність байок Є. Гребінки.
3. Місце байкарської спадщини П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки в історії української літератури.

Література

- ✓ Антологія української драматургії. К.: Мистецтво, 2004. 636 с.
- ✓ Антологія української поезії другої половини ХХ ст. К.: Гранослов, 2000. 788 с.
- ✓ *Ковалець Л.* У Петербурзі він був українцем: (Євген Гребінка у пошуках свого хреста і своєї слави). *Дивослово*. 2004. № 6. С. 7 – 17.
- ✓ *Чижевський Д.* Історія української літератури. – К., 2003.

№ 5

Повість Г. Квітка-Основ'яненка «Маруся»

1. Тема, композиція твору, художнє вирішення конфлікту.
2. Система образів, засоби їх творення.
3. Манера повісткування, її естетичні можливості.
4. Роль фольклорно-етнографічних елементів у творі.

Література

- ✓ *Борзенко О.* Сентиментальна «провінція»: Нова українська література на етапі становлення. Харків, 2006.
- ✓ *Зеров М.* Сентиментальна повість. Квітка-Основ'яненко. *Українське письменство*. К., 2003. С. 91 – 99.
- ✓ *Чижевський Д.* Історія української літератури. - К., 2003.

№ 6

Повість Г. Квітки-Основ'яненка «Конотопська відьма»

1. Своєрідність сюжетно-композиційної організації твору.
2. Система образів. Засоби комічного.
3. Образи народної демонології та їх роль у повісті.

Література

- ✓ *Вільна Я.* Гуманізм прози Г. Квітки-Основ'яненка і засади соціодетермінізму в оцінці творчості письменника. *Слово і час.* 2004. № 9. С. 22 – 30.
- ✓ *Трофименко В.* Творчість Г. Квітки-Основ'яненка і західноєвропейська просвітительська естетика. Суми, 2000.

№ 7

Поетична творчість представників Харківської романтичної школи

1. Харківська школа романтиків (загальна характеристика).
2. Жанр романтичної балади в контексті поезії Л. Боровиковського.
3. Образ митця в поезії Л. Боровиковського – «Бандурист», А. Метлинського – «Смерть бандуриста», М.Костомарова – «Співець Митуса». Специфіка художнього трактування.
4. Жанрово-стильова своєрідність романтичної поезії М. Костомарова («Місяць», «Діти слави», «Ластівка», «Брат з сестрою»).

Література

- ✓ *Геник-Березовська З.* Грані культур: Бароко. Романтизм. Модернізм. К., 2000.
- ✓ *Костомаров М.* Віхи життя і творчості: Енциклопедичний довідник. К., 2005.
- ✓ *Ткачук М.* Поетика балад Левка Боровиковського. Тернопіль, 2005.

№ 8

Романтична інтерпретація фольклорних мотивів у творі М. Костомарова «Сава Чалий»

1. Джерела. Своєрідність жанру. Проблематика твору.
2. Художнє втілення конфлікту.
3. Образ Сави Чалого, засоби його творення.

Література

- ✓ *Астаф'єв О.* Художня історіософія: від М. Костомарова до Є. Маланюка. *Слово і час.* 1997. № 2. С. 6 – 10.

- ✓ Костомаров М. Віхи життя і творчості: Енциклопедичний довідник. К., 2005.
- ✓ Яценко М. Микола Костомаров. *Історія української літератури XIX ст.*: У 2 кн. Кн.1.К., 2005.

№ 9

Поема Т. Шевченка «Гайдамаки»

1. Джерела твору. Сюжетно-композиційна своєрідність.
2. Образи повсталого народу, Яреми в поемі. Засоби художнього творення.
3. Змалювання ватажків у поемі.

Література

- ✓ Смаль-Стоцький Ст. Т. Шевченко: Інтерпретації. Черкаси, 2003.
- ✓ Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000.

№ 10

Жанр балади у творчості Т. Шевченка

1. Балади Т. Шевченка раннього періоду «Причинна», «Тополя», «Утоплена» в дискурсі романтизму: синтез романтичних, фольклорних художніх принципів. Поетика ранніх балад.
2. Еволюція жанру в поезії Т. Шевченка «трьох літ»: «Лілея», «Русалка».

Література

- ✓ Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000.
- ✓ Чижевський Д. Історія української літератури. К., 2003.

№ 11

Поетика творів Т. Шевченка «Сон» і «Кавказ»

1. Історія написання поеми «Сон» (біографічний, суспільно-політичний контекст). Жанрові особливості.
2. Сюжетно-композиційна організація твору «Сон». Художні функції мотиву сну. Засоби комічного. Образна система.
3. Поема «Кавказ» як художній феномен: жанрово-стильові особливості.

Література

- ✓ Дзюба І., Жулинський М. На вічному шляху до Шевченка. К., 2001. Т. 1. 344 с.
- ✓ Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000. 466 с.

№ 12

Художнє втілення теми історичного минулого у поезії Т. Шевченка «Трьох літ»

1. Художнє осмислення зв'язку минулого і сучасного в поезії Т. Шевченка «Розрита могила». Образ Богдана Хмельницького в цій поезії. «Включення» теми історичного минулого в контекст ліричного твору-послання «І мертвим, і живим...».
2. Концепт національного історичного минулого в поемі-містерії Т. Шевченка «Великий льох».
3. Поема «Єретик» у ракурсі художнього освоєння подій чеської історії.
4. Основні тенденції в еволюції теми (у порівнянні з раннім періодом творчості).

Література

- ✓ Барабаш Ю. Поема-містерія Тараса Шевченка «Великий льох». Дивослово. 2001. №4 – 5.
- ✓ Барабаш Ю. Тарас Шевченко: Імператив України. Історіо- і націософська парадигма. К., 2004.
- ✓ Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. – К., 2000.

№ 13

Художнє освоєння євангельських джерел у поемі Т. Шевченка «Марія»

1. Своєрідність рецепції Святого Письма у поезії Т. Шевченка 1857–1861 р.р.
2. Творча історія поеми «Марія». Жанр твору.
3. Особливості інтерпретації Біблії на сюжетному рівні твору.
4. Концепція образу Марії у зіставленні з євангельською традицією.

Література

- ✓ Дзюба І., Жулинський М. На вічному шляху до Т. Шевченка. К., 2001. Т. 1. 466 с.

- ✓ *Смілянська В., Чамата Н.* Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000. 644 с.

№ 14

Літературознавчий аналіз роману П. Куліша «Чорна рада»

1. Джерела твору. Жанрова специфіка. Особливості історизму.
2. Сюжетно-композиційна організація роману «Чорна рада».
3. Система образів-персонажів.

Література

- ✓ Антологія української драматургії. К.: Мистецтво, 2004. 636 с.
- ✓ Антологія української поезії другої половини ХХ ст. К.: Гранослов, 2000. 788 с.
- ✓ *Чижевський Д.* Історія української літератури. – К., 2003. 326 с.

Самостійна й індивідуальна роботи

Твори з курсу для обов'язкового прочитання

1. *Котляревський І.* «Енеїда», «Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник».
2. *Білецький-Носенко П.* «Горпинида, чи захоплена Прозерпина», байки.
3. *Александров С.* «Вовкулака».
4. *Кореницький П.* «Вечорниці».
5. *Гулак-Артемівський П.* «Пан та Собака», «Солопій та Хівря», «Цікавий та Мовчун», «Тюхтій та Чванько» та ін.
6. *Гребінка Є.* «Ведмежий суд», «Рибалка», «Будяк і Конопляночка», «Пшениця», «Лебідь і Гуси», «Могилині родини».
7. *Квітка-Основ'яненко Г.* «Маруся», «Сердешна Оксана», «Козирдівка», «Конотопська відьма», «Салдацький патрет», «Приезжий из столицы или суматоха в уездном городе», «Шельменко-денщик», «Сватання на Гончарівці».
8. *Боровиковський Л.* «Маруся», «Чарівниця», «Ледащо», «Бандурист», байки.
9. *Метлинський А.* «Кладовище», «Гетьман», «Смерть бандуриста».
10. *Костомаров М.* «Сава Чалий», «Місяць», «Діти слави», «Ластівка», «Брат з сестрою», «Співець Митуса».
11. *Петренко М.* «Думи мої», «Небо».
12. *Забіла В.* «Соловей!», «Гуде вітер...»
13. *Шашкевич М.* «О Наливайку», «Хмельницького обступленіє Львова»
14. *Головацький Я.* «Два віночки», «Весна».
15. *Вагилевич І.* «Мадей», «Жулин і Калина».

16. *Шевченко Т.* «Думи мої», «До Основ'яненка», «На вічну пам'ять Котляревському», «Перебендя», «Причинна», «Тополя», «Утоплена», «Назар Стодоля», «Гамалія», «Гайдамаки», «Наймичка», «Розрита могила», «І мертвим, і живим...», «Єретик», «Давидові псалми», «Лілея», «Русалка», «Як умру, то поховайте...», «Сон», «Кавказ», «Великий льох», «В казематі», «Нащо мені чорні брови», «Ой одна я, одна», «Ой люлі, люлі, моя дитино», «Г.З.», «Якби зустрілися ми знову», «Мені тринадцятий минало», «І виріс я на чужині...», «І золотої, й дорогої», «Художник», «Неофіти», «Осія». Гл. XIV. Подражаніє», «Ісаія. Гл. 35 (Подражаніє)», «Марія».
17. *Куліш П.* «Чорна рада», «Орися», «Гордовита пара», «Січові гості», поезії.

Питання до іспиту

1. Поетика бурлескного напрямку в літературі. Твори К. Пузини, Г.Кошиць-Квітницького, П. Данилевського.
2. Реалістичне відтворення дійсності в діалогії Г.Квітки-Основ'яненка про Шельменка.
3. Художнє новаторство Т. Шевченка в поемах «Кавказ», «І мертвим і живим...»
4. Просвітницькі засади «Енеїди» І. Котляревського.
5. Романтичні засади поезії А. Метлинського.
6. Повісті про митців Т. Шевченка: образи головних героїв і оповідача.
7. Художній доробок П. Білецького-Носенка.
8. Поетика драми І. Котляревського «Наталка-Полтавка».
9. Поезія Тараса Шевченка періоду трьох літ.
10. Розвиток жанру водевілю в літературі першої половини ХІХ ст.
11. Поетика романтизму та його основні школи й течії в українській літературі.
12. Типологічний аналіз комедій Г. Квітки-Основ'яненка «Приезжий из столицы» та М. Гоголя «Ревізор».
13. Сентиментальна течія в національній літературі першої половини ХІХ ст.
14. Художній доробок членів «Руської трійці».
15. Сатиричні засади повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Конотопська відьма».
16. Поетика народного звичаю в драмах Г. Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці» та «Назар Стодоля» Т. Шевченка..
17. Поетичний доробок Левка Боровиковського.
18. Поетика травестійних поем «Горпинида» П. Білецького-Носенка, «Жабомішодраківка» К. Думитрашка.

19. Поетика роману М. Гоголя «Мертві душі». Система образів та сатиричні засади твору.
20. Ранній період творчості Т.Шевченка.
21. Реалістичні засади роману Г. Квітки-Основ'яненка «Пан Халявський». Образ оповідача.
22. Поетичний доробок П. Гулака-Артемівського
23. Новаторство Є. Гребінки – байкаря.
24. Реалістичні засади роману Г. Квітки-Основ'яненка «Походження Столбикова...» Образ головного героя.
25. Поетичний доробок М. Костомарова.
26. Порівняльний аналіз однойменних поем і повістей Т. Шевченка «Наймичка», «Варнак», «Княжна», «Княгиня».
27. Романтичні засади збірки М. Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки».
28. Поетичний доробок харківських романтиків.
29. Поеми Т.Г. Шевченка про жіночу долю: «Катерина», «Наймичка», «Відьма», «Марія», «Неофіти».
30. Романтичні оповідання Г. Квітки- Основ'яненка: «Салдацький патрет», «Мертвецький Великдень», «От тобі і скарб».
31. Романтична драматургія М. Костомарова.
32. Поетичний доробок М.Устияновича.
33. Поетична творчість Т. Шевченка періоду заслання.
34. Поетика романтизму в романі «Чайковський» Є.Гребінки.
35. Дилогія Г. Квітки-Основ'яненка «Дворянские выборы».
36. Національна епопея М. Гоголя «Тарас Бульба». Образи Тараса та його синів.
37. Поетичний доробок Є. Гребінки.
38. Поетика просвітницького реалізму першої половини ХІХ ст.
39. Поетика жанру балади в літературі першої половини ХІХ ст.
40. Поетичний доробок О. Афанасьєва-Чужбинського.
41. Поетичні збірки «Миргород» М. Гоголя.
42. Образ кобзаря в поезії першої половини ХІХ ст.
43. Поема Т.Шевченка «Гайдамаки»: особливості композиції та образна система.
44. Поеми на історичну тематику Т. Шевченка.
45. Проблематика повісті Є. Гребінки «Кулик».
46. Поетичний доробок В. Забіли.
47. Ідейне спрямування повісті Є. Гребінки «Записки студента».
48. Жанр балади у творчому доробку Т. Шевченка.
49. Поетичний доробок А. Могильницького.
50. Романтичні засади повісті Є. Гребінки «Полковник Золотаренко».
51. Цикл «В казематі» Т. Шевченка.

52. Гуманістично-реалістичні засади роману Є. Гребінки «Доктор». Особливості композиції твору.
53. Жанр послання в поетичному доробку Т. Шевченка.
54. Реалістичні засади повісті Є. Гребінки «Верное лекарство».
55. Поетичний доробок Т. Шевченка після заслання.
56. Творча спадщина І. Вагилевича.
57. Творчість М. Шашкевича.
58. Г. Квітка-Основ'яненка як літературний критик.
59. Проза М. Костомарова. Оповідання «Сорок лет».
60. Поетичний доробок М. Петренка.
61. Особливості романтичних творів О. Бодянського
62. Проблема гуманізму в повісті Т. Шевченка «Близнецы».
63. Творчий доробок Я. Головацького.
64. Бурлескно-реалістичні твори О. Рудиковського.
65. Розвиток жанру байки в національній літературі першої половини XIX ст.
66. Реалістично-сентиментальні засади повісті Т. Шевченка «Капитанша».
67. Образ козака в поезії першої половини XIX ст.
68. Реалістичні засади повісті Т. Шевченка «Несчастный».
69. Творчість П. Куліша.
70. Поетика роману П. Куліша «Чорна рада».

ІСТОРИЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ СТОЛІТТЯ)

Модуль 1. Історико-культурний контекст літературного процесу 2-ої половини ХІХ ст.

Тема 1. Тенденції розвитку українських земель у складі інших держав. Українські землі в складі Російської імперії. Реформи, цензурні утиски і заборони, діяльність наукових товариств. Західноукраїнські землі 2-ої пол. ХІХ ст: урядова політика щодо українців, наслідки конституційних перетворень, чинники зростання національної свідомості, організація культурно-просвітницьких товариств. Тема 2. Діяльність політичних та громадсько-культурних рухів періоду. Громадівство („Стара” і „Молода” громади, причини розколу, відмінності в баченні національного питання). Хлопоманство. Москвофіли. Народовці. Творчий доробок Марка Вовчка (М. Вілінської). Тема 3. Життєвий шлях М. Вілінської. Вплив О. Марковича на її зацікавлення україністикою. Тема 4. Україномовна художня спадщина Марка Вовчка. Питання стилю, проблемно-тематичний аспект, провідні ідеї творчості. Російськомовна повість “Ігрушечка” та україномовна “Інститутка”: панський побут і доля кріпаків. Оповідання Марка Вовчка: художні засоби, образи, композиція, способи вияву авторської свідомості.

Модуль 2. Українська реалістична проза ХІХ ст.

Тема 1. А. Свидницького «Люборацькі» як перший соціально-психологічний роман української літератури. Тема 2. Панорамне зображення українського життя у реалістичній прозі І. Нечуя-Левицького. Новаторство письменника у змалюванні інтелігенції. Урбаністична тема у творчості І. Нечуя-Левицького (на прикладі романів «Хмари», «Над Чорним морем»). Тема 3. Реалістичний код роману-епопеї «Повія» Панаса Мирного: історія написання та друку, особливості психологізму, композиція твору. Тема 4. Новаторство тематики, психологізм малої прози Б. Грінченка. Тема 5. Повість «Товаришки» Олени Пчілки: феміністична та народницька

Література до курсу

1. *Абрамова І.* Національний код героїв прози І. Нечуя-Левицького. *Вісник ЗДУ.* 2004. № 2. С. 5–10.
2. *Александрова Г.* Борис Грінченко: рецепція "другорядних" українських письменників. *Слово і час.* Київ: Фенікс, 2013. № 12. С. 74–82.
3. *Богданець-Білоskalенко Н.* Біографічні нариси Бориса Грінченка як джерело вивчення історії української літератури ХІХ ст. *Українська*

- мова і література в школах України*. 2018. № 5. С. 38–41.
4. *Вертій О.* Народні джерела національної самобутності української літератури 70–90-х років ХІХ століття. Суми : Собор, 2005. 486 с.
 5. *Винник К.* Символіка назв повістей Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами». *Вісник ЗНУ. Філологічні науки*. Запоріжжя, 2005. № 1. С. 31–34.
 6. *Гнатюк М.* Франкова концепція національної літератури та її регіональних особливостей. *Слово і Час*. 2016. № 8. С. 24–29.
 7. *Дисак Ф.* Павло Грабовський і питання національно-духовного відродження України. *Дивослово*. 2014. № 9. С. 44–46.
 8. *Євшан М.* Юрій Федькович в світлі нових матеріалів / Микола Євшан. Критика. Літературознавство. Естетика. К., 1998.
 9. *Єсипенко Д.* Повісті Бориса Грінченка «Серед тихої ночі» та «Під тихими вербами» : історія текстів і тексти в історії. Київ : Наукова думка, 2015. 160 с.
 10. *Єсипенко Д.* Ливанський кедр на вітрах історії. Літературна творчість Бориса Грінченка у критиці ХХ ст. *Дивослово*. 2013. № 12. С. 22–27.
 11. *Єсипенко Д.* У пошуках справедливості: архівні свідчення про звільнення Бориса Грінченка із Чернігівської губернської земської управи. *Слово і час*. 2016. № 7. С. 95–105.
 12. *Зборовська Н.* Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ: Акаемвидав, 2006. 504 с.
 13. *Камінчук О.* Художні тенденції романтизму і просвітництва в поезії Бориса Грінченка. *Слово і час*. 2013. № 12. С. 67–74.
 14. *Ковалець Л.* Нема світа понад рідне: образ Буковини в художньому осягненні Юрія Федьковича. *СіЧ*. 2016. № 1. С. 3–12.
 15. *Козлов Р.* Хронотопіка Франкових драм: теорія, практика, інтерпретація : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 352 с.
 16. *Марко Вовчок.* Життя і творча діяльність. Марко Вовчок як перекладач (Ж. Верна, Г. К. Андерсена, А. Е. Брема). «Народні оповідання; продовження теми народного життя в повісті «Інститутка». *Бібліотечка «Дивослова»*. Київ. 2018. № 2/3. С. 78–85.
 17. *Неборак В.* Іван Франко: вершини і низини (інтерпретації вибраних віршів, циклів і поем зі збірки «З вершин і низин»). Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 224 с.
 18. *Приходько І.* Українська ідея в підтексті творів Олекси Стороженка. *Вивчаємо українську мову та літературу: науково-методичний журнал*. 2017. № 31/32. С. 11–16.
 19. *Наєнко М.* Художня література України. Від міфів до модерної

реальності. Київ: Просвіта, 2012. 1088 с.

Плани та завдання до практичних занять

№ 1

Вхідний контроль. Орієнтовний перелік питань (контроль за двома на вибір)

1. Сучасна реінтерпретація творчості Т. Шевченка (погляди Г. Грабовича, П. Іванишина, Г. Клочака, Л. Плюща, С. Павличко, В. Смілянської та ін.).
2. Т. Шевченко в оцінці його сучасників (відгуки П. Куліша, М. Костомарова, В. Белінського та ін. на творчість Кобзаря).
3. Травестія та бурлеск у поемі „Енеїда” І. Котляревського.
4. Естетичні засади творчості Харківської школи романтиків.
5. Історична тематика у спадщині М. Костомарова.
6. Специфіка комічного у повісті „Конотопська відьма” Г. Квітки-Основ'яненка.
7. Особливості розвитку романтичної поезії 1-ої половини ХІХ ст. (тематика, особливості звернення до історичних проблем, реабілітація фольклорної спадщини тощо).
8. Українська версія сентименталізму (повісті Г. Квітки-Основ'яненка).
9. Смысл назви та концепція історії у романі П. Куліша „Чорна рада”
10. Історичні поеми П. Куліша: специфіка розуміння історичного розвитку України.
11. Козацька тема в українській поезії 1-ої половини ХІХ ст.
12. Біблійні мотиви та образи в поемах Т. Шевченка. Апокрифічність поем.

№ 2

Історико-культурний контекст літературного процесу 2-ої половини ХІХ ст.

1. Тенденції розвитку українських земель у складі Російської імперії: реформи, цензурні утиски і заборони, діяльність наукових товариств.
2. Західноукраїнські землі 2-ої пол. ХІХ ст: урядова політика щодо українців, наслідки конституційних перетворень, чинники зростання національної свідомості, організація культурно-просвітницьких товариств.
3. Діяльність політичних та громадсько-культурних рухів періоду:

- громадівство („Стара” і „Молода” громади, причини розколу, відмінності в баченні національного питання);
- хлопоманство;
- москвофіли;
- народовці.

Література

- ✓ Самойленко О. Г. Цензура як засіб регламентації історичних знань у Російській імперії в ХІХ – на початку ХХ ст. *Література та культура Полісся*. – Вип. 79. Серія «Історичні науки». Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. С. 55–107.
- ✓ Шкандрій М. В обіймах імперії : російська і українська літератури новітньої доби- К. : Факт, 2004. 494 с.

Завдання:

Створити агітаційний відео-, аудіоролик про українську літературу другої половини ХІХ століття. Ролик має містити інформацію про історичні умови розвитку, про репресії української літератури (Валуєвський циркуляр, Емський указ), про ключові постаті літературного процесу даного періоду.

№ 3

Літературна дискусія 1873-1878 років

Форма заняття:

Поділитися на групи, кожна з груп має презентувати позицію одного учасника літературної дискусії (М. Драгоманова, І. Нечуя-Левицького, І. Франка, В. Барвінського, І. Білика) Необхідно заздалегідь скласти тези за статтями зі списку літератури. Організувати дискусію між учасниками (можна у вигляді ток-шоу), при цьому мають бути обговорені наступні питання:

1. Історія виникнення і розвитку української літератури
2. Стилї літератури і ставлення учасника до реалізму.
3. Оцінки учасниками поточного літературного процесу, їхні думки про своїх сучасників.

Література

- ✓ Самойленко О. Г. Цензура як засіб регламентації історичних знань у Російській імперії в ХІХ – на початку ХХ ст. *Література та культура Полісся*. – Вип. 79. Серія «Історичні науки». Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. С. 55–107.

- ✓ Шкандрій М. В обіймах імперії : російська і українська літератури новітньої доби- К. : Факт, 2004. 494 с.

№ 4

Творчий доробок Марка Вовчка (М. Вілінської)

1. Життєвий шлях М. Вілінської. Вплив О. Марковича на її зацікавлення україністикою.
2. Україномовна художня спадщина Марка Вовчка: питання стилю, проблемно-тематичний аспект, провідні ідеї творчості.
3. Російськомовна повість “Игрушечка” та україномовна “Інститутка”: панський побут і доля кріпаків.
4. Оповідання Марка Вовчка: художні засоби, образи, композиція, способи вияву авторської свідомості.

Література

- ✓ Ткачук М. Типологія гомодієгетичного оповідача в наративі "Народних оповідань" Марка Вовчка. *Наративні моделі українського письменства*. Тернопіль : ТНПУ : Медобори, 2007. С. 74–91.
- ✓ Ткачук М. Характер художніх шукань Марка Вовчка : (1833–1907) / М. Ткачук. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Літературознавство*. Тернопіль : ТНПУ, 2008. Вип. 1(23). С. 55–77.

Завдання:

Пропонується «осучаснити» повість «Три долі» Марка Вовчка. Подумайте, якою могла б бути доля героїв у наш час? Створіть власні сюжетні лінії героїв, дотримуючись авторських принципів сюжетобудови і характеротворення. Завдання готується у письмовій формі.

№ 5

Психологічний роман Анатолія Свидницького «Люборацькі»

1. Життєвий і творчий шлях А.П. Свидницького.
2. Роман “Люборацькі”: історія написання і видання.
3. Сюжетно-композиційний рівень роману. Ідеї та проблеми.
4. Характеристика образної системи роману:
 - старше покоління Люборацьких;
 - доля молодшого покоління.

Література

- ✓ Самойленко О. Г. Цензура як засіб регламентації історичних знань у Російській імперії в XIX – на початку XX ст. *Література та культура Полісся*. – Вип. 79. Серія «Історичні науки». Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. С. 55–107.
- ✓ Шкандрій М. В обіймах імперії : російська і українська літератури новітньої доби- К. : Факт, 2004. 494 с.

Завдання:

Випишіть 2-3 цитати з роману «Люборацькі» А.Свидницького, які б ілюстрували наступну думку М.Зерова: *«Автор «Люборацьких» займає якусь середню позицію між оповідачами – «об’єктивістами» та «суб’єктивістами». Його мова, безперечно, ще має характер усного «сказа». Фрази короткі, і кожна з них розпадається на кілька невеличких груп, по два-три слова, об’єднаних інтонаційно. Всі повороти фрази немов умотивовані рухом асоціацій уявного оповідача. Але кому зложено в уста цю розповідь?..Свидницький ні під кого не підробляє свого оповідача, нікому в уста його не вкладає. Він пише так, як би сам при нагоді розповів історію вигаданого героя невеличкому гурткові своїх миргородських 20 знайомих... У цій розповідній манері, не завдаючи собі зайвих труднощів з шуканням книжно-описових конструкцій, він подає і портрет, і пейзаж».*

№ 6

Життєвий і творчий шлях О. Стороженка. Повість “Марко Проклятий”

1. Біобібліографія Олекси Стороженка: людина з минулого.
2. Загальний огляд літературної діяльності.
3. Повесть “Марко Проклятий”:
 - історія написання;
 - своєрідність, “готичні” риси, ознаки “повісті жахів”;
 - сюжетно-композиційна будова;
 - тематика, суспільно-історичний контекст подій у творі;
 - образ Марка: народні джерела, засоби творення образу;
 - ідейний зміст повісті.

Література

- ✓ Павлунік С. „Закоханий чорт” Олекси Стороженка та „Закоханий диявол” Жана Казота: спроба компаративного аналізу. *Слово і Час*. 2006. № 9.

- ✓ Решетува С. „Марко Проклятий” – роман-експеримент (міфологічний аспект). *Слово і Час*. 2006. № 9.

Форма заняття:

Поділитися на групи по 2 студенти. Кожна група має написати фанфік за мотивами повісті О.Стороженка «Марко Проклятий».

№ 7

Життєвий і творчий шлях Юрія Федьковича

1. Біографія письменника.
2. Загальний огляд творчості:
 - періодизація;
 - поетичний доробок автора;
3. Мала проза Ю. Федьковича; повістярська спадщина. Аналіз оповідань та повістей автора.
4. “Довбуш, або Громовий топір і знахарський хрест”: романтичні ознаки, народні витоки фабули, ідейно-художня своєрідність.

Література

- ✓ Сізова К. Людина у дзеркалі літератури: трансформація принципів портретування в українській прозі XIX – початку XX ст. К.: Наша культура і наука, 2010. 356 с.

Завдання:

Створити бук-трейлер до творів (за вибором) «Люба- згуба», «Три як рідні брати» та ін.

№ 8

Творчість С. Руданського

1. Життєвий і творчий шлях С. Руданського.
2. Жанрова своєрідність творчої спадщини С. Руданського. Засоби комічного.
3. Тематика і проблематика творчості митця.

Веб-джерело:

http://chtyvo.org.ua/authors/Rudanskyi_Stepan/

Завдання:

З’ясувати прийоми творення українського національного характеру у співомовках С.Руданського, проілюструвати їх прикладами з тексту.

№ 9

Життя і творча спадщина І.С. Левицького (І. Нечуя-Левицького)

1. Життєвий шлях письменника. Позалітературна діяльність.
2. Загальна характеристика творчості: етапи, ключові риси.
3. Повість “Дві московки”: проблематика твору.
4. Історичні твори І. Нечуя-Левицького: специфіка розуміння історії, роль козацтва („Князь Єремія Вишневецький” або „Гетьман Іван Виговський”).
5. Новаторство соціально-психологічного роману “Хмари”:
 - історія написання й оцінка критикою;
 - проблематика;
 - система образів;
 - символізм назви твору.

Література

- ✓ Єфремов С. Іван Левицький-Нечуй К., 2002. С. 396-494.
- ✓ Тарнавський М. Нечуваний Нечуй. Реалізм в українській літературі. Київ: Лаурис; Торонто: Наук. т-во ім. Тараса Шевченка в Канаді, 2016.

Форма заняття:

Завдання для роботи у групах

- Перша група. Створити ілюстрації до конкретних фрагментів твору «Хмари» (міські пейзажі) зі старих фотографій, малюнків Києва. Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.

- Друга група. Створити ілюстрації до конкретних фрагментів твору «Над Чорним морем» (міські пейзажі) зі старих фотографій, малюнків Одеси. Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.

- Третя група. Знайти фотографії, світлини київських міщан останньої третини ХІХ століття (студентів і викладачів Київської духовної академії, Київського університету св. Володимира, вихованок Київського інститут шляхетних дівчат, купців, ремісників, заможних міщан), які б могли стати портретами героїв роману «Хмари». Подати цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.

- Четверта група. Знайти фотографії, світлини одеських міщан останньої третини ХІХ століття (вчителів гімназій, училищ, чиновників, учительок жіночих гімназій, купців, ремісників, відпочивальників), які б могли стати портретами героїв роману «Над Чорним морем». Подати

цитатний матеріал разом з ілюстраціями у вигляді презентації, колажу тощо.

№ 10

Оповідання Олени Пчілки та О. Кониського

1. Життєвий і творчий шлях О. Кониського. Громадська і політична діяльність митця.
2. Життєвий і творчий шлях Олени Пчілки.
3. Аналіз оповідань:
 - а) тематика, проблематика;
 - б) типи авторської свідомості у творах;
 - в) сюжетно-композиційна організація.

Література

- ✓ Гуляк А. Олена Пчілка: Нарис життя і творчості. К., 1996.
- ✓ Драгоманов М. Автобиографические заметки. Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. Т.1. К., 1970.
- ✓ Приходько Н. Олександр Якович Кониський. К., 1995.
- ✓ Пчілка Олена. Твори. К., 1988.
- ✓ Сиваченко М. Олександр Кониський і його проза. К., 1986.
- ✓ Смілянська В. Біограф та його "Хроніка". К., 1991.

Завдання для роботи у групах

Підготувати рольову гру «Ток-шоу «Дуель: Люба Калиновська проти Раїси Брагової», використовуючи цитатний матеріал твору.

№ 11

Реалістична проза Б. Грінченка

1. Життєвий шлях Б. Грінченка.
2. Загальна характеристика творчості.
3. Повість „Під тихими вербами”:
 - жанровий різновид;
 - проблематика;
 - характеристика персонажної структури; особливості творення соціального типу сільських глитаїв.

Література

- ✓ Левчук Н. Речник відродження. Київ. 1993. № 12.
- ✓ Погрібний А. Борис Грінченко в літературному процесі кінця XIX – початку XX ст. К., 1990.

Завдання:

Створити сторінку письменника у популярній соцмережі, використовуючи біографічні дані, цитати з творів, світлини тощо.

№ 12

Естетичне та художнє розмаїття творчості Івана Франка

1. Теорія словесного мистецтва в інтерпретації І. Франка (на матеріалі трактату “Із секретів поетичної творчості”).
2. “Украдене щастя”: проблематика, система персонажів.
3. Філософські пошуки письменника: поеми “Смерть Каїна” та “Мойсей”. Філософія історії у Івана Франка.
4. Естетика декадансу та модернізму у “Зів’ялому листі”: дискурс містифікації (гра з читачем), художній аналіз почуттів, суїцидальний мотив. Аналіз передмов.
5. “Перехресні стежки”:
 - жанрове визначення;
 - образ “хлопського адвоката”;
 - специфіка розгортання конфлікту особистих та громадських інтересів у творі;
 - художня функція снів, видінь, марень і психічних відхилень у сюжетотворенні.

Література

- ✓ Мельник Я. Легенди Івана Франка і biblia аросурпа. *Слово і Час*. 2004. № 6.
- ✓ Розумний Я. “Народе мій, твоїм будучим душу я тривожу”. *Слово і Час*. 2006. № 9.
- ✓ Тихолоз Б. Ерос versus Танатос (філософський код “Зів’ялого листа”). Львів, 2004.
- ✓ Ткачук М. Парадигма актантної моделі в поетичних циклах збірки "З вершин і низин" Івана Франка. *Рецептивні моделі творчості Івана Франка: збірник наук. праць на пошану професора Романа Гром'яка*. Тернопіль : ТНПУ, 2007. С. 17–40.

Завдання:

Підготуватися до диспуту „Твори І.Франка – народницько-реалістична чи модерністська література? Поділитися на чотири групи, кожна з груп подає свої аргументи у вигляді письмових тез з використання цитатного матеріалу з поетичних текстів І.Франка.

Самостійна й індивідуальна роботи

Форми самостійної роботи студента

№ 1

Написати есе на одну із запропонованих тем. Студент може сам запропонувати тему, але попередньо має узгодити її з викладачем.

Орієнтовний перелік тем:

1. Поетика поезії І. Франка «Тричі мені являлася любов».
2. Психологічний аналіз поезії І. Франка «Чого являєшся мені?..».
3. Сміслові навантаження притч у поемі Івана Франка «Мойсей».
4. Поетика характеротворення образу (на вибір) в романі Панаса Мирного «Повія». Жанрові ознаки соціально-психологічного роману (за твором Панаса Мирного «Повія»).
5. Проблематика оповідання (на вибір) Івана Франка. Функція пейзажу в оповіданні М. Старицького «Орися».
6. Функції ремарки в п'єсі (на вибір) І. Карпенка-Карого.
7. Візуальність ремарок в п'єсі (на вибір) М. Старицького.
8. Конфлікт у п'єсі (на вибір) І. Карпенка-Карого.
9. Художнє осмислення жіночої долі у драматургії Марка Кропивницького.
10. Здобутки театру корифеїв.

* Перед тим, як приступити до написання есе, варто ознайомитися з працею: Шендеровський К. С. Як написати успішне есе: методичні рекомендації до написання есе. Київ, 2007. 34 с.

Технічні вимоги:

Обсяг – 2–3 сторінки друкованого тексту. Формат – А4. Шрифт – Times New Roman. Кегель – 14. Інтервал – полуторний.

Змістові вимоги:

1. Під час підготовки до написання есе вам слід ознайомитися з теоретичним матеріалом, обрати найважливіші положення, які засадничо пролунають на початку есе.
2. Прочитати вдумливо текст художнього твору.
3. Продумати план викладу думок.
4. Насити план змістом. Усі думки мають бути викладені логічно з аргументами (цитатами з тексту).
5. Виклад думок не обмежується дотриманням норм наукового стилю, якими ви оперували при написанні курсових робіт.
6. Структурно есе має складатися зі вступу, основної частини і висновків.
7. У вступі ви маєте сформулювати актуальність роздумів на запропоновану тему.

8. У разі необхідності висвітлення окремих аспектів проблеми, їх варто назвати.
9. У вступі також визначається провідна теоретична теза.
10. Основна частина передбачає виклад результатів роботи з текстом.
11. У висновках ви ще раз увиразнюєте актуальність висловленого, підкріплюючи це вже власними спостереженнями.
12. Есе має бути написане грамотно з дотриманням академічної доброчесності.

№ 2

Підготувати відеоролик з презентацією наукової й творчої спадщини Б. Грінченка.

№ 3

Записати на відео мелодекламацію однієї з поезій на вибір студента. Критерії оцінювання: змістовність, самостійність, вчасність, оригінальність.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Тенденції розвитку українських земель у складі Російської імперії: реформи, цензурні утиски і заборони, діяльність наукових товариств.
2. Західноукраїнські землі 2-ої пол. XIX ст: урядова політика щодо українців, наслідки конституційних перетворень, чинники зростання національної свідомості, організація культурно-просвітницьких товариств.
3. Діяльність політичних та громадсько-культурних рухів 2 пол. XIX ст.: хлопманство, громадівство („Стара” і „Молода” громади, причини розколу, відмінності в баченні національного питання).
4. Діяльність політичних та громадсько-культурних рухів 2 пол. XIX ст.: москвофіли, народовці.
5. Роль і місце періодики в культурному житті українців 2-ої половини XIX століття. Періодика та альманахи підросійської частини України; часописи та альманахи підавстрійської частини України.
6. Виправдання української ідеї у 2 пол. XIX ст. Праці М. Костомарова, М. Драгоманова; “Моя сповідь” В. Антоновича.
7. У пошуках нових художніх та естетичних ідеалів: дискусія з приводу методу та шляхів розвитку української літератури (погляди М. Драгоманова, І Нечуя-Левицького, І. Франка, І. Білика, О. Кониського та ін.).

8. Тенденції в еволюції прозових жанрів: реалістична домінанта, розширення ідейно-тематичних обріїв прози, поглиблення психологізму.
9. Основні напрямки розвитку драматургії 2 пол. XIX ст. Роль театру корифеїв.
10. Лірика 2-ої половини XIX століття: жанрові пошуки, еволюція творчості поетів.
11. Життєвий і творчий шлях А. Свидницького.
12. Роман “Люборацькі” А. Свидницького: історія написання і видання.
13. Сюжетно-композиційний рівень роману «Люборацькі». Ідеї та проблеми.
14. Характеристика образної системи роману «Люборацькі»: старше покоління Люборацьких.
15. Характеристика образної системи роману «Люборацькі»: доля молодшого покоління.
16. Життєвий і творчий шлях Л. Глібова. Лірика поета: аналіз художньої своєрідності.
17. Своєрідність байкарської спадщини Л. Глібова. Порівняльний аналіз байок з іншомовними зразками (І. Крилов).
18. Життєвий і творчий шлях С. Руданського.
19. Жанрова своєрідність творчої спадщини С. Руданського. Засоби комічного.
20. Життєвий і творчий шлях Олекси Стороженка.
21. Повість “Марко Проклятий” О. Стороженка: історія написання та видання, критична та історико-літературна рецепція.
22. Сильова своєрідність повісті «Марко Проклятий» О. Стороженка: “готичні” риси, ознаки “повісті жахів”.
23. Сюжетно-композиційна будова повісті О. Стороженка «Марко Проклятий»; тематика, суспільно-історичний контекст подій у творі.
24. Образ Марка Проклятого в однойменній повісті О. Стороженка: народні джерела, засоби творення образу; ідейний зміст повісті.
25. Життєвий шлях М. Вілінської. Вплив О. Марковича на її зацікавлення україністикою.
26. Україномовна художня спадщина Марка Вовчка: питання стилю, проблемно-тематичний аспект, провідні ідеї творчості.
27. Російськомовна повість “Игрушечка” та україномовна “Інститутка” Марка Вовчка: панський побут і доля кріпаків.
28. Оповідання Марка Вовчка: художні засоби, образи, композиція, способи вияву авторської свідомості.
29. Життєвий шлях Івана Нечуя-Левицького. Позалітературна діяльність.

30. Загальна характеристика творчості І. Нечуя Левицького: етапи, ключові риси.
31. Образ села та суспільна проблематика творчості І. Нечуя-Левицького.
32. Повість “Дві московки” І. Нечуя Левицького: проблематика твору. Художня реалізація прийому контрасту.
33. Історичні твори І. Нечуя-Левицького: специфіка розуміння історії, художнє осмислення ролі козацтва („Князь Єремія Вишневецький” або „Гетьман Іван Виговський”).
34. Новаторство соціально-психологічного роману І. Нечуя-Левицького “Хмари”: історія написання і літературно-критичний дискурс твору.
35. Проблематика роману І. Нечуя-Левицького “Хмари”.
36. Система образів соціально-психологічного роману І. Нечуя-Левицького “Хмари”; символізм назви твору.
37. Рефлексійність та пластичність лірики Я. Щоголева. Антиідеологічність як громадська позиція митця.
38. Лірика І. Манжури: тематика, нове і традиційне у концепції героя.
39. Революційний гуманізм П. Грабовського. Зв’язок з ідеями кирило-мефодіївців.
40. Життєвий і творчий шлях Панаса Мирного. Загальна періодизація творчості, основні напрями діяльності.
41. Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика: історія написання, сюжетно-композиційна організація.
42. Образ Чіпки в романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика. Принцип соціально-історичного детермінізму як основа характеротворення.
43. Нова суспільна проблематика в романі Панаса Мирного «Повія».
44. Життєвий і творчий шлях Ю. Федьковича.
45. Загальний огляд творчості Ю. Федьковича; періодизація спадщини. Поетичний доробок Ю. Федьковича.
46. Мала проза Ю. Федьковича; повістярська спадщина. Аналіз оповідань та повістей автора.
47. Трагедія Ю. Федьковича “Довбуш, або Громовий топір і знахарський хрест”: романтичні ознаки, народні витоки фабули, ідейно-художня своєрідність.
48. Життєвий і творчий шлях О. Кониського. Громадська і політична діяльність митця.
49. Життєвий і творчий шлях Олени Пчілки.
50. Художня своєрідність оповідної творчості Олени Пчілки. Типи авторської свідомості у прозі Олени Пчілки.
51. Тематика, проблематика спадщини Олени Пчілки.

52. Модерністські елементи у малій прозі Олени Пчілки.
53. Життєвий шлях і театральна діяльність І. Тобілевича.
54. Загальна характеристика творчості І. Карпенка-Карого. Наскрізнi теми та образи драматургії.
55. Художнє освоєння І. Карпенком-Карим нових відносин на селі: „Сто тисяч” і „Хазяїн”.
56. Поетика народницького театру у творчості М. Кропивницького.
57. Образ пореформеного села в драматургії театру корифеїв.
58. Національна специфіка інтерпретації образу скупого у п'єсах І. Карпенка-Карого.
59. Конфлікти та проблематика творів І. Карпенка-Карого.
60. Життєвий шлях М. Старицького.
61. Загальний огляд творчої спадщини М. Старицького.
62. Провідні мотиви, естетичні домінанти поетичного доробку М. Старицького.
63. Драматургія М. Старицького: основне коло проблем, життєвих явищ, риси новаторства.
64. Новаторство драми «Талан» М. Старицького.
65. Прозова спадщина М. Старицького: загальний огляд.
66. Повість «Оборона Буші» і трагедія «Облога Буші»: історичний контекст творів. Засоби творення образів у драматичному та епічному творах.
67. Специфіка трагізму і художнє відображення подвигу у повісті «Оборона Буші» і трагедії «Облога Буші» М. Старицького.
68. Життєвий шлях Б. Грінченка. Громадсько-політична діяльність. Загальна характеристика творчості Б. Грінченка.
69. Індивідуально-творча манера оповідань Б. Грінченка.
70. Повість Б. Грінченка „Під тихими вербами”: жанрова своєрідність, проблематика.
71. Специфіка персонажної структури у повісті Б. Грінченка «Під тихими вербами»; особливості творення соціального типу сільських глитаїв.
72. Життєвий і творчий шлях Івана Франка.
73. Загальна характеристика поетичного доробку Івана Франка.
74. Сильова специфіка і періодизація літературної діяльності Івана Франка.
75. Новаторство Франка-прозаїка.
76. Літературно-критична та історико-літературна спадщина І. Франка.
77. Теорія словесного мистецтва в інтерпретації І. Франка (на матеріалі трактату «Із секретів поетичної творчості»).
78. Франкові теорії літературного методу (на матеріалі «Література, її завдання і найважливіші ціхи» та інших статей).

79. Драма І. Франка “Украдене щастя”: проблематика, система персонажів.
80. Філософські пошуки Івана Франка: поеми “Смерть Каїна” та “Мойсей”. Філософія історії у поемах.
81. Естетика декадансу та модернізму у “Зів’ялому листі”: дискурс містифікації (гра з читачем), художній аналіз почуттів, суїцидальний мотив. Дискурс передмов.
82. “Бориславський цикл” творчості І. Франка.
83. “Борислав сміється”: поетика реалізму і натуралізму. Інтерпретація образу борця із поневоленням.
84. Натуралістична поетика, засоби характеротворення в “Бориславських оповіданнях” І. Франка.
85. „Лель і Полель”: інтерпретація І. Франком класичних тем та мотивів (скарб, двійництво тощо) та новаторство твору на стильовому рівні.
86. Художня специфіка “Перехресних стежок” І. Франка. Історія написання твору.
87. Жанрово-стильові особливості повісті І. Франка «Перехресні стежки».
88. Образ “хлопського адвоката” Є. Рафаловича («Перехресні стежки» І. Франка): типізація, модерністські прийоми у висвітленні образу.
89. Специфіка розгортання конфлікту особистих та громадських інтересів у творчості І. Франка.
90. Художня функція снів, видінь, марень і психічних девіацій у сюжетотворенні творів І. Франка («Перехресні стежки», «Мойсей», «Похорон»).

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (МЕЖА СТОЛІТЬ)

Змістові модулі

Модуль 1. Літературний процес доби раннього модернізму.

Неоромантизм. Символізм

Тема 1. Народницький і модерністський дискурси в літературному процесі межі століть. Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. Народницький і модерністський дискурси в літературному процесі межі століть. Теоретична і художня криза народництва. Неонародницький дискурс. Модернізм як опозиція до народництва. Модернізм в українській літературі: передумови виникнення, філософське підґрунтя, типологічні та національні ознаки. Проблема дефініції поняття. Етапи розвитку. Роль української літератури у сформуванні антиколоніальної свідомості українців, ідейні шукання діячів української літератури в 1900-1910 роках та період визвольних змагань, політичний досвід письменства. Інтерпретація модернізму, засвоєння європейського доробку в естетиці та мистецькій практиці. Специфічний статус української літератури, її роль у розв'язанні національно-культурних проблем. *Тема 2. Сильові течії модернізму.* Дискурс раннього українського модернізму. Сильові течії модернізму. Сильові доміанти в європейському й українському модернізмі. Поняття синкретизму. Жанрова палітра українського модернізму кінця ХІХ – початку ХХ ст. *Тема 3. Літературні угруповання в літературі зламу століть.* „Молода Муза” як ланка зв'язку з загальноєвропейським літературним процесом. „Молодомузівські” мотиви в поезії В.Пачовського і П.Карманського. Сецесійні мотиви й образи у творчості „молодомузівців”. Літературно-критичний дискурс „Української хати”. Значення „Молодої Музи” та „Української хати” в модерному дискурсі. *Тема 4. Життєвий і творчий шлях Лесі Українки (1871–1913).* Суспільно-політичні та естетичні погляди поетеси. Лірика Лесі Українки. Збірки „На крилах пісень” (1893), „Думи і мрії” (1899), „Відгуки” (1902), їх жанрово-тематичний діапазон. Урізноманітнення принципів групування віршів у цикли (зоровий, музичний). Біблійні мотиви й образи у віршах. Образи-символи в ліриці поетеси. Сильові ознаки лірики. Проблематика та художня специфіка поем Лесі Українки „Роберт Брюс, король шотланський”, „Давня казка”, „Одно слово”, „Віла-посестра”. Новаторство драматургії Лесі Українки. Неоромантичні тенденції у творах. Трагізм образу пророчиці у драматичній поемі „Кассандра”. Образ митця в драматичних творах „Оргія”, „У пуші”. Проблематика і жанрова специфіка драматичних поем „Бояриня”, „Лісова пісня”. Осмислення сенсу людського життя

у творах. Особливості художнього мислення Лесі Українки. Сильові домінанти творчості. *Тема 5. Олександр Олесь (1878-1944)*. Життя і творчість. Мотиви лірики, традиційність тропів, символіка, мелодійність віршів. Драматичний доробок Олександра Олеся. Філософське осмислення загальнолюдських проблем буття. *Тема 6. Микола Вороний (1871-1938)*. Життя і творчість. Літературно-естетичні погляди поета. Новаторство лірики. Полеміка І. Франка з М.Вороним. Патріотичні, урбаністичні й інтимні мотиви. Проблема історичної пам'яті в поемі „Євшан-зілля”. Майстерність версифікації. *Тема 7. Життєвий і творчий шлях Г.Чупринки*. Участь у діяльності „Української хати”. Образи-домінанти в ліриці поета. Оцінка творчості сучасниками. *Тема 8. Володимир Самійленко (1864–1925)*. Життєвий і творчий шлях письменника. Тематичний і жанровий діапазон творчості. Сатирично-гумористична творчість. Висока мовна культура творчості поета. *Тема 9. Агатангел Кримський (1871-1941)*. Багатогранність інтересів письменника. Книга „Пальмове гілля”: екзотичні мотиви, традиції й новаторство автора. Настрєво-емоційний діапазон лірики. Особливості версифікації. Роман „Андрій Лаговський” у контексті творчості автора. Перекладацька діяльність А. Кримського. *Тема 10. Творчість Христі Алчевської (1882-1931)*. Біографія, багатогранність наукових, громадських, творчих інтересів. Мотиви лірики.

Модуль 2. Проза. Імпресіонізм. Експресіонізм. Неореалізм

Тема 1. Життєвий і творчий шлях М. Коцюбинського (1864–1913). Ранні твори письменника. Еволюція М. Коцюбинського. Риси імпресіонізму у творах. Повісті письменника: проблематика, стиль, система образів. Місце М.Коцюбинського в історії української літератури. *Тема 2. Ольга Кобилянська (1863–1942)*. Життєвий і творчий шлях. Вплив феміністичного руху на становлення творчої особистості. Тема емансипації жінки у творчості. Проблема злочину й кари в повісті „Земля”, психологічна мотивація вчинків героїв, структура твору, роль пейзажів, портретних характеристик, художніх деталей. Фольклорні джерела повісті „У неділю рано зілля копала...”, трагізм зображеної ситуації. Новелістика письменниці. Місце О. Кобилянської в літературному процесі. *Тема 3. Василь Стефаник (1871-1936)* – новеліст. Життєвий і творчий шлях письменника. Художня картина світу в книгах новел „Синя книжечка” (1899), „Камінний хрест” (1900), „Дорога” (1926), „Оповідання” (1919), „Кленові листки” (1924). Категорії драматичного і трагічного, своєрідність епічної розповіді, психологізм як засіб характеротворення. Жанрово-стильова своєрідність творчості письменника. *Тема 4. Богдан Лепкий (1872-1941)*. Життя і творчість письменника. Елегійність і споглядальність як домінанти художнього світу поета. Мала проза письменника.

Майстерність психологічного аналізу. Романи Б. Лепкого про гетьмана І. Мазепу. Місце письменника в літературному процесі доби. *Тема 5. Проза Андрія Чайковського (1856-1935)*. Специфіка трактування теми села. Історичний роман „Сагайдачний”. Авторське тлумачення образу видатного українського гетьмана. *Тема 6. Михайло Яцків*. Принципи модерної естетики і творчість Михайла Яцкова (1873-1961). Інтенсивні пошуки нових засобів художнього письма. Трансформація у прозі фольклорної символіки, синтез європейських художніх течій. Місце прозаїка в історії української літератури. *Тема 7. Творчість Марка Черемшини (1874-1927)*. Етапи життєвого шляху письменника. Тематика і художні особливості новел. Оцінка творчості Марка Черемшини сучасниками. *Тема 8. Лесь Мартович (1871-1916)*. Соціально-культурна зумовленість життєвого шляху. Злободенність тематики творів, засоби сатири (гіперболізація, гротеск). „Винайдений рукопис про руський край” – зразок сатиричного памфлету. Повість „Забобон”: проблематика, соціальна масштабність образів, стильова манера. Значення Лесея Мартовича для розвитку української прози кінця ХІХ – початку ХХ століть. *Тема 9. Творчість Тимофія Бордуляка (1863-1936)* у парадигмі *реалізм/ модернізм*. Стильова амбівалентність трилогії про еміграцію. Місце творчої спадщини прозаїка в західноукраїнському літературному процесі ХІХ – початку ХХ ст. Оцінка творчості письменника І. Франком, Лесею Українкою, О. Маковеєм. *Тема 10. Осип Маковей (1867-1925)*. *Багатогранність особистості*. Збірка поезій «Подорож на Україну» (1897): мотиви, образи. Сатирично-гумористична спрямованість оповідань («Вуйко Дорко», «Клопоти Савчихи»). Політична сатира, фейлетони. Антивоєнне спрямування збірки «Кроваве поле». Історична повість «Ярошенко», історична і художня правда у творі. *Тема 11. Архип Тесленко (1882-1911)*. Життєвий і творчий шлях письменника. Автобіографічний характер оповідань «Немає матусі», «Поганяй до ями!», «Прощай, життя». Трагізм тональності творів. Гуманістичний пафос прози А. Тесленка. *Тема 12. Творчість Степана Васильченка (1879-1932)*. Біографічні відомості. Основні риси творчості. Майстерне відтворення дитячої психології. Стильові домінанти творчості. *Тема 13. Володимир Винниченко (1880-1931)*. Життя і політична діяльність письменника. Збірка «Краса і сила»: проблематика, система образів, своєрідність стилю. Жанрові особливості роману «Сонячна машина». Оцінка твору літературознавцями. Синтез традицій і новаторства у драматургії автора.

Література до курсу

Основна література:

1. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн. : Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. Кн. 2. К.: Либідь, 2006. 496 с.
2. Історія української літератури: XIX – поч. XXI ст.: навч. посіб: у 3 т. / [В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін.] : за ред. В.І. Кузьменка. К. : Академвидав, 2013. 592 с. (Серія «Альма-матер»).
3. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. У 10-ти т. К. : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1. У пошуках іманентного сенсу. 512 с.
4. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. У 10-ти т. К. : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2. У пошуках іманентного сенсу. 496 с.
5. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. У 10-ти т. К. : ВЦ «Академія», 2014. Т. 3. У сподіваннях і трагічних зламах. 472 с.

Допоміжна література:

1. Агеєва В. П. Поетеса зламу століть: Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. К.: Либідь, 2001. 264 с.
2. Агеєва В. П. Українська імпресіоністична проза. К. : Інститут літератури НАНУ, 1994. 160 с.
3. Бабишкін О. Агатангел Кримський. К., 1967. 113 с.
4. Баран Г. Роман-пантопія В.Винниченка «Сонячна машина»: проблематика, особливості поетики. Дрогобич: Вимір, 2001. 194 с.
5. Білик Н. Богдан Лепкий: Життя і діяльність. Тернопіль: Джура, 2001. 172 с.
6. Богдан Лепкий – видатний український письменник: Збірник статей і матеріалів урочистої академії, присвяченої 120-річчю від дня народження письменника. Тернопіль, 1993. 94 с.
7. Василь Стефаник – художник слова / Ред. В.В. Грещук, В.Л. Кононенко, С.І. Хороб. Івано-Франківськ: Плай, 1996. 272 с.
8. Вознюк В. О. Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. К.: Дніпро, 1983. 183 с.
9. Володимир Винниченко: у пошуках естетичної, особистої і суспільної гармонії. Збірник статей. Нью-Йорк, 2005. 280 с.
10. Гнідан О. Д., Дем'янівська Л. С. Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість : навч. посібн. для студ.-філол. К. : Четверта хвиля, 1996. 256 с.
11. Гнідан О. Д. Володимир Винниченко. Грицько Григоренко. Штрихи до портретів : навч. посібн. К. : Вища шк., 1995. 222 с.
12. Гнідан О. Д. Марко Черемшина: Нарис життя і творчості. К.: Дніпро, 1985. 167 с.

13. *Гузар З. П.* Вивчення творчості Ольги Кобилянської : Посібник для вчителів. К. : Рад. шк., 1978. 103 с.
14. *Гуменюк В.* Сила краси: Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Монографія. Симферопіль, 2001. 304 с.
15. *Гундорова Т.* Проявлення слова. Дискурс раннього українського модернізму. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К. : Часопис, Критика, 2009. 447 с. (Сер. „Критичні студії”).
16. *Гундорова Т.* *Femina melancholica*: Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. К. : Критика, 2002. 272 с.
17. *Демченко І. А.* Особливості поетики Ольги Кобилянської : Монографія. К. : Твім інтер, 2001. 208 с.
18. *Дем'янівська Л.* Українська драматична поема. К., 1984. 280 с.
19. *Денисюк І. О.* Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. К. : Вища школа, 1991. 215 с.
20. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. Кн. 2 / Упоряд. П. М. Федченко. К. : Либідь, 1998. 352 с.
21. *Калениченко Н. Л.* Михайло Коцюбинський: Нарис життя і творчості. К.: Дніпро, 1984. 189 с.
22. *Камінчук О.* Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. К. : Пед. преса, 2009. 352 с.
23. *Костюк Г.* Володимир Винниченко та його доба: Дослідження, критика, полеміка. Нью-Йорк, 1980. 380 с.
24. *Кузнєцов Ю.* Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Проблеми естетики і поетики. К.: Зодіак-ЕКО, 1995. 304 с.
25. *Кузнєцов Ю. Б.* Поетика прози Михайла Коцюбинського. К.: Наукова думка, 1989. 272 с.
26. *Кузнєцов Ю. Б., Орлик П. І.* Слідами феї Моргани: Вивчення творчості М.Коцюбинського в школі. К. : Рад. шк., 1990. 208 с.
27. *Кудрявцев М.* Драма ідей в українській новітній літературі ХХ ст. Кам'янець-Подільський, 1997. 270 с.
28. *Кулінська Л. П.* У світі ідей та образів: Особливості поетики драми Лесі Українки. К. : Дніпро, 1971. 223 с.
29. *Лев В.* Богдан Лепкий: Життя і творчість. Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1976. 420 с.
30. *Лещенко М. П.* Ольга Кобилянська: Літературний портрет. К. Дніпро, 1973. 173 с.
31. *Ломонос Є. О.* Вивчення творчості Лесі Українки: Посібник для вчителів. К.: Рад. письм., 1987. 208 с.
32. *Ляшкевич П.* Петро Карманський. Львів, 1998. 110 с.
33. *Мищенко Л. І.* Леся Українка: Посібник для вчителів. К.: Рад. шк., 1986. 303 с.

34. *Моклиця М.* Модернізм як структура: Філософія. Психологія. Поетика. Луцьк: Вежа, 2002. 390 с.
35. *Мороз Л.* «Сто рівноцінних правд»: Парадокси драматургії В. Винниченка. К.: ІЛ НАНУ, 1994. 208 с.
36. *Неврлий М.* Олександр Олесь: Життя і творчість. К.: Дніпро, 1994. 173 с.
37. *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. 2-е вид., перероб. і доп. К. : Либідь, 1999. 448 с.
38. *Панченко В.* Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості : Книга розвідок та мандрівок. К. Твім інтер, 2004. 288 с.
39. *Поліщук Я.* Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.
40. *Рисак О. О.* «Найперше – музика у слові»: Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк: Вежа, 1999. 402 с.
41. *Розсипані перли: Поети «Молодої Музи» / Упоряд., автор передм. та приміт. М. М. Ільницький.* К. : Дніпро, 1991. 710 с.
42. *Сиваченко Г.М.* Пророк не своєї вітчизни. Експатріантський «метароман» Володимира Винниченка: текст і контекст. К. : Альтернативи, 2003. 280 с.
43. *Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури ХХ ст.: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяч. 125-річчю від дня народження письменника / Ред. М. П. Ткачук.* Тернопіль: ТДПУ, 1998. 388 с.
44. *Ткачук М.* Модерністський дискурс Богдана Лепкого. Міфопоетика Богдана Лепкого в контексті модерністського міфомислення його доби. Сюжет і фабула в наративній логіці новел Богдана Лепкого. *Наративні моделі українського письменства.* Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. С. 186-272.
45. *Томашук Н.О.* Ольга Кобилянська. Життя і творчість. К. : Дніпро, 1969. 238 с.
46. *Турган О.Д., Гребенюк Т.В.* Універсальні категорії в системі літературного твору (модерністська та постмодерністська світоглядно-художні парадигми): Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2008. 292 с.
47. *Турган О.Д.* Українська література кінця ХІХ – початку ХХ ст. і античність (Шляхи сприйняття і засвоєння). К. : Вид-во Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 1995. 173 с.
48. *Фащенко В.В.* Новела і новелісти. Жанрово-стильові питання. К.: Рад. письм., 1968. 264 с.
49. *Черненко О.* Михайло Коцюбинський – імпресіоніст: Образ людини в творчості письменника. Мюнхен: Сучасність, 1977. 143 с.

50. Шевчук В. «Хатяни» й український неоромантизм. «Українська хата». Поезії (1909–1914). К., 1990. С. 3–28.
51. Шумило Н. Під знаком національної самобутності: Українська художня проза і літературна критика кінця ХІХ – поч. ХХ ст. К. : Задруга, 2003. 354 с.

Плани і завдання до практичних занять

№ 1

Модернізм в українській літературі

1. Теоретична і художня криза народництва. Передумови виникнення, філософське підґрунтя модернізму.
2. Проблема дефініції поняття. Етапи розвитку.
3. Типологічні та національні ознаки модернізму.
4. Модерністські течії в українській літературі межі століть.

Література

- ✓ Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів: Центр гуманітарних досліджень Львів. держ. ун-ту ім. І.Франка, 1997. 269 с.
- ✓ Моклиця М. Модернізм як структура: Філософія. Психологія. Поетика. Луцьк: Вежа, 2002. 390 с.
- ✓ Наливайко Д. Про співвідношення «декадансу», «модернізму», «авангардизму». *Слово і час*. 1997. № 11–12. С. 44–49.
- ✓ Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. – 2-е вид., перероб. і доп. К. : Либідь, 1999. 448 с.
- ✓ Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.

№ 2

Літературні угруповання

1. «Молода Муза» як ланка зв'язку між європейським і українським літературним процесом.
2. Естетична платформа «молодомузівців». І. Франко про «Молоду Музу».
3. Творчість Б. Лепкого молодомузівського періоду.
4. «Молодомузівські» мотиви в поезії В. Пачовського і П. Карманського.
5. Сецесійні мотиви й образи у творчості «молодомузівців».
6. «Українська хата»: спільне і відмінне з «Молодою Музою».

7. Творчість Г. Чупринки як втілення ідей «Української хати».
8. Значення «Молодої Музи» та «Української хати» в літературному процесі ХХ століття.

Література

- ✓ *Гнатюк М.* Поезія «Молодої Музи». *Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. Кн. 2.* К.: Либідь, 2006. С. 400–438.
- ✓ *Грицько Чупринка .* *Історія української літератури ХХ століття: У 2 т. Кн. 1: Перша половина ХХ ст. Підручник / За ред. В.Г. Дончика.* К.: Наук. думка, 1998. С. 203–210.
- ✓ *Гундорова Т.* Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів: Центр гуманітарних досліджень Львів. держ. ун-ту ім. І.Франка, 1997. 269 с.
- ✓ *Євшан М.* Боротьба генерацій і українська література. *Критика. Літературознавство. Естетика.* К. : Основи, 1998. С. 45-54.
- ✓ *Євшан М.* Грицько Чупринка. *Критика. Літературознавство. Естетика.* К. : Основи, 1998. С. 224–235.
- ✓ *Жулинський М.* Метеор на обрії української поезії. *Чупринка Г. О. Поезії / Редкол.: В.В. Біленко та ін.: Вступ. ст. М. Г. Жулинського. К.: Рад. письм., 1991. 495 с.*
- ✓ *Ільницький М.* Краси свічадо. *Розсипані перли: Поети «Молодої Музи».* К : Дніпро, 1991. С. 5–17.
- ✓ *Камінчук О.* Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. К. : Пед. преса, 2009. 352 с.
- ✓ *Карманський П.* Українська богема. Львів: Олір, 1996. 144 с.
- ✓ *Кудряшова О.* Символи смерті у поезії Грицька Чупринки. *Українська мова та література.* 2002. Ч. 47 (303). С. 10–11.
- ✓ *Кудряшова О.* Рима Грицька Чупринки. *Слово і час.* 2007. № 2. С. 41–49.
- ✓ *Ляхович З.* Художньо-естетичний феномен «Молодої Музи». *Українське літературознавство.* 1994. Вип. 59. С. 124–135.
- ✓ *Ляшкевич П.* Петро Карманський. Львів, 1998. 110 с.
- ✓ *Погребенник В.* Поети-«молодомузівці» та фольклор. *Слово і час.* 1990. № 9. С. 56–61.
- ✓ *Розсипані перли: Поети «Молодої Музи» / Упоряд., автор передм. та приміт. М. М. Ільницький.* К. : Дніпро, 1991. 710 с.
- ✓ *Сивіцький М.* Богдан Лепкий: Життя і творчість. К.: Дніпро, 1993. 254 с.
- ✓ *Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури ХХ ст.: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження письменника / Ред. М. П. Ткачук.* Тернопіль: ТДПУ, 1998. 388 с.

- ✓ Шевчук В. «Хатяни» й український неоромантизм. *«Українська хата»*. *Поезії (1909-1914)*. К., 1990. С. 3–28.
- ✓ Шумило Н. Микола Євшан: проблеми самоорганізації таланту. *Сучасність*. 1996. № 3–4. С. 124–128.
- ✓ Франко І. Маніфест «Молодої Музи». *Історія української літературної критики та літературознавства: Хрестоматія*. К. : Либідь, 1998. Кн. 2. С. 139–145.
- ✓ Чупринка Г. О. *Поезії / Редкол.: В.В. Біленко та ін.: Вступ. ст. М. Г. Жулинського*. К.: Рад. письменник, 1991. 495 с.

Завдання: законспектувати статтю І. Франка «Маніфест «Молодої Музи».

№ 3

Поетичний процес межі століть

1. Значення М. Вороного у формуванні нового естетичного простору. Урбаністичні мотиви в ліричній творчості. Новаторство поета.
2. Риси символістської образності в ліриці О. Олеся. Рецепція віршів критикою.
3. Мотиви лірики О. Олеся періоду еміграції.
4. Художні константи поезії Б. Лепкого.
5. Традиціоналізм В. Самійленка. Оцінка його поезії І. Франком.
6. Сатирично-гумористична спрямованість творів В. Самійленка.
7. Орієнталізм А. Кримського. Мотиви, образи, художні особливості лірики.

Література

- ✓ Бабишкін О. Агатангел Кримський. К., 1967. 113 с.
- ✓ Бабишкін О. Володимир Самійленко. *Самійленко В. Твори* : у 2 т. Т. 1. К., 1958. С. 5–54.
- ✓ Білецький О. Микола Вороний. *Зібр. праць*: У 5 т. К., 1965. Т. 2. С. 603–620.
- ✓ Білик Н. Богдан Лепкий: Життя і діяльність. Тернопіль: Джура, 2001. 172 с.
- ✓ Вервес Г. Поет повертається на батьківщину: (М. Вороний). *Радянське літературознавство*. 1989. № 1. С. 26–38.
- ✓ Гайсан Т. «Україно! Мамо любя!..». Ідея повернення історичної пам'яті та пробудження національної свідомості у поемі Миколи Вороного «Євшан-зілля». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2004. № 4. С. 35–37.

- ✓ Гуляк А., Кейда Ф. Ліричний цикл Миколи Вороного «За брамою раю» (спроба комплексної аналізи). *Визвольний шлях*. 2003. № 1. С. 93–103.
- ✓ Євшан М. Агатангел Кримський. *Критика. Літературознавство. Естетика*. К. : Основи, 1998. С. 194-199.
- ✓ Єфремов С. На початку нового століття: О. Олесь. *Історія українського письменства*. К.: Феміна, 1995. С. 532–567.
- ✓ Камінчук О. Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. К.: Пед. преса, 2009. 352 с.
- ✓ Кузьменко В. Микола Вороний. *Гроно нездоланих співців. Літературні портрети українських письменників ХХ сторіччя, твори яких увійшли до оновлених шкільних програм*. К.: Український письменник, 1997. С. 16–27.
- ✓ Кузьменко В. «Палімпсести» Миколи Вороного: До 125-річчя від дня народження. *Дивослово*. 1996. № 12. С. 13–16.
- ✓ Лесик В. Поетична спадщина Миколи Вороного. *Дивослово*. 1994. № 12. С. 5–9.
- ✓ Мойсеєнко А. К. Олександр Олесь. *Гроно нездоланих співців. Літературні портрети українських письменників ХХ сторіччя, твори яких увійшли до оновлених шкільних програм*. К.: Український письменник, 1997. С. 27–34.
- ✓ Неврлий М. Олександр Олесь: Життя і творчість. К.: Дніпро, 1994. 173 с.
- ✓ Охріменко О. Микола Вороний і світова література. *Березіль*. 1991. № 11. С. 167–171.
- ✓ Павличко С. Націоналізм, сексуальність, орієнталізм. Складний світ Агатангела Кримського. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000. 330 с.
- ✓ Погребенник В. Олександр Олесь. *Історія української літератури*. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. Кн. 2. К.: Либідь, 2006. С. 360–399.
- ✓ Райська Л. Метафоричність поезії Олександра Олеся. *Українська мова і література в школі*. 1999. № 4. С. 60–61.
- ✓ Сивіцький М. Богдан Лепкий: Життя і творчість. К.: Дніпро, 1993. 254 с.
- ✓ Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури ХХ ст.: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження письменника / Ред. М. П. Ткачук. Тернопіль: ТДПУ, 1998. 388 с.
- ✓ Франко І. О. Олесь. З журбою радість обнялась. Поезії. *Зібрання творів: У 50 т*. К.: Наук. думка, 1982. Т. 37. С. 224–227.
- ✓ Франко І. Самійленко: Проба характеристики. *Зібрання творів: У 50 т*. К.: Наукова думка, 1982. Т. 37. С. 193–204.

- ✓ *Хропко П.* Трагедія серця: Драматичний етюд О.Олеся. *Дивослово*. 1998. № 7. С. 48–55.

№ 4

Лірика Лесі Українки

1. Патріотичні мотиви в ліриці Лесі Українки («Сльози-перли», «І все-таки до тебе думка лине...»). Образна еволюція поетеси, подолання народницьких стереотипів.
2. Утвердження культу волі, саможертвності, оптимізму.
3. Засудження рабської покірності сучасників у віршах «І ти колись боролась, мов Ізраїль, Україно моя», «Slavus-sclavus». Сильові доміанти творів.
4. Концепція поетичного слова: від народницької до модерністської парадигми («Слово, чому ти не твердая криця», «Поет під час облоги», «Де поділися ви, голоснії слова...», «Зоря поезії»).
5. Інтимна та пейзажна лірика Лесі Українки («Хотіла б я тебе, мов плющ, обняти...», «Все, все покинуть, до тебе поинуть» та ін.).
6. Сильові ознаки. І. Франко про поетесу.

Завдання: законспектувати статтю І. Франка «Леся Українка».

Література

- ✓ *Агеева В. П.* Поетеса зламу століть: Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. К.: Либідь, 2001. 264 с.
- ✓ *Бичко А.* Леся Українка: Світоглядно-філософський погляд. К., 2000. 186 с.
- ✓ *Зборовська Н.* Моя Леся Українка. Есей. Тернопіль: Джурма, 2002. 228 с.
- ✓ *Євшан М.* Леся Українка. Критика. Літературознавство. Естетика. К.: Основи, 1998. С. 153–163.
- ✓ *Камінчук О.* Художній світогляд та особливості поетики Лесі Українки. *Дивослово*. 2003. № 1. С. 54–58.
- ✓ *Камінчук О.* Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. К. : Пед. преса, 2009. 352 с.
- ✓ *Ломонос Є. О.* Вивчення творчості Лесі Українки: Посібник для вчителів. К. : Рад. письм., 1987. 208 с.
- ✓ *Мищенко Л. І.* Леся Українка: Посібник для вчителів. К. : Рад. шк., 1986. 303 с.
- ✓ *Франко І.* Леся Українка. *Історія української літературної критики та літературознавства: Хрестоматія*. К. : Либідь, 1998. Кн. 2. С. 110–113.

- ✓ Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2000. № 2 (журнал присвячений творчості Лесі Українки).

№ 5

Драматичні твори Лесі Українки

1. Теоретичні основи драми нового типу.
2. Драматична поема «Одержима»: джерела, специфіка конфлікту, особливості осмислення біблійних колізій.
3. Джерела драматичної поеми «Кассандра». Проблематика твору. Актуальність драматичної поеми.
4. Авторська інтерпретація міфологічних колізій у драматичній поемі «Кассандра». Опозиція Кассандра / Гелен у творі.
5. Проблема «митець і суспільство» у драматичному доробку Лесі Українки:
6. Художнє осмислення причин загибелі митця («У пуші»).
7. Драматична поема «Оргія»: історія написання, художній синтез міфологічних сюжетів, конфлікт ідей.
8. Леся Українка як теоретик і творець драми нового типу.

Література

- ✓ *Агеєва В. П.* Поетеса зламу століть: Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. К.: Либідь, 2001. 264 с.
- ✓ *Дем'янівська Л.* Українська драматична поема. К., 1984. 280 с.
- ✓ *Кудрявцев М.* Драма ідей в українській новітній літературі ХХ ст. Кам'янець-Подільський : Oium, 1997. 272 с.
- ✓ *Кулінська Л. П.* У світі ідей та образів: особливості поетики Лесі Українки. К. : Дніпро, 1971. 225 с.
- ✓ *Панченко В.* «Я не буду загрожувати переходом в чужу літературу...» (Загадка генези драматичної поеми Лесі Українки «Оргія»). *Дзеркало: Драматична поема Лесі Українки «Оргія» і роман В. Винниченка «Хочу!»*. К.: Факт, 2002. С. 5-19.
- ✓ *Поліщук Я.* Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.
- ✓ *Поліщук Я.* Відлуння античного міфу («Кассандра» Лесі Українки). *Слово і час*. 1999. № 8. С. 18–27.
- ✓ *Турган О. Д.* Українська література кінця ХІХ – початку ХХ ст. і античність (Шляхи сприйняття і засвоєння). К.: Вид-во Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, 1995. 173 с.
- ✓ *Турган О. Д.* Бенкет як реалія культури в драматургії Лесі Українки. Універсальні категорії в системі літературного твору

(модерністська та постмодерністська світоглядно-художні парадигми): Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2008. С. 19–35.

Завдання: законспектувати статтю Лесі Українки «Новейшая общественная драма». (Українка Леся. *Збір. творів: У 12 т.* – К., 1977. Т. 8. С. 229–252).

№ 6

Драматична поема Лесі Українки «Бояриня»

1. Історія написання і видання драматичної поеми.
2. Історична основа твору. Специфіка конфлікту.
3. Проблематика драматичної поеми.
4. Типологія характерів у творі. Порівняльна характеристика Степана та Івана Перебийного.
5. Адекватні й неадекватні прочитання твору.

Література

- ✓ *Драй-Хмара М.* Бояриня. *Дзвін.* 1991. № 2. С. 147–155.
- ✓ *Жулинський М.* Драматична доля драматичної поеми. *Прапор.* 1989. № 9. С. 80–86.
- ✓ *Костенко Л.* Поет, що ішов сходами гігантів. *Українка Леся. Драматичні твори.* К.: Дніпро, 1989. С. 5–58.
- ✓ *Кудрявцев М.* Драма ідей в українській новітній літературі ХХ ст. Кам'янець-Подільський: Оіум, 1997. 272 с.
- ✓ *Працьовитий В.* Проблема роздвоєння української душі у драматичній поемі Лесі Українки «Бояриня». *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка.* Серія : Літературознавство: Збірник / За ред. М. П. Ткачука. Тернопіль: ТНПУ, 2012. С.125–143.
- ✓ *Слоньовська О. В.* «Сутужна, сину мій, вкраїнська справа...» . *Українська мова і література.* 1991. №12. С. 28–32.

№ 7

«Лісова пісня» Лесі Українки

1. Джерела «Лісової пісні».
2. Функція природи у творі. Модель взаємин людини і природи у драмі-феєрії.
3. Проблематика твору.
4. Образ Мавки в народній демонології та творі.
5. Система персонажів драми-феєрії.
6. Жанрові особливості твору.

Література

- ✓ *Агеєва В. П.* Поетеса зламу століть: Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. К.: Либідь, 2001. 264 с.
- ✓ *Аврахов Г.* Вивчення драми-феєрії «Лісова пісня» в школі. К.: Рад. шк., 1957. 106 с.
- ✓ *Давидюк В.* Позатекстова міфологічна символіка «Лісової пісні». Концепції і рецепції. Луцьк: ІПВД «Перлина», 2007. С. 215–224.
- ✓ *Дем'янівська Л.* Українська драматична поема. К., 1984. 280 с.
- ✓ «Їм промовляти душа моя буде». «Лісова пісня» Лесі Українки та її інтерпретації / Упоряд. В.П. Агеєва. К.: Факт, 2002. 224 с.
- ✓ *Кулінська Л. П.* У світі ідей та образів: Особливості поетики драми Лесі Українки. К.: Дніпро, 1971. 223 с.
- ✓ *Мищенко Л. І.* Леся Українка: Посібник для вчителів. К.: Рад. шк., 1986. 303 с.
- ✓ *Пономарьов П.* Фольклорні основи «Лісової пісні» Лесі Українки. *Матеріали до вивчення історії української літератури: У 5 т.* К.: Рад. шк., 1961. Т. 4. С. 201–218.
- ✓ *Скупейко Л.* Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. К.: Фенікс, 2006. 416 с.
- ✓ *Скупейко Л.* Пролог як міфообраз світу ab origine в «Лісовій пісні» Лесі Українки. Слово і час. 2003. № 3. С. 22–31.
- ✓ *Турган О. Д.* Лісовий космос у драмі-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». *Турган О. Д., Гребенюк Т. В.* Універсальні категорії в системі літературного твору (модерністська та постмодерністська світоглядно-художні парадигми): Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2008. С. 173–186.

№ 8

Новелістика М. Коцюбинського

1. Психологізм етюду «Цвіт яблуні».
2. Функція колористичних деталей в акварелі «На камені».
3. Риси імпресіоністичної образності в етюді «Невідомий».
4. Проблематика та поетика новели «Intermezzo».
5. Стиль М. Коцюбинського-новеліста.

Література

- ✓ *Агеєва В. П.* Українська імпресіоністична проза. К.: Інститут літератури НАНУ, 1994. 160 с.
- ✓ *Денисюк І. О.* Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. К.: Вища школа, 1991. 215 с.

- ✓ *Калениченко Н. Л.* Михайло Коцюбинський: Нарис життя і творчості. К. : Дніпро, 1984. 189 с.
- ✓ *Кузнєцов Ю.* Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Проблеми естетики і поетики. К.: Зодіак-ЕКО, 1995. 304 с.
- ✓ *Кузнєцов Ю.* Імпресіонізм як мрія про гармонію (на прикладі новели М. Коцюбинського «Intermezzo»). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колежіумах.* 1999. № 2.
- ✓ *Кузнєцов Ю., Орлик П.* Слідами феї Моргани: Вивчення творчості М. Коцюбинського в школі. К.: Рад. шк., 1990. 208 с.
- ✓ *Кузнєцов Ю. Б.* Поетика прози Михайла Коцюбинського. К.: Наукова думка, 1989. 272 с.
- ✓ *Логвин Г.* Коцюбинський і імпресіонізм. *Дивослово.* 1996. № 10. С. 17–19.
- ✓ *Черненко О.* Михайло Коцюбинський – імпресіоніст: Образ людини в творчості письменника. Мюнхен: Сучасність, 1977. 143 с.

№ 9

«Тіні забутих предків» М. Коцюбинського

1. Фольклорно-етнографічна основа твору.
2. Зображення в повісті гуцульських вірувань.
3. Образ Івана та засоби його творення.
4. Порівняльна характеристика Марічки та Палагни.
5. Природа у творі, романтичний характер повісті.

Література

- ✓ *Агеєва В. П.* Українська імпресіоністична проза. К. : Інститут літератури НАНУ, 1994. 160 с.
- ✓ *Жила С.* «Тіні забутих предків»: собор муз. *Дивослово.* 2000. № 12. С. 37–42.
- ✓ *Жила С.* Формувати систему художнього мислення: «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського і С. Параджанова: зіставлення літературного твору та його екранізації. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колежіумах.* 2003. № 6. С. 168–175.
- ✓ *Кузнєцов Ю.* Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Проблеми естетики і поетики. К.: Зодіак-ЕКО, 1995. 304 с.
- ✓ *Кузнєцов Ю. Б., Орлик П. І.* Слідами феї Моргани: Вивчення творчості М. Коцюбинського в школі. К.: Рад. шк., 1990. 208 с.
- ✓ *Логвиненко Н.* Фольклорно-етнографічні джерела повісті «Тіні забутих предків». *Дивослово.* 1997. № 1. С. 57–61.
- ✓ *Піддубна Р.* «Тіні забутих предків» Коцюбинського: міфопоетика та ліро-епос. *Слово і час.* 1992. № 11. С. 68–72.

Завдання:

➤ Здійснити типологічне зіставлення повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» та драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня».

➤ Написати рецензію на переглянутий кінофільм Сергія Параджанова «Тіні забутих предків».

№ 10

Історична тематика у прозі межі століть

1. Історична тематика в оповіданнях А. Кащенко.
2. Історія створення роману А. Чайковського «Сагайдачний». Джерела твору.
3. Образ гетьмана в романі.
4. Образи історичних осіб у романі.
5. Пенталогія Б. Лепкого про гетьмана Мазепу. Оцінка сучасниками.
6. Художня інтерпретація образу гетьмана Б. Лепким.
7. Історична і художня правда в романах Б. Лепкого про Мазепу.

Література

- ✓ Гуляк А., Кейда Ф. Андріан Кащенко. *Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. Кн. 2. К.: Либідь, 2006. С. 59–96.*
- ✓ Лепкий Б. З-під Полтави до Бендер. К.: Дніпро, 1992. 266 с.
- ✓ Лепкий Б. Мотря. К.: Дніпро, 1992. 464 с.
- ✓ Лепкий Б. Не вбивай. Батурич. К.: Дніпро, 1992. 535 с.
- ✓ Литвиненко Т. Історіософські аспекти пенталогії «Мазепа» (Аналіз твору Б. Лепкого). Слово і час. 1997. № 11. С. 31–32.
- ✓ Погребенник В. Про історію України. *Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. Кн. 2. К.: Либідь, 2006. С. 350–355.*
- ✓ Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури XX ст.: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження письменника / Ред. М. П. Ткачук. Тернопіль: ТДПУ, 1998. 388 с.
- ✓ Яременко В. Андрій Чайковський і його історичний роман «Сагайдачний». *Чайковський А. Сагайдачний. К.: Дніпро, 1990. С. 548–571.*

№ 11

Повістевий доробок О. Кобилянської

1. Історія написання ранніх повістей. Повісті «Людина» і «Царівна» у феміністичному дискурсі.

2. Порівняльна характеристика образів Олени Ляуфлер і Наталки Веркович.
3. Порівняльна характеристика Стефана Лієвича та Василя Орядина.
4. Композиційні особливості творів. Рецепція повістей критикою.
5. Джерела повісті «В неділю рано зілля копала...». Проблематика твору.
6. Порівняльна характеристика образів Настки та Тетяни.
7. Сильові особливості твору.

Література

- ✓ Білоус Н. Феміністична проблематика прози Ольги Кобилянської. *Українська мова і література в школі*. 1999. № 1. С. 36–38.
- ✓ Вознюк В. О. Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. К.: Дніпро, 1983. 183 с.
- ✓ Гундорова Т. *Femina melancholica*: Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. К. : Критика, 2002. 272 с.
- ✓ Гузар З. П. Вивчення творчості Ольги Кобилянської : Посібник для вчителів. К. : Рад. шк., 1978. 103 с.
- ✓ Демченко І. Особливості поезики Ольги Кобилянської: Монографія. К.: Твім інтер, 2001. 208 с.
- ✓ Денисенко М. «Бути собі ціллю!» (феміністична проблематика прози О.Кобилянської). *Слово і час*. 1997. № 5–6. С. 48–52.
- ✓ Лещенко М. П. Ольга Кобилянська: Літературний портрет. К. Дніпро, 1973. 173 с.
- ✓ Ковальчук О. Ольга Кобилянська та її повість «Людина». *Дивослово*. 1993. № 2.
- ✓ Матусяк Л. Основні громадсько-культурні засади естетичного ідеалу О. Кобилянської. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2001. № 6. С. 15–18.
- ✓ Томашук Н. О. Ольга Кобилянська. Життя і творчість. К.: Дніпро, 1969. 238 с.

№ 12

Порівняльний аналіз повістей

1. Історія створення повістей «Земля» О. Кобилянської та «Fata morgana» М.Коцюбинського.
2. Джерела творів.
3. Братовбивство як соціальна драма за повістю О. Кобилянської «Земля». Біблійні ремінісценції у творі. Символіка повісті.
4. Зображення соціальних катаклізмів у повісті М. Коцюбинського «Fata morgana».
5. Значення творів.

Література

- ✓ *Вознюк В. О.* Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. К.: Дніпро, 1983. 183 с.
- ✓ *Гузар З. П.* Вивчення творчості Ольги Кобилянської: Посібник для вчителів. К : Рад. шк., 1978. 102 с.
- ✓ *Каменська І.* Семантика натяків у повісті Ольги Кобилянської «Земля». *Слово і час.* 2002. № 5. С. 69-70.
- ✓ *Ковальчук О.* Письменницька позиція в повісті О. Кобилянської «Земля». *Дивослово.* 1993. № 2.
- ✓ *Леценко М. П.* Ольга Кобилянська: Літературний портрет. К.: Дніпро, 1973. 173 с.
- ✓ *Томашук Н. О.* Ольга Кобилянська. Життя і творчість. К. : Дніпро, 1969. 238 с.

№ 13

Стильові пошуки в новелістиці межі століть

1. Жанрові особливості новели.
2. Функція музики у фрагменті О. Кобилянської «Valse melancholique». Гендерні проблеми у творі.
3. Майстерність пейзажів О. Кобилянської («Битва»).
4. Риси експресіоністичної образності в новелах В. Стефаніка («Виводили з села», «Сини» та ін.).
5. Риси реалістичної та символістської образності у прозі М. Яцкова. Синкретизм стильових ознак.
6. Художні особливості новел та оповідань Б. Лепкого.
7. Тематика, ідейна спрямованість новел збірки Марка Черемшини «Карби» («Святий Николай у гарті», «Чічка», «Злодія зловили»). Стильові домінанти новел.
8. Проблематика, ідейне спрямування антивоєнних новел Василя Стефаніка та Марка Черемшини.

Література

- ✓ *Білик Н.* Богдан Лепкий: Життя і діяльність. Тернопіль: Джура, 2001. 172 с.
- ✓ *Венгуренко Н.* Художній світ Ольги Кобилянської в контексті проблеми синтезу музики та живопису в українській літературі. *Київська старовина.* 2003. № 4. С. 55–59.
- ✓ *Вознюк В. О.* Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. К.: Дніпро, 1983. 183 с.
- ✓ *Гнідан О.* Василь Стефанік: Життя і творчість. К.: Рад. шк., 1991. 222 с.

- ✓ *Гнідан О. Д.* Марко Черемшина: Нарис життя і творчості. К.: Дніпро, 1985. 167 с.
- ✓ *Горболіс Л.* Гедонізм у новелістиці Марка Черемшини: радість існування на землі як етико-естетичне враження сутності релігійного буття українця. *Урок української*. 2002. № 1. С. 43–46.
- ✓ *Гундорова Т.* *Femina melancholica*: Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. К.: Критика, 2002. 272 с.
- ✓ *Денисюк І. О.* Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. К. : Вища школа, 1991. 215 с.
- ✓ *Дятленко Т.* «Вони рішилися вмерти...» (аналіз художнього образу природи за новелою Ольги Кобилянської «Битва»). *Українська мова і література в школі*. 2007. № 2. С. 19–24.
- ✓ *Ільницький М.* «Поетична концепція з музичним і малярським тлом...». *Яцків М. Муза на чорному коні: Оповідання і новели. Повісті. Спогади і статті / Упоряд., автор передм. та приміт. М. Ільницький.* К.: Дніпро, 1989. С. 5–28.
- ✓ *Лебедівська Л.* Одвічний пошук гармонії: Три іпостасі О. Кобилянської в оповіданні «Valse melancolique». *Слово і час*. 2003. № 7. С. 70–75.
- ✓ *Лев В.* Богдан Лепкий: Життя і творчість. Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1976. 420 с.
- ✓ *Мафтин Н.* Неоромантична модель гуцульського дивосвіту: Про новелістику Марка Черемшини. *Слово і час*. 1999. № 6. С. 20–24.
- ✓ *Науменко Н.* Інтелектуальність музичного символу в образній структурі тексту (в новелах І. Франка, О. Кобилянської, М. Яцкова). *Слово і час*. 2002. № 11. С. 58–61.
- ✓ *Погребенник В.* Від антимілітаристського до національно-патріотичного пафосу. *Вежа*. 1996. № 3. С. 155–157.
- ✓ *Рисак О.* Мелодії і барви слова. Проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк, 1996. 98 с.
- ✓ *Сивіцький М.* Богдан Лепкий: Життя і творчість. К.: Дніпро, 1993. 254 с.
- ✓ *Фащенко В. В.* Новела і новелісти. Жанрово-стильові питання. К. : Рад. письм., 1968. 264 с.
- ✓ *Хоткевич Г.* Камінна душа / передм. та навч.-метод. матеріали Л. Слободянюк. К. : Школа, 2009. 288 с.
- ✓ *Черненко О.* Експресіонізм у творчості Василя Стефаника. Б. м. : Сучасність, 1989. 290 с.
- ✓ *Шумило Н.* Василь Стефаник – модерніст. «Покутська трійця» й літературний процес в Україні кінця ХІХ – початку ХХ століть. Матеріали наукової конференції. Дрогобич: Вимір, 2001. С. 298–310.

- ✓ *Яцків М.* Муза на чорному коні: Оповідання і новели. Повісті. Спогади і статті / Упоряд., автор передм. та приміт. М. Ільницький. К.: Дніпро, 1989. 846 с.

№ 14

Оповідання В. Винниченка для дітей

1. Принципи циклізації у збірці «Намисто».
2. Зв'язок оповідань із народною творчістю. Функції пісень у творах.
3. Конфлікт і характери в оповіданнях «Віють вітри, віють буйні», «Гей ти, бочечко».
4. Порівняльна характеристика Федька і Толі за оповіданням «Федько-халамидник». Художня деталь у творі.
5. Художні особливості оповідань.

Література

- ✓ *Гнідан О.Д., Дем'янівська Л.С.* Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість : навч. посіб. для студ.-філол. К. : Четверта хвиля, 1996. 256 с.
- ✓ *Заверталюк Н. І.* Екзистенційна проблематика оповідань В.Винниченка для дітей і про дітей. «Неподільної краплі питома вага». Літературознавчі студії. Матеріали до лекцій з курсу «Українська література ХХ – поч. ХХІ ст.». Дніпропетровськ: Пороги, 2011. С. 8–14.
- ✓ *Скобелева-Сологуб Н.* Здивування першого знайомства. Система уроків із вивчення дитячих оповідань В. Винниченка. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.* 2000. № 1. С. 29–37.
- ✓ *Соколова В.* Вчити мислити: Система запитань до оповідання В. Винниченка «За Сибіром сонце сходить». *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.* 2000. № 1. С. 160–162.

№ 15

Ранні оповідання В. Винниченка

1. Тематика ранніх оповідань В.Винниченка. Оцінка їх сучасниками.
2. Зображення соціальних контрастів та спроб боротьби як одна з провідних тем збірки «Краса і сила».
3. Викриття панів-малоросів в оповіданнях.
4. Образи інтелігентів у ранніх оповіданнях. Новаторство письменника.

Література

- ✓ *Гнідан О.Д., Дем'янівська Л.С.* Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість : навч. посіб. для студ.-філол. К. : Четверта хвиля, 1996. 256 с.
- ✓ *Дзеверін І.* Про В. Винниченка і його ранню прозу. Винниченко В. Краса і сила. К : Дніпро, 1989. С. 3–20.
- ✓ *Ковальчук О.* Ранні оповідання В. Винниченка. *Українська мова і література в школі.* 1991. № 1. С. 30–36.
- ✓ *Костюк Г.* Світ Винниченкових образів та ідей. *Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики: У 4 кн.* К.: Рось, 1994. Кн. 1. С. 384–401.
- ✓ *Лубківська О.* Моделі вияву ніцшеанської філософії в українській літературі. *Сучасність.* 1995. № 4. С. 144–147.
- ✓ *Панченко В.* Метаморфози «смутного» часу. Новели В.Винниченка «Суд» і «Солдатики» у шкільному вивченні. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.* 2000. № 1. С. 68–77.
- ✓ *Слабошпицький М.* Письменник світового масштабу: Штрихи до портрета Володимира Винниченка. *Українська мова і література в школі.* 1991. № 2. С. 62–68.

№ 16

Роман В. Винниченка «Сонячна машина»

1. Історія написання. Тематика і проблематика твору.
2. Поліконфліктність роману.
3. Сюжетні лінії у творі. Боротьба навколо наукового винаходу.
4. Образ-символ сонячної машини.
5. Жанрова своєрідність твору.
6. Функція авантюрно-детективних елементів у романі.
7. Роман «Сонячна машина» в оцінці критиків.

Література

- ✓ *Баран Г.* Роман-пантопія В.Винниченка «Сонячна машина»: проблематика, особливості поетики. Дрогобич: Вимір, 2001. 194 с.
- ✓ *Гнідан О. Д., Дем'янівська Л. С.* Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість : навч. посіб. для студ.-філол. К. : Четверта хвиля, 1996. 256 с.
- ✓ *Зеров М.* «Сонячна машина» як літературний твір. *Твори: У 2 т.* К. : Дніпро, 1990. Т. 2. С. 435–456.
- ✓ *Костюк Г.* Володимир Винниченко та його доба: Дослідження, критика, полеміка. Нью-Йорк, 1980. 380 с.

- ✓ *Павлишин М.* Мистець чи моралізатор? *Канон та іконостас*. К. : Час, 1997. С. 316–330.
- ✓ *Сиваченко Г.* «Сонячна машина» В. Винниченка і роман-утопія ХХ ст. *Слово і час*. 1994. № 1. С. 42–47.
- ✓ *Сиваченко Г.* «Сонячна машина» В. Винниченка – роман-антиутопія ХХ ст. *Слово і час*. 1994. № 1 (397). Січень. С. 42–47.
- ✓ *Сиваченко Г.* «Сонячна машина» В. Винниченка в магічному колі експресіонізму. *Слово і час*. 1998. № 1. С. 65–71.
- ✓ *Сиваченко Г. М.* Пророк не своєї вітчизни. Експатріантський «метароман» Володимира Винниченка: текст і контекст. К. : Альтернативи, 2003. 280 с.

№ 17

Драматичні твори В. Винниченка

1. Відображення трагедії українського народу в драмі «Між двох сил».
2. Проблематика і конфлікт у драмі «Закон».
3. Психологізм драми «Чорна Пантера і Білий Ведмідь».
4. Новаторство драматургії В. Винниченка. Оцінка творів сучасниками.

Література

- ✓ *Бойко Ю.* Драма «Між двох сил» В. Винниченка як відображення української національної революції. *Слово і час*. 1992. Ч. 7. С. 17–24.
- ✓ *Винниченко В.* Вибрані п'єси. К.: Дніпро, 1991. 610 с.
- ✓ *Гуменюк В.* Сила краси: Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Монографія. Симферопіль, 2001. 304 с.
- ✓ *Дрозд О.* Характер і конфлікт у драматургії В. Винниченка (п'єси «Брехня», «Гріх», «Закон»). *Українське літературознавство*. 1994. Вип. 59. С. 108–116.
- ✓ *Кудрявцев М.* Національна трагедія 1918 року в інтерпретації Винниченка-драматурга. *Дивослово*. 1994. Ч. 5-6. С. 3–5.
- ✓ *Мороз Л.* Загадки Володимира Винниченка. *Слово і час*. 1993. № 5. С. 40–46.
- ✓ *Мороз Л.* «Сто рівноцінних правд»: Парадокси драматургії В. Винниченка. К.: ІЛ НАНУ, 1994. 208 с.
- ✓ *Свербілова Т.* Персонажі Винниченкових п'єс – кати чи жертви. *Слово і час*. 1993. № 5. С. 32–40.

№ 18

Проблематика творчості Архипа Тесленка і Степана

1. Автобіографічний характер творів А. Тесленка («Школяр», «Немає матусі!», «Поганяй до ями»).
2. Трагічне в оповіданнях письменника («За паспортом», «Хуторяночка» та ін.).
3. Проблема народної моралі в повістях «Страчене життя» А. Тесленка і «Талант» С. Васильченка.
4. Образи дітей та засоби їхнього художнього втілення С. Васильченком.
5. Образ народного вчителя у творчості С. Васильченка. Традиції та новаторство письменника.

Література

- ✓ Гончар О. Учитель з Ічні. *Письменницькі роздуми: Літературно-критичні статті*. К.: Дніпро, 1980. С. 77–84.
- ✓ Дуб Р. Й., Поліщук В. М. Вивчення творчості Степана Васильченка: Посібник для вчителів. К.: Рад. школа, 1984. 97 с.
- ✓ Єфремов С. На початку нового століття: А. Тесленко. *Історія українського письменства*. К., 1995. С. 532–567.
- ✓ Коваль Л. Нестрачені життя Архипа Тесленка й Олени Панасенко. *Дивослово*. 2002. № 3. С. 8–11.
- ✓ Курашов В. Степан Васильченко. *Васильченко С. Твори: У 4 т.* К., 1959. Т. 1. С. 5–51.
- ✓ Логвин Г. Про деякі особливості стилю «українського Чехова» –С. Васильченка. *Українська мова і література в школі*. 2000. № 1. С. 30-34.
- ✓ Майстер прози поетичної Степан Васильченко: збірник: автобіогр. записки, наук. розвідки, спогади, матеріали до літопису життя і творч. / упоряд. А. Дрофань, Д. Міщенко. К. : Веселка, 1983. 295 с.
- ✓ Назаров Б. Морфологія оповідань Архипа Тесленка. *Слово і час*. 1999. № 2. С. 43–45.
- ✓ Півторадні В. І. Архип Тесленко: Життя і творчість. К.: Дніпро, 1982. 171 с.
- ✓ Ходорківський І. Не страчене життя. Тесленко А. Вибрані твори. К., 1968. С. 5–17.
- ✓ Фащенко В. В. У глибинах людського життя: Етюди про психологізм літератури. К.: Дніпро, 1981. 278 с.
- ✓ Шумило Н. М. Проза Степана Васильченка (Питання поетики). К.: Наук. думка, 1986. 239 с.

Самостійна й індивідуальна роботи

Форми самостійної роботи студента

1. Порівняти повість «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського та однойменну стрічку Сергія Параджанова.
2. Зіставити кінострічки із творами Володимира Винниченка «Гріх», «Чорна Пантера і Білий Ведмідь».
3. Порівняти есе-біографію Романа Горака «Кров на чорній ріллі» з фактами життя Василя Стефаника.
4. Зіставити роман Степана Процюка «Маски опадають повільно. Роман про Володимира Винниченка» (К.: Видавничий центр «Академія», 2011) з фактами життєвого і творчого шляху автора.
5. Зіставити роман Валерії Врублевської «Шарітка з Рунгу» з фактами життєвого і творчого шляху Ольги Кобилянської.
6. Зіставити роман Степана Процюка «Троянда ритуального болю» з фактами життя Василя Стефаника.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Історичні умови розвитку української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. Основні тенденції розвитку української літератури межі століть.
2. Імпресіонізм в українській літературі межі століть.
3. Експресіонізм в українській літературі межі століть.
4. Загальна характеристика творчості молодомузівців (В. Пачовський, П.Карманський, Б. Лепкий та ін.).
5. Естетична платформа «молодомузівців». І. Франко про «Молоду Музу».
6. «Українська хата»: спільне і відмінне з «Молодою Музою». Творчість Г.Чупринки як втілення ідей «Української хати».
7. Суспільні й особисті чинники, що впливали на формування таланту Лесі Українки.
8. Патріотичні мотиви у ліриці Лесі Українки. Стаття І. Франка «Леся Українка».
9. Розкриття «діалектики почуттів» у віршах Лесі Українки «І ти колись боролась, мов Ізраїль, Україно моя», «Дим».
10. Концепція поетичного слова у творчості Лесі Українки. Інтимна та пейзажна лірика поетеси.
11. Фольклорні джерела поеми Лесі Українки «Віла-посестра». Функція пісень у поемі «Давня казка».
12. Романтичний характер твору. Проблематика поем Лесі Українки «Роберт Брюс, король шотландський» та «Одно слово».
13. Джерела драматичних творів Лесі Українки, їх тематична та жанрова розмаїтість.
14. Драматична поема Лесі Українки «Одержима»: джерела, специфіка конфлікту, осмислення біблійних мотивів.

15. Історична основа драматичної поеми Лесі Українки «Бояриня». Образи Оксани та Степана у творі.
16. Оригінальність Лесі Українки у тлумаченні легенди про спокусника («Камінний господар»).
17. Драматична поема Лесі Українки «У пущі» як зразок «драми маси».
18. Проблематика драматичної поеми Лесі Українки «Оргія». Конфлікт і характери у драматичній поемі.
19. Порівняльна характеристика Кассандри та Гелена за драматичною поемою Лесі Українки «Кассандра».
20. Фольклорні джерела «Лісової пісні» Лесі Українки. Функція природи у творі. Філософське узагальнення в образі Мавки всього прекрасного в житті людини.
21. Епічні твори Лесі Українки, їх тематика, стильові особливості.
22. Своєрідність художнього осмислення патріотичних мотивів у ліриці М. Вороного й О. Олеся
23. Оспівування сили людських почуттів у творах М. Вороного («Легенда», «Найдорожчий скарб»).
24. Полеміка І. Франка з М. Вороним. Вірш М. Вороного «Іванові Франкові».
25. Творчість Олександра Олеся до еміграції. Оцінка поезії критикою.
26. Творчість Олександра Олеся періоду еміграції.
27. Художня своєрідність патріотичної лірики В. Самійленка.
28. Гумористично-сатирична творчість В. Самійленка.
29. Орієнтальні мотиви в поезії А. Кримського.
30. Ранній період творчості М. Коцюбинського. Пошуки письменником власної манери. Тематичне збагачення української літератури (оповідання «Для загального добра»).
31. Психологізм етюду М. Коцюбинського «Цвіт яблуні».
32. Функція колористичних деталей у акварелі «На камені».
33. Художньо-естетичні пошуки М. Коцюбинського у пригодницькому жанрі («Дорогою ціною»).
34. Новели М. Коцюбинського «Сміх», «Він іде!» у світлі гуманістичних традицій української літератури.
35. Риси імпресіоністичної образності в новелі «Інтермеццо».
36. Образ Раїси Левицької в новелі М. Коцюбинського «Лялечка».
37. Джерела повісті М. Коцюбинського «Fata morgana». «Fata morgana» як художня енциклопедія українського села.
38. Образна система новел М. Коцюбинського «Невідомий», «В дорозі», «Сон».
39. Фольклорно-етнографічні джерела повісті «Тіні забутих предків». Зображення гуцульських вірувань у творі. Обрати Івана й Марічки за повістю М. Коцюбинського «Тіні забутих предків».

- Романтичний характер твору.
40. Сатиричний характер творів М. Коцюбинського («Persona grata», «Подарунок на іменини», «Коні не винні»).
 41. Історія створення, порівняльна характеристика ранніх повістей О. Кобилянської «Людина» та «Царівна».
 42. Пейзажна новела О. Кобилянської «Битва».
 43. Функція музики у фрагменті О. Кобилянської «Valse melancolique».
 44. Романтичний характер повісті О. Кобилянської «У неділю рано зілля копала...». Зв'язок повісті з народною творчістю.
 45. Земля як головна дійова особа в повісті О. Кобилянської «Земля». Система персонажів у творі.
 46. Тематика та художня специфіка новел збірки В. Стефаніка «Синя книжечка». Риси експресіоністичної образності в новелах.
 47. Тематична і художня своєрідність новел Марка Черемшини (збірка «Карби»). Антивоєнні повели прозаїка.
 48. Зображення соціальних причин еміграції західноукраїнських селян у творах Т. Бордуляка. Специфіка зображення селян автором.
 49. Історія створення роману А. Чайковського «Сагайдачний». Джерела твору. Образ гетьмана Сагайдачного в романі.
 50. Особливості стилю М. Яцкова-новеліста.
 51. Аналіз повісті М. Яцкова (за вибором студента).
 52. Аналіз одного роману з пенталогії Б. Лепкого про Мазепу.
 53. Тематична і художня своєрідність малої прози Б. Лепкого.
 54. Поезія Б. Лепкого.
 55. Оповідання В. Винниченка для дітей. Зв'язок із народною творчістю.
 56. Тематичне збагачення В. Винниченком української прози початку ХХ століття. Новаторство ранніх оповідань. Оцінка творів сучасниками.
 57. Особливості зображення боротьби навколо наукового винаходу в романі В. Винниченка «Сонячна машина». Жанрові особливості твору.
 58. Художнє осмислення «вічних проблем» у драмах В. Винниченка.
 59. Доля народних талантів у творах Архипа Тесленка і Степана Васильченка: порівняльний аналіз.
 60. Ідейно-художня своєрідність циклу Степана Васильченка «Осінні новели».

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XX СТОЛІТТЯ)

Змістові модулі

Модуль 1. Соціально-політичні та естетичні координати розвитку історії української літератури 1910 – 1930 рр. XX століття

Тема 1. Вступ до лекційного курсу. Становлення раннього українського літературного модернізму. Жанри. Стили. Представники. Роль літературної критики. Суспільно-історична ситуація в Україні в першій половині XX століття та українська література. Модернізм. Авангард. Експресіонізм. Модернізм як дискурс: структура, основні риси, етапи розвитку. Критика про модернізм: Іван Франко, Леся Українка, Сергій Єфремов, Іван Нечуй-Левицький, Микола Євшан. *Тема 2. Періодизація української новітньої літератури. Літературний процес 1920-х – 30-х років. Українська поезія раннього модернізму. Огляд. Українська поезія 1903 – 1923 років: стильові напрямки, представники. Авангард, його історичний зміст і значення в розвитку літератури. Футуризм (кверофутуризм М.Семенка) як реалізація програми українського літературного авангарду. Експресіонізм як самодостатня етико-естетична система. Особливості періодизації історії української літератури першої половини XX століття (поява феномену української літератури еміграції та проблеми її періодизації). Особливості розвитку жанрових систем української літератури в 1920-ті роки.* *Тема 3. Літературні угруповання 1920-х років. Пролетарські, селянські письменники та письменники-попутники. Диференціація за ідейно-естетичним і політичним принципами на пролетарських письменників і письменників-попутників.* *Тема 4. Літературна дискусія 1925-28 рр. Зовнішні та внутрішні причини літературної дискусії 1925-28 років, основні проблеми, активні учасники. Європеїзм. Фаховість. Підсумки дискусії. Два погляди на наслідки літературних полемік 1920-х років.* *Тема 5. Політика комуністичної партії в галузі художньої літератури.*

Модуль 2. Лірика та лірична проза 1920-х років. Романна проза 1920-х років і формально-експериментальний дискурс української літератури

*Тема 1. Творчість П. Тичини (1918 – 1924). Національний проект модернізму «Сонячні кларнети» Павла Тичини: образний синкретизм як основа авторського стилю. Труднощі в інтерпретаціях раннього П. Тичини. Концептуальний характер книжок 1920-го року: pro et contra революції. «Замість сонетів і октав» – вершина творчості поета. Гуманізм української літератури 1920-х років. Ідейно-естетична еволюція в ранній творчості Павла Тичини. Феномен покарання славою в радянському суспільстві (розвідка В.Стуса «Феномен доби»). *Тема 2.**

Український літературний авангард. Футуризм. Лірика футуристів (М. Семенко, Гео Шкурупій, М. Бажан та ін.). Естетичні та ідеологічні засади літературного авангарду. Контекст і етапи розвитку. Кверофутуризм. Панфутуризм. Нова Генерація. Поетична і культуртрегерська діяльність Михайля Семенка. Авангард із людським обличчям: творчість Гео Шкурупія. Едвард Стріха: містифікація чи провокація? Пародійний дискурс. Тема 3. Поети-попутники: А. Казка, Є. Плужник, В. Свідзінський, М. Зеров і неокласици. Поети-попутники: творчість в умовах імпліцитної опозиції. Трагічний гуманізм Євгена Плужника. Микола Зеров як чільний представник неокласицизму в українській ліриці 1920-х років. Аркадій Казка і Володимир Свідзінський: творчість як спроба самозбереження. Тема 4. Творчість В. Сосюри. Творчість В. Сосюри 1920-х років. Ліро-епіка: тематика, проблематика; інтертекстуальність. Роман «Третя Рота» як вагоме джерело для реінтерпретації творчості поета. Тема 5. Поема у прозі О. Турянського «Поza межами болю»: поетика твору, стильова своєрідність. «Поza межами болю» – перший суто експресіоністичний твір у стильовому ракурсі в українській літературі. Тема 6. Творчість Гната Михайличенка й Андрія Головка: особливості авторського ідіостилю. Проблематика художніх творів. Ліризація прози. Тема 7. Микола Хвильовий: творчість і роль в організації літературного процесу. Творчість Миколи Хвильового в контексті українського літературного модернізму. Сатира письменника. Тема 8. Новелістика Григорія Косинки: тематика, проблематика, особливості вираження головного героя. Змістовий і формальний лаконізм. Тема 9. Рання проза Ю. Яновського. Романний синтез Юрія Яновського («Майстер корабля»). Тема революції та громадянської війни у ранній прозі Юрія Яновського. Неоромантична концепція героя. Особливості стильової манери Ю. Яновського. Новаторські пошуки автора в романному жанрі. Місце експериментальної прози Ю. Яновського в контексті художньої прози 1920-х років: неоромантика чи авангард? Тема 10. Художня проза Аркадія Любченка. Феномен літературного щоденника. Творчість А. Любченка: пошуки ренесансної людини (повість «Образ»). Формалізм повісті А. Любченка «Вертеп». Тема 11. Творчість Майка Йогансена. Трактат М. Йогансена «Як будується оповідання»: основні концепти. Експериментальний роман М. Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...». Формалізм української експериментальної прози другої половини 1920-х років. Прийоми формалістичної прози: стилістичний прийом «очуднення» (або «поновлення») й «оголення прийому». Ідея синтезу в експресіоністичній прозі. Роман Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» як квінтесенція експериментальної романної прози в 1920-ті роки. Трактат Майка Йогансена «Як будується оповідання» і пошуки української художньої прози кінця 1920-х років.

Тема 12. Психологічна проза В. Підмогильного. Новелістика письменника: проблематика. Роман «Місто». Камерний («театральний») роман В. Підмогильного «Невеличка драма»: елементи експресіоністичної поетики, пародійний план змісту. Тема 13. Формалізм української прози 1920-х років. Формалістичний роман Ю. Шпола «Золоті лисенята» і контекст українського літературного експресіонізму. Колаж у романній прозі Гео Шкурупія. Кінороман Л. Скрипника «Інтелігент». Експериментально-формалістична проза Ю. Яновського 1920-х років («Мамутові бивні», «Кров землі»): основні риси; місце прози письменника в контексті формалістичного прозового дискурсу 1920-х років. Тема 14. Інтелектуальна проза В. Домонтовича. Романи В. Домонтовича як інтелектуальна провокація; «принцип айсбергу». Тема 15. Соціальна романістика О. Досвітнього. Тематика, проблематика, стиль. Тема 16. Гумор і сатира. Творчість Остапа Вишні. Байки С. Пилипенка. Сатира І. Сенченка. Тема 17. Драматургія Миколи Куліша. Гуманізм драматургії. Синтез національного і загальнолюдського в творчості М. Куліша. Співпраця з театральним режисером Л. Курбасом (новаторський експресіоністичний театр «Березіль»). Руйнування реалістичного мистецтва. Тема 18. Українська кінодраматургія і О. Довженко. Кіноповісті режисера українського поетичного кіно. Кінематографічний літературний доробок О. Довженка: літературні сценарії, кіноповісті. Тема 19. Особливості літературної критики 1920-х років. Представники. Методології. Юрій Шерех про формалістичні пошуки української прози. Сучасний стан вивчення проблеми.

Модуль 3. Становлення української літератури еміграції (Празька літературна група. МУР)

Тема 1. Празька літературна група. Контури явища. Представники. Передумови виникнення української літератури за межами батьківщини. Празька літературна група: учасники, ідеологія. Мотивний комплекс у ліриці. Тема 2. Творчість Олега Ольжича і Олени Теліги. Євген Маланюк – поет й есеїст. Основні мотиви поетичної творчості Є. Маланюка. Питання стильової еволюції поета. Есеїстика: тематика, проблематика. Концепти історіософії Є. Маланюка. Тема 3. Проза Івана Багряного й Уласа Самчука. Художня проза української еміграції в ХХ столітті. Творчість Івана Багряного. Автобіографізм романів І. Багряного «Тигролови» і «Сад Гетсиманський». Жанрові особливості творів І. Багряного. Неоромантизм як ключова домінанта роману «Тигролови». Біблійна символіка роману «Сад Гетсиманський». Зображення геноциду української нації в творчості І. Багряного. Тоталітаризм як основний предмет публіцистичного та художнього дослідження в творах Івана Багряного. Тема 4. Мистецький Український

Рух як другий етап розвитку української літератури еміграції; концепція «великої літератури». Голоси української еміграції після Другої світової війни: МУР як дискурс. Хронологічні рамки. Полеміки і протиріччя в МУРі. Концепція «великої літератури» як програма МУРу. Видавнича діяльність. Роль В. Домонтовича в діяльності організації. Тема 5. Творчість Юрія Косача. Проза Юрія Косача в контексті ідейно-естетичних пошуків української еміграції. Тема 6. Творчість Ігоря Костецького. Ігор Костецький і його концепція літератури (стаття «Гло поетичної місії Езри Павнда»). Сильова домінанта (експресіонізм) різножанрової творчості І. Костецького. Екзистенційні мотиви, гуманізм і новаторство творчості письменника. Видавництво І. Костецького «На горі»: значення для розбудови української культури в умовах еміграції. Тема 7. Розвиток літературної критики в діаспорі. Ю. Лавріненко, Ю. Шерех, В. Державин, В. Костюк, І. Костецький, І. Кошелівець.

Модуль 4. Українська література 60 – 80-х рр. ХХ століття: суспільно-історичні умови розвитку, література в системі художніх напрямків і стилів (модернізм, соцреалізм, постмодернізм)

Тема 1. Періодизація літературного процесу 1960-х – 1980-х рр. Політика комуністичної партії в галузі художньої літератури. Русифікація. Суспільно-історична ситуація в Україні в другій половині ХХ століття та українська література. Хрущовська «відлига». Особливості періодизації історії української літератури другої половини ХХ століття (поява феномену «шістдесятників», дисидентів, «латентного» покоління сімдесятників, вісімдесятників тощо; тривання української літератури в еміграції – Нью-Йоркська літературна група). Реабілітація репресованих письменників. Відновлення літературно-художньої та наукової періодики – заснування видань: «Прапор», «Жовтень», «Друг читача», «Літературна Україна», «Радянське літературознавство», «Всесвіт» й ін. Запровадження Державної премії імені Т.Г. Шевченка (1961). Загальна характеристика літературного процесу 1960-х – 1980-х років; основні тенденції розвитку. Резонансні дебюти І. Драча, Гр. Тютюнника, В. Симоненка, М. Вінграновського й інших. Тема 2. Українська поезія 1960-х – 1980-х рр. Лірика та ліро-епос І. Драча, Л. Костенко, В. Симоненка, М. Вінграновського, Д. Павличка, І. Жиленко. Громадянська лірика молодих письменників. Тема 3. Київська школа поезії: В. Голобородько, В. Рубан. особливості функціонування «школи». Сильові параметри лірики поетів київської школи. Тема 4. Художня проза соціалістичного реалізму: О. Гончар, П. Загребельний, М. Стельмах. Соцреалізм як провідний метод літератури Радянського Союзу: ознаки, особливості функціонування. Тема 5. «Химерна проза»: В. Шевчук, Є. Гуцало, В. Дрозд. Сильові паралелі української химерної прози з латиноамериканським магічним реалізмом.

Тема 6. Творчість Гр. Тютюнника й С. Цетляка. Витворення повноцінної експресіоністичної поетики. Відчуження як епіцентр індивідуальної поетики письменників. Тема 7. Історичний роман. Р. Іваничук. І. Білик. Історичний роман і боротьба проти нього. 1968-й рік: заборона романів І. Чендея «Іван», Р. Іваничука «Мальви», П. Загребельного «Диво». Тема 8. Поети-дисиденти: В. Стус, М. Холодний, І. Калинець, І. Світличний. Опозиційна критика і наука: І. Дзюба, М. Коцюбинська, Є. Сверстюк. загальний огляд. Тема 9. Життя і творчість В. Стуса. Основні відомості про дитинство й навчання в Донецьку. Київський період. Поетичні збірки «Зимові дерева», «Веселий цвинтар». Творчість періоду ув'язнення й заслання: «Час творчості», «Палімпсести». Епістолярна, перекладацька й прозова спадщина письменника. Проблеми текстології. Етичний дискурс «прямостояння» й «самособоюнаповнення» поета, як магістральна складова його життя й творчості. Наукові розвідки й критика. Поетичні переклади. Епістолярій із-за колючого дроту.

Література до курсу

Підручники, посібники, хрестоматії

1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упор. В. Агеєва. – К.: Смолоскип, 2016. – 904 с.
2. *Гнатюк М.* Іван Франко і проблеми теорії літератури: навчальний посібник / Мирослава Гнатюк. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 240 с.
3. Історія української літератури ХХ століття: навч. посібник для студ. філол. ф-тів вищ. навч. закл.: у 2 т. / ред. В. Г. Дончик. – К.: Либідь, 1994.
4. Історія української літератури ХХ століття: підручник для студ. гуманіт. спец. вузів: у 2 кн. / ред. В. Г. Дончик. – К.: Либідь, 1998.
5. Історія української літератури ХХ століття: навч. посіб. для студ. ВНЗ / ред.: В. І. Кузьменко. – К.: КСУ, 2007. – 374 с.
6. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст.: навч. посіб.: у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. – К.: Академвидав, 2013. – Т. 2 / [В. І. Кузьменко та ін.]. – 2014. – 532 с.
7. *Качкан В. А.* Хай святиться ім'я твоє. Кн. 5. Історія української літератури і культури в персоналіях (XIX – ХХ ст.) / В. А. Качкан; НАН України. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника. Наук.-дослід. центр періодики. Наук. т-во ім. Шевченка. – Львів, 2002. – 472 с.
8. *Качкан В. А.* Хай святиться ім'я твоє: Історія української літератури і культури в персоналіях (XIX – ХХ ст.). Кн. 8. Історія української літератури і культури в персоналіях (XVIII – ХХІ ст.): Антологія одного листа [Літери А – Л] / В. А. Качкан; Львів. наук. б-ка ім.

- В. Стефаника НАН України. Н.-д. центр періодики, Наук. т-во ім. Шевченка. – Львів, 2006. – 533 с.
9. *Ковалів Ю.* Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підручник : у 10 т. – Т. 3. У сподіваннях і трагічних зламах / Ю. Ковалів. – К.: 2014. – 471 с.
 10. *Ковалів Ю.* Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підручник : у 10 т. / Юрій Ковалів. – К.: Академія, 2013. – Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах. – 2015. – 574 с.
 11. *Констанкевич І. М.* Історія української літератури ХХ ст. (20-30-ті рр.): хрестоматія / І. М. Констанкевич, Л. С. Дружинович; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк: Вежа, 2009. – 216 с.
 12. *Кузьменко В. І.* Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст.: навч. посіб. : у 3 т. – Т. 1 / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко, Т. В. Бикова, В. С. Брюховецький. – К.: Академвидав, 2013. – 588 с.
 13. *Лавріненко Ю.* Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933 / Юрій Лавріненко. – К.: Смолоскип, 2002. – 984 с.
 14. *Зборовська Н.* Психоаналіз і літературознавство: посібник / Ніла Зборовська. – К.: Академвидав, 2003. – 392 с.
 15. *Соловей Е.* Українська філософська лірика: навчальний посібник із спецкурсу / Елеонора Соловей. – К.: Юніверс, 1998. – 368 с.
 16. *Соловей О.* Рання проза Миколи Хвильового в літературній критиці 1920-х років (з хрестоматійним додатком і питаннями для самоконтролю): Навчально-методичний посібник / Олег Соловей. – Донецьк: Донецький національний університет, 2003. – 172 с.
 17. Українська мала проза ХХ століття: антологія / упоряд. В. Агеєва. – К.: Факт, 2007. – 1512 с.
 18. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: в 4 т. – К., 2001.
 19. Хрестоматія української літератури ХХ століття / упоряд. Є. В. Федоренко, П. Маляр; опрац. В. Микула; худож. оформ. Р. Брух. – 2. вид., доп., перероб. – Нью-Йорк: Видавництво Шкільної Ради при УККА, 1997. – 400 с.
 20. *Яструбецька Г. І.* Історія української літератури ХХ століття (II половина): робоча навч. прогр. для студ. спеціалізації «Українська мова та література» / Г. І. Яструбецька; Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 40 с.

Наукові видання (монографії, розвідки, статті тощо)

21. Архів Розстріляного Відродження: матеріали архівно-слідчих справ українських письменників 1920 – 1930-х років / упорядк.,

- передм., прим. та коментарі Олександра й Леоніда Ушкалових. – К.: Смолоскип, 2010. – 456 с.
22. *Кодак М.* Вибране: статті, рецензії, питання / проблеми теоретичні: у 2 т. / Микола Кодак. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2015. – 424 + 396 с.
23. *Ільницький М.* Від «Молодої Музи» до «Празької школи» / Микола Ільницький. – Львів, 1995.
24. *Ільницький О.* Український футуризм (1914 – 1930) / Олег Ільницький. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.
25. *Мовчан Р.* Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі: монографія / Р. Мовчан; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К.: Стилос, 2008. – 544 с.
26. *Стех М. Р.* Есеїстика у пошуках джерел / Марко Роберт Стех. – К.: «Пенмен», 2016. – 744 с.
27. *Костюк Г.* Вибрані праці: в 5 т. / Григорій Костюк; упор. Н. Баштова, передм. В. Панченка. – К.: Смолоскип, 2015. – Т. 1: Літературознавство. Критика. – 974 с.
28. *Шкандрій М.* Модерністи, марксистки і нація: Українська літературна дискусія 1920-х років / Мирослав Шкандрій. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 384 с.
29. *Хороб С.* Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм) / Степан Хороб. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. – 414 с.
30. *Хороб С.* На літературних теренах: Дослідження, статті, рецензії / Степан Хороб. – Івано-Франківськ, 2006. – 410 с.
31. *Державин В.* Література і літературознавство: Вибрані теоретичні та літературно-критичні праці / Володимир Державин. – Івано-Франківськ, 2005. – 492 с.
32. *Гундорова Т.* Проявлення Слова: Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація / Тамара Гундорова. – Львів, 1997.
33. *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі: монографія / Соломія Павличко. – К., 1999. – 448 с.
34. *Мовчан Р.* Український модернізм 1920-х: Портрет в історичному інтер'єрі: Монографія / Раїса Мовчан. – К.: ВД «Стилос», 2008. – 544 с.
35. *Агеєва В.* Апологія модерну: обрис ХХ віку: статті та есеї / Віра Агеєва. – К.: Грані-Т, 2011. – 404 с.
36. *Зборовська Н.* Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: Монографія / Ніла Зборовська. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с.
37. *Грабович Г.* До історії української літератури / Григорій Грабович. – К., 1997.

38. *Євшан М.* Критика. Літературознавство. Естетика / Микола Євшан. – К., 1998.
39. *Михайлин І.* Гамартія Миколи Хвильового / Ігор Михайлин. – Харків, 1995. – 40 с.
40. *Ковалів Ю.* Літературна дискусія 1925 – 28 рр. / Юрій Ковалів. – К., 1991.
41. *Луцький Ю.* Літературна політика в радянській Україні 1917 – 1934 / Юрій Луцький. – К., 2000.
42. *Стус В.* Феномен доби (Сходження на голгофу слави) / Василь Стус. – К.: Товариство «Знання» України, 1993. – 96 с.
43. *Тельнюк С.* Молодий я, молодий... (Поетичний світ Павла Тичини 1906 – 1925) / Станіслав Тельнюк. – К.: Дніпро, 1990. – 418 с.
44. Київські неокласики. – К.: Факт, 2003. – 352 с. – (Серія «Українські мемуари»).
45. *Брюховецький В.* Микола Зеров: Літературно-критичний нарис / В'ячеслав Брюховецький. – К.: Рад. письменник, 1990. – 312 с.
46. *Соловей Е.* Невпізнаний гість: Доля і спадщина Володимира Свідзінського / Елеонора Соловей. – К.: Наук. думка, 2006. – 224 с.
47. *Сеник Л.* Роман опору. Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності / Любомир Тадейович Сеник. – Львів: Академічний Експрес, 2002. – 280 с.
48. *Тарнавський М.* Між розумом та ірраціональністю: Проза Валер'яна Підмогильного / Максим Тарнавський. – К.: Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 232 с.
49. *Безхутрий Ю.* Хвильовий: Проблеми інтерпретації / Юрій Безхутрий. – Харків: Фоліо, 2003. – 496.
50. *Панченко В.* Морський рейс Юрія Третього / Володимир Панченко. – Кіровоград: ПВЦ «Мавік», 2002. – 148 с.
51. *Кавун Л.* «М'ятежні» романтики вітаїзму: Проза ВАПЛІТЕ: монографія / Лідія Кавун. – Черкаси, 2006. – 328 с.
52. *Філатова О.* Український роман 20 – 30-х років ХХ століття: Типологія авторської свідомості: монографія / Оксана Філатова. – Миколаїв: Іліон, 2010. – 486 с.
53. *Пуніна О.* Кінофікація українського літературного дискурсу (20 – 30-ті роки ХХ століття): монографія / Ольга Пуніна. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – 332 с.
54. *Войчишин Ю.* «Ярий крик і біль тужавий...»: Поетична особистість Євгена Маланюка / Юлія Войчишин. – К.: Либідь, 1993. – 160 с.
55. *Шерех Ю.* Стилї сучасної української літератури на еміграції / Юрій Шерех // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Література, мистецтво, ідеології. В 3-х томах. Т.1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 161 – 195.

56. *Тарнашинська Л.* Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї / Людмила Тарнашинська. – К., 2001. – 264 с.
57. *Тарнашинська Л.* Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління / Людмила Тарнашинська. – К.: Смолоскип, 2010. – 632 с.
58. *Корогодський Р.* Брама світла: Шістдесятники / Роман Корогодський / упоряд. М. Коцюбинська, Н. Кучер, О. Сінченко. – Львів: УКУ, 2009. – 656 с.
59. Українські літературні школи та групи 60 – 90-х рр. ХХ ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики / упоряд., автор вступ. слова, бібліограф. відомостей та прим. Василь Габор. – Львів: ЛА «Піраміда», 2009. – 620 с.
60. *Стус Д.* Василь Стус: Життя як творчість / Дмитро Стус. – К.: Факт, 2004. – 368 с.

Плани практичних занять

№ 1

Ранній український модернізм і українська поезія 1903 – 1923 років

1. Суспільно-історична ситуація на межі ХІХ – ХХ століть та українська література.
2. Модернізм як дискурс: структура, основні риси, етапи розвитку.
3. Критика про модернізм: Іван Франко, Леся Українка, Сергій Єфремов, Іван Нечуй-Левицький, Микола Євшан.
4. Українська поезія 1903 – 1923 років: стильові пошуки, представники.

Література

- ✓ *Ільницький М.* Від «Молодої Музи» до «Празької школи» / Микола Ільницький. – Львів, 1995.
- ✓ *Рубчак Б.* Пробний літ / Богдан Рубчак // Розсипані перли. Поети «Молодої музи». – К., 1991.
- ✓ *Хабермас Ю.* Модерн – незавершений проект / Юрген Хабермас // Вопросы философии. – 1992. – № 4.
- ✓ *Гундорова Т.* Проявлення Слова: Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація / Тамара Гундорова. – Львів, 1997.
- ✓ *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія / Соломія Павличко. – К., 1999.
- ✓ *Гундорова Т., Шумило Н.* Тенденції розвитку художнього мислення (початок ХХ ст.) / Тамара Гундорова, Наталія Шумило // Слово і час. – 1993. – Число 1.

- ✓ *Франко І. З останніх десятиліть ХІХ віку / Іван Франко // Збір. творів: у 50 т. – К., 1984. – Т. 41.; Принципи і безпринципність // Там само. – Т. 34.; Старе й нове в сучасній українській літературі // Там само. – Т. 35.*
- ✓ *Єфремов С. В поисках новой красоты / Сергій Єфремов // Єфремов С. Літературно-критичні статті. – К., 1993. – С. 14 – 48.*
- ✓ *Нечуй-Левицький І. Українська декадентщина / Іван Нечуй-Левицький // Історія української літературної критики та літературознавства: Хрестоматія: У 3 кн. – Кн. 2. – К., 1998. – С. 229 – 337.*
- ✓ *Леся Українка. Малорусские писатели на Буковине // Там само. – С. 300 – 312.*
- ✓ *Грабович Г. Екзорцизм українського модернізму / Григорій Грабович // Грабович Г. До історії української літератури. – К., 1997. – С. 571 – 585.*
- ✓ *Євшан М. Боротьба генерацій і українська література / Микола Євшан // Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. – К., 1998. – С. 45 – 54.; Поезія безсилля // Там само. – С. 54 – 58.; Плач над упадком літератури // Там само. – С. 449 – 453.; Оглядові матеріали // Там само. – С. 235 – 295.*
- ✓ *Филипович П. Молода українська поезія / Павло Филипович // Филипович П. Літературно-критичні статті. – К., 1991. – С. 231 – 238.; [Про Михайля Семенка] // Там само. – С. 226 – 231.*
- ✓ *Білецький О. Двадцять років нової української лірики // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К., 1990. – С. 17 – 45.*

№ 2

Літературні угруповання 1920-х років і літературна дискусія 1925 – 28 років

1. Загальна характеристика літературного процесу 1920-х років.
2. Літугрупування 1920-х років. Диференціація за ідейно-естетичним і політичним принципами.
3. Зовнішні та внутрішні причини літературної дискусії 1925 – 28 років.
4. Основні проблеми дискусії, її активні учасники.
5. Наслідки літературних полемік 1920-х років.

Література

- ✓ *Зеров М. [Виступ на диспуті «Шляхи розвитку сучасної літератури»] / Микола Зеров // Зеров М. Українське письменство. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – С. 436 – 440.*
- ✓ *Зеров М. Кілька слів на відповідь Т. Пилипенкові / Микола Зеров // Там само. – С. 455 – 456.*

- ✓ *Зеров М.* Наші літературознавці і полемісти / Микола Зеров // Там само. – С. 521 – 549.
- ✓ *Зеров М.* Перед судом методолога / Микола Зеров // Там само. – С. 550 – 559.
- ✓ *Зеров М.* Ad fontes / Микола Зеров // Зеров М. Твори: в 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2. – С. 568 – 588.
- ✓ *Еллан В.* Перед організаційною кризою в українській революційній літературі / Василь Еллан // Хвильовий М. Твори: в 5 т. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто. – Т. 5. – 1986. – С. 259 – 271.
- ✓ Протокол наради письменників м. Харкова від 14 жовтня 1925 р. // Там само. – С. 641 – 642.
- ✓ Протокол організаційного засідання групи письменників пролетарської літератури. 20 листопада 1925 р. // Там само. – С. 642 – 645.
- ✓ *Яковенко Г.* Про критиків і критику в літературі / Григорій Яковенко // Там само. – С. 277 – 280.
- ✓ *Яловий М.* Санкт-Петербурзьке холуйство / Михайло Яловий // Там само. – С. 272 – 276.
- ✓ *Яловий М.* На правдивому шляху / Михайло Яловий // Там само. – С. 288 – 292.
- ✓ *Пилипенко С.* Як на правдивому шляху спотикаються / Сергій Пилипенко // Там само. – С. 293 – 299.
- ✓ *Пилипенко С.* Проблема організації літературних сил / Сергій Пилипенко // Там само. – С. 300 – 309.
- ✓ *Епик Г.* Літературні організації і молодь / Григорій Епик // Там само. – С. 324 – 326.
- ✓ *Досвітній О.* До розвитку письменницьких сил / Олесь Досвітній // Там само. – С. 310 – 323.
- ✓ *Сталін Й.* Тов. Кагановичу та іншим членам ПБ ЦК КП (б)У / Йосип Сталін // Там само. – С. 485 – 489.
- ✓ *Шерех Ю.* Літ Ікара (памфлети Миколи Хвильового) / Юрій Шерех // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Три томи. – Т. 2. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 136 – 184.
- ✓ *Михайлин І.* Гамартія Миколи Хвильового / Ігор Михайлин. – Харків, 1995. – 40 с.
- ✓ *Ковалів Ю.* Так, «Камо грядеши»... / Юрій Ковалів // Двадцять роки: дискусії, полеміки. – К., 1991. – С. 19 – 68.
- ✓ *Ковалів Ю.* Літературна дискусія 1925 – 28 рр. / Юрій Ковалів. – К., 1991.
- ✓ *Івашко В.* Микола Зеров і літературна дискусія (1925 – 1928) / Василь Івашко // Двадцять роки: дискусії, полеміки. – К., 1991. – С. 69 – 89.

- ✓ *Кравченко А.* Журнальна критика 20-х років: тенденції методології / Андрій Кравченко // Там само. – С. 171 – 211.
- ✓ *Бойко Л.* І не Європа, і не просвіта... / Леонід Бойко // Там само. – С. 261 – 288.
- ✓ *Луцький Ю.* Літературна політика в радянській Україні 1917 – 1934 / Юрій Луцький. – К., 2000.
- ✓ *Смолич Ю.* Вапліте і я / Юрій Смолич // Смолич Ю. Розповідь про неспокій. – К.: Рад. письменник, 1968. – С. 85 – 98.
- ✓ *Лоцинська Н.* Дискусія 20-х рр. про форму і зміст (за «Червоним шляхом») / Наталія Лоцинська // Слово і час. – 1999. – № 3. – С. 79 – 81.
- ✓ *Дорогий Аркадію:* Листування і архіварія літературного середовища України 1922-1945 рр. – Львів: Класика, 2001. – 280 с.
- ✓ *Шкандрій М.* Модерністи, марксистки і нація: Українська літературна дискусія 1920-х років / Мирослав Шкандрій. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 384 с.

№ 3

Рання творчість Павла Тичини (творчість 1918 – 1924 років)

1. Національний проект модернізму «Сонячні кларнети»: образний синкретизм як основа авторського стилю. Труднощі інтерпретації ранньої творчості.
2. Концептуальний характер книжок 1920-го року: pro et contra революції.
3. «Замість сонетів і октав» – вершина творчості поета. Гуманістичний патос збірки.
4. Ідейно-естетична еволюція в ранній творчості Павла Тичини.
5. Феномен покарання славою (розвідка В.Стуса «Феномен доби»).

Література

- ✓ *Стус В.* Феномен доби (Сходження на голгофу слави): Розвідка / Василь Стус. – К.: Товариство «Знання» України, 1993. – 96 с.
- ✓ *Білецький О.* Павло Тичина / Олександр Білецький // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 161 – 185.
- ✓ *Білецький О.* Двадцять років нової української лірики / Олександр Білецький // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 17 – 44.
- ✓ *Зеров М.* «Вітер з України» (Третя книжка Тичини) / Микола Зеров // Зеров М. Твори: В 2 т. – Т. 2.: Історико-літературні та літературознавчі праці. – К.: Дніпро, 1990. – С. 492 – 505.

- ✓ *Смолич Ю.* Тичина / Юрій Смолич // Смолич Ю. Розповідь про неспокій триває: Спогади. – К.: Рад. письменник, 1969. – С. 266 – 280.
- ✓ *Новиченко Л.* Тичина і його час: незайві доповнення / Леонід Новиченко // Двадцять років: літературні дискусії, полеміки: Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 314 – 365.
- ✓ *Тельнюк С.* Молодий я, молодий... (Поетичний світ Павла Тичини 1906 – 1925) / Станіслав Тельнюк. – К.: Дніпро, 1990. – 418 с.
- ✓ *Тельнюк С.* Неодцвітаюча весно моя...: Роман-есе про Поета і його Дружину / Станіслав Тельнюк. – К.: Рад. письменник, 1991. – 336 с.
- ✓ *Грабович Г.* Диптих про Тичину / Григорій Грабович // Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 1997. – С. 333 – 385.
- ✓ *Павленко М.* Тичининська формула українського патріотизму: Монографія / Марина Павленко. – Умань, 2002. – 180 с.
- ✓ *Моренець В.* Без Тичини / Володимир Моренець // Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща: Монографія. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – С. 89 – 129.
- ✓ *Лавріненко Ю.* Кларнетичний символізм / Юрій Лавріненко // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: В 4 т. – К., 2001. – Т. 1. – С. 462 – 467.
- ✓ *Тарнавський О.* Поет української революції / Остап Тарнавський // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. – К.: Видавництво «Час», 1999. – С. 140 – 147.
- ✓ *Тарнавський О.* Т.С.Еліот і Павло Тичина / Остап Тарнавський // Там само. – С. 148 – 171.
- ✓ *Ніковський А.* Vita nova / Андрій Ніковський // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: В 4 т. – К., 2001. – Т. 1. – С. 638 – 682.
- ✓ *Тичина П.* Сонячні кларнети: Поезії / Павло Тичина. – К.: Дніпро, 1990. – 400 с.
- ✓ *Кривенко С.* Ранній Павло Тичина у відгуках М.Могілянського // Слово і час. – 2009. – № 5. – С. 100 – 104.
- ✓ *Могілянський М.* П.Тичина (Страничка из истории новой украинской поэзии) / Михайло Могілянський // Слово і час. – 2009. – № 5. – С. 104 – 109.

№ 4-5

Український літературний авангард 1920-х років. Футуризм

1. Естетичні та ідеологічні засади літературного авангарду. Контекст і етапи розвитку. Кверофутуризм. Панфутуризм. Нова Генерація.
2. Поетична і культуртрегерська діяльність Михайля Семенка.
3. Поетична і прозова творчість Гео Шкурупія.
4. Едвард Стріха: містифікація чи провокація? Пародійний дискурс.

Література

- ✓ *Вервес Г.* Український авангардизм у контексті європейського (серед маніфестів і програм) / Григорій Вервес // Українська література: Матеріали I конгресу Міжнародної асоціації україністів. – К.: АТ «Обереги», 1995. – С. 59 – 72.
- ✓ *Білецький О.* Двадцять років нової української лірики / Олександр Білецький // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 17 – 45.
- ✓ *Филипович П.* [Про Михайля Семенка] / Павло Филипович // Филипович П. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 226 – 231.
- ✓ *Лавріненко Ю.* Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933 / Юрій Лавріненко. – К.: Смолоскип, 2002. – 984 с.
- ✓ *Ільницький О.* Український футуризм (1914-1930) / Олег Ільницький. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.
- ✓ *Черниш Г.* Український футуризм і довкола нього / Галина Черниш // Двадцять роки: літературні дискусії, полеміки: Літературно-критичні статті / Упоряд. В.Г.Дончик. – К.: Дніпро, 1991. – С. 90 – 124.
- ✓ *Сулима М.* Експресіонізм та український футуризм / Микола Сулима // Експресіонізм: Збірник наукових праць. – Львів: Класика, 2002. – С. 143 – 147.
- ✓ *Моренець В.* Формізм – футуризм – авангард – модернізм: who is who? / Володимир Моренець // Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – С. 131 – 178.
- ✓ *Поліщук В.* Коли жити – гордо жити!: Збірник матеріалів / Валер'ян Поліщук / Упоряд., передм. – З. Суходуб. – Рівне: Видавництво «Азалія», 1997. – 184.
- ✓ *Черниш Г.* Михайль Семенко / Галина Черниш // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. – Кн. 1.: 1910-1930-ті роки: Навч. посібник / За ред. В.Г.Дончика. – 2-ге вид. – К.: Либідь, 1994. – С. 287 – 297.
- ✓ *Черниш Г.* Гео Шкурупій / Галина Черниш // Там же. – С. 605 – 610.
- ✓ *Шкурупій Гео.* Вибрані твори / Гео Шкурупій; упоряд. О. Пуніна, О. Соловей. – К.: Смолоскип, 2013. – 872 с.
- ✓ *Адельгейм Є.* Михайль Семенко / Євген Адельгейм // Семенко М. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1985. – С. 15 – 42.

- ✓ *Бажан М.* Вступне слово / Микола Бажан // Там само. – С. 3 – 14.
- ✓ *Наливайко Д.* Про співвідношення «декадансу», «модернізму», «авангардизму» / Дмитро Наливайко // Слово і час. – 1997. – № 11-12. – С. 44 – 48.
- ✓ *Гаряїв В.* Міф про Михайля Семенка. До аналізу диверсії сучасної радянології / Володимир Гаряїв // Прапор. – 1987. – № 10. – С. 166 – 174; № 11. – С. 147 – 156.
- ✓ *Полторацький О.* Михайль Семенко та «Нова генерація» / Олекса Полторацький // Вітчизна. – 1966. – № 11. – С. 193 – 200.
- ✓ *Сулима М.* Три етапи українського футуризму / Микола Сулима // Український футуризм. Вибрані сторінки. – Ніредьгаза, 1996. – С. 7 – 15.
- ✓ *Наєнко М.* Авантюрна проза Олекси Слісаренка / Михайло Наєнко // Слісаренко О. Чорний ангел: Вірші. Новели. Повісті. Роман. – К.: Дніпро, 1990. – С. 5 – 20.
- ✓ *Шерех Ю.* Історія однієї літературної містифікації / Юрій Шерех // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: В 4-х кн. – Кн. 4. – К.: Видавництво «Аконіт», 2001. – С. 702 – 708.
- ✓ *Сорока М.* Поезюмалярство М.Семенка / Микола Сорока // Слово і час. – 1997. – № 11-12. – С. 73 – 77.
- ✓ *Сулима М.* «Новій Генерації» – 70 / Микола Сулима // Слово і час. – 1997. – № 11-12. – С. 41 – 43.
- ✓ *Ільницький О.* Леонід Скрипник: Інтелігент і Футурист / Олег Ільницький // Сучасність. – 1984. – Число 10. – С. 7 – 11.
- ✓ *Ільницький О.* Шевченко і футуристи / Олег Ільницький // Сучасність. – 1989. – Число 5. – С. 83 – 93.
- ✓ *Ільницький О.* Відключення від футуризму / Олег Ільницький // Слово і час. – 1992. – № 3. – С. 39 – 43.
- ✓ *Ільницький О.* Ідіотизм, що був поезією / Олег Ільницький // Сучасність. – 1980. – Число 12. – С. 108 – 115.
- ✓ *Полторацький О.* Знайомтеся заново... Стаття-цитата. [А.Чужий] / Олекса Полторацький // Вітчизна. – 1968. – № 12. – С. 172 – 181.

№ 6

Поезія поза офіційним дискурсом. поети-попутники (М.Зеров, Є.Плужник, А.Казка, В.Свідзінський)

1. Поети-попутники: творчість в умовах імпліцитної опозиції.
2. Трагічний гуманізм Євгена Плужника (екзистенційне прочитання творчості).
3. Микола Зеров як чільний представник неоклясицизму в українській ліриці 1920-х років.

4. Аркадій Казка й Володимир Свідзінський: творчість як спроба самозбереження.

Література

- ✓ *Неврлий М.* Українська радянська поезія 20-х рр. Мікропортрети в художніх стилях і напрямках / Мікулаш Неврлий. – К.: Вища школа, 1991.
- ✓ Київські неокласики. – К.: Факт, 2003. – 352 с. – (Серія «Українські мемуари»).
- ✓ *Білецький О.* М.Зеров. Камена / Олександр Білецький // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 45 – 46.
- ✓ *Білокінь С.* Закоханий у вроду слів: М.Зеров – доля і книги / Сергій Білокінь. – К.: Час, 1990. – 56 с.
- ✓ *Соловей Е.* Парадигма буття в поезії неокласиків / Елеонора Соловей // Соловей Е. Українська філософська лірика: навч. посібник із спецкурсу. – К.: Юніверс, 1998. – С. 183 – 203.
- ✓ *Брюховецький В.* Микола Зеров: Літературно-критичний нарис / В'ячеслав Брюховецький. – К.: Рад. письменник, 1990. – 312 с.
- ✓ *Ковалів Ю.* Ще раз про «парнаських зір незахідне сузір'я» / Юрій Ковалів // Світовид. – 1999. – Число 3. – С. 118 – 128.
- ✓ *Крижанівський С.* Чи був у неокласиків маніфест? / Степан Крижанівський // Вітчизна. – 1988. – № 2. – С. 163 – 168.
- ✓ *Білик Г.* «Камена» Миколи Зерова: спроба наближення до смислів / Галина Білик // Слово і час. – 1999. – № 8. – С. 82 – 85.
- ✓ *Білик Г.* Юрій Шерех. Погляд на український неокласицизм / Галина Білик // Слово і час. – 1998. – № 12. – С. 25 – 30.
- ✓ *Шерех Ю.* Легенда про український неокласицизм / Юрій Шерех // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя. – Три томи. – Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 92 – 139.
- ✓ *Москалець К.* Зеров і публіка / Костянтин Москалець // Критика. – 2004. – Число 5. – С. 27 – 29.
- ✓ Родинне вогнище Зерових. – К.: Гелікон, 2004. – 432 с.
- ✓ *Зеров М.* Твори: в 2 т. / Микола Зеров. – К.: Дніпро, 1990.
- ✓ *Зеров М.* Камена / Микола Зеров. – К.: Час, 1990. – 80 с.
- ✓ *Зеров М.* Сонети і елегії / Микола Зеров. – К.: Час, 1990. – 80 с.
- ✓ *Зеров М.* Антологія римської поезії / Микола Зеров. – К.: Час, 1990. – 64 с.
- ✓ *Кодак М.* Огром Євгена Плужника-поета: Монографія / Микола Кодак. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2009. – 192 с.
- ✓ *Новиченко Л.* По той бік спокою: Поезія Євгена Плужника / Леонід Новиченко // Плужник Є. Вибрані поезії. – К.: Рад. письменник, 1966.
- ✓ *Череватенко Л.* Все, чим душа боліла / Леонід Череватенко // Плужник Є. Поезії. – К.: Рад. письменник, 1988. – С. 5 – 100.

- ✓ *Плужник Є.* Поезії / Євген Плужник. – К.: Рад. письменник, 1988. – 416 с.
- ✓ *Токмань Г. Л.* Жар думок Євгена Плужника: Лірика як художньо-філософський феномен / Ганна Леонідівна Токмань. – К.: [б.в.], 1999. – 162 с.
- ✓ *Токмань Г.* Чи знав Євген Плужник, що він екзистенціаліст? / Галина Токмань // Слово і час. – 1999. – № 4-5. – С. 63 – 65.
- ✓ *Жулинський М.* Євген Плужник / Микола Жулинський // Жулинський М. Із забуття – в безсмертя (Сторінки призабутої спадщини). – К.: Дніпро, 1990. – С. 316 – 330.
- ✓ *Державин В.* Лірика Євгена Плужника / Володимир Державин // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: В 4 кн. – К., 2001. – Кн. 1. – С. 356 – 364.
- ✓ *Солодовник Т.* Барви Плужникової поезії // Слово і час. – 1998. – Число 12. – С. 22 – 25.
- ✓ *Череватенко Л.* Фатальний цей трикутник / Леонід Череватенко // Плужник Є. Змова у Києві: Роман, п'єси. – К.: Укр. письменник, 1992.
- ✓ *Соловей Е.* Невпізнаний гість: Доля і спадщина Володимира Свідзінського / Елеонора Соловей. – К.: Наук. думка, 2006. – 224 с.
- ✓ *Мельників Р.* Свідзінський / Ростислав Мельників // Мандрівник і риболов: Природа у творчості Володимира Свідзінського й Максима Рильського / Упорядник І. Андрусак. – К.: Факт, 2003. – С. 277 – 295.
- ✓ *Стус В.* Зникоме розцвітання / Василь Стус // Мандрівник і риболов: Природа у творчості Володимира Свідзінського й Максима Рильського / Упорядник І. Андрусак. – К.: Факт, 2003. – С. 249 – 277.
- ✓ *Свідзінська М.* Спогади про батька / Мирослава Свідзінська // Мандрівник і риболов: Природа у творчості Володимира Свідзінського й Максима Рильського / Упорядник І. Андрусак. – К.: Факт, 2003. – С. 295 – 300.
- ✓ *Пилинська-Чилінгарова О.* Що згадалося про поета / Олена Пилинська-Чилінгарова // Мандрівник і риболов: Природа у творчості Володимира Свідзінського й Максима Рильського / Упорядник І. Андрусак. – К.: Факт, 2003. – С. 300 – 310.
- ✓ *Свідзінський В.* Твори: у 2 т. / Видання підготувала Е. Соловей / Володимир Свідзінський. – К.: Критика, 2004.
- ✓ *Казка А.* Васильки: Поезії / Аркадій Казка. – К.: Рад. письменник, 1989. – 264 с.
- ✓ *Шугай О.* Крапля сонця в морі блакиту / Олексій Шугай; Казка А. Вибрані твори / Аркадій Казка. – К.: Смолоскип, 2010. – 664 с. (Серія «Розстріляне відродження»).
- ✓ *Тельнюк С.* Залюблений у нове життя (Про А. Казку) // Казка А. Васильки: Поезії. – К.: Рад. письменник, 1989. – С. 7 – 25.

- ✓ *Зленко Г.* «... Світу білого не випив»: Розповідь про життя і загибель поета Аркадія Казки / Григорій Зленко // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 179 – 181 (жовтень-грудень). – С. 207 – 214.
- ✓ *Токмань Г.* Поетична мариністика Володимира Свідзінського / Галина Токмань // Слово і час. – 2009. – № 5. – С. 39 – 47.
- ✓ *Вздутьська В.* Між горою Фавор і Болотяною Лукрозою. Євангельський текст у поезії Миколи Зерова / Валентина Вздутьська // Слово і час. – 2010. – № 11. – С. 24 – 35.

№ 7

Життя і творчість Володимира Сосюри

1. Життя і творчість: провідні мотиви лірики В.Сосюри 1920-х років.
2. Ліро-епіка В.Сосюри. Поєми «Червона зима», «Каїн», «Розстріляне безсмертя».
3. Образ гетьмана Мазепи за однойменною поемою.
4. Роман «Третя Рота» як джерело реінтерпретації творчості поета.

Література

- ✓ *Сосюра В.* Вибрані твори: в 2 т. / Володимир Сосюра. – К.: Наукова думка, 2000.
- ✓ *Сосюра В.* Третя Рота: Роман / Володимир Сосюра. – К.: Укр. письменник, 1997. – 352 с.
- ✓ *Моренець В.* Володимир Сосюра: літературний портрет / Володимир Моренець. – К., 1990. – 262 с.
- ✓ *Костюченко В.* Біль аж до краю дороги...: Есе / Віктор Костюченко. – К.: «Пульсари», 2004. – 276 с.
- ✓ *Жулинський М.* Володимир Сосюра / Микола Жулинський // Із забуття – в безсмертя. – К., 1989.
- ✓ *Гальченко С.* Мемуарна проза Володимира Сосюри / Сергій Гальченко // Сосюра В. Третя Рота: Роман. – К., 1997. – С. 320 – 351.
- ✓ *Гальченко С.* Проблеми видання спадщини В.Сосюри / Сергій Гальченко // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Науковий збірник. – Випуск 1. – Донецьк: Кассіопея, 1998. – С. 10 – 19.
- ✓ *Моренець В.* Володимир Сосюра / Володимир Моренець // Сосюра В. Вибрані твори: в 2 т. – К.: Наукова думка, 2000. – Т. 1. – С. 5 – 44.
- ✓ *Зеров М.* Володимир Сосюра – лірик і епік / Микола Зеров // Зеров М. Твори: в 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 1. – С. 505 – 516.
- ✓ *Білецький О.* Володимир Сосюра // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 110 – 121.

- ✓ *Білокінь С.* Іван Мазепа в об'єктивному й суб'єктивному світлі / Сергій Білокінь // Борщак І., Мартель Р. Іван Мазепа: Життя й пориви великого гетьмана. – К.: Рад. письменник, 1991. – С. 307 – 315.
- ✓ [Матеріали наукової конференції до 100-річчя з дня народження поета] // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Наук. збірник. – Випуск 1. – Донецьк: Кассіопея, 1998.

№ 8-9

Життя і творчість Миколи Хвильового

1. Художня проза Миколи Хвильового в літературній критиці 1920-х років.
2. «Вступна новела» і «Арабески» як ключ до розуміння ранньої творчості письменника.
3. Екзистенційний вимір творчості Миколи Хвильового.
4. Творчість Миколи Хвильового в контексті українського літературного модернізму.
5. Сатира Миколи Хвильового («Свиня», «Вальдшнепи», «Іван Іванович» та ін.).
6. Новаторство художньої прози Миколи Хвильового. Особливості стилю.

Література

- ✓ *Безхутрий Ю.* Хвильовий: Проблеми інтерпретації / Юрій Безхутрий. – Харків: Фоліо, 2003. – 496.
- ✓ *Плющ Л.* Його таємниця, або «Прекрасна ложа» Хвильового / Леонід Плющ. – К.: Факт, 2006. – 872 с.
- ✓ *Кодак М.* Микола Хвильовий як митець-психолог: Монографія / Микола Кодак. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2008. – 196 с.
- ✓ *Сеник Л.* Роман опору. Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності / Любомир Сеник. – Львів, 2002. – 240 с.
- ✓ *Кавун Л.* «М'ятежні» романтики вітаїзму: Проза ВАПЛІТЕ: Монографія. – Черкаси, 2006. – 328 с.
- ✓ *Соловей О.* Рання проза Миколи Хвильового в літературній критиці 1920-х років (з хрестоматійним додатком і питаннями для самоконтролю): Навчально-методичний посібник / Олег Соловей. – Донецьк: Донецький національний університет, 2003. – 172 с.
- ✓ *Агеєва В.* «Зайві люди» у прозі М.Хвильового / Віра Агеєва // Слово і час. – 1990. – № 10. – С. 3 – 9.
- ✓ *Агеєва В.* Автор і герой у структурі новели Миколи Хвильового / Віра Агеєва // Слово і час. – 1993. – № 12. – С. 16 – 21.
- ✓ *Агеєва В.* Микола Хвильовий / Віра Агеєва // Хвильовий Микола. Новели, оповідання, «Повість про санаторійну зону». «Вальдшнепи»:

- Роман. Поетичні твори. Памфлети. – К.: Наук. думка, 1995. – С. 5 – 30.
- ✓ *Агеєва В.* Українська імпресіоністична проза / Віра Агеєва. – К., 1994. – 160 с.
 - ✓ *Білецький О.* В шуканнях нової повістярської форми // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 8 – 17.
 - ✓ *Білецький О.* Проза взагалі й наша проза 1925 року // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 51 – 90.
 - ✓ *Бойко Ю.* З останніх творів М.Хвильового / Юрій Бойко // Бойко Ю. Вибрані праці. – К., 1992. – С. 268 – 277.
 - ✓ *Бойко Ю.* Микола Хвильовий / Юрій Бойко // Бойко Ю. Вибрані праці. – К., 1992. – С. 244 – 268.
 - ✓ *Вечірко О.* Правда про замкнений простір (М.Хвильовий та Б.Пільняк) / Оксана Вечірко // Слово і час. – 1992. – № 12. – С. 33 – 36.
 - ✓ *Гриценко О.* Логіка бунту проти логіки / Олександр Гриценко // Вітчизна. – 1991. – № 7. – С. 152 – 157.
 - ✓ *Гундорова Т.* Руйнування романтичної метафізики / Тамара Гундорова // Слово і час. – 1993. – № 11. – С. 22 – 29.
 - ✓ *Дніпровський І.* Микола Хвильовий: Портрет м'ятежника / Іван Дніпровський // Сучасність. – 1992. – Число 3. – С. 125 – 132.
 - ✓ *Жулинський М.* Микола Хвильовий / Микола Жулинський. – К.: Знання, 1991. – 32 с.
 - ✓ *Жулинський М.* Талант, що прагнув до зір / Микола Жулинський // Хвильовий М. Твори: У 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 1. – С. 5 – 43.
 - ✓ *Єфремов С.* За п'ять літ / Сергій Єфремов // Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 608 – 682.
 - ✓ *Костюк Г.* Микола Хвильовий / Григорій Костюк // Костюк Г. У світі ідей і образів. – Мюнхен: Сучасність, 1983. – С. 56 – 127.
 - ✓ *Ляковець М.* Знесвячування храму [Леонід Мосендз] // Сучасність. – 1999. – Число 7-8. – С. 133 – 143.
 - ✓ *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі: монографія / Соломія Павличко. – К.: Либідь, 1999. – С. 167 – 175.
 - ✓ *Поветкін Є.* Гротеск у «Повісті про Санаторійну зону» Миколи Хвильового / Євген Поветкін // Українська мова та література. – 1997. – Число 5. – С. 1 – 2.
 - ✓ *Соловей О.* Микола Хвильовий та модернізм української прози 20-х років ХХ ст. / Олег Соловей // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Випуск 5. – Донецьк, 2000. – С. 110 – 121.
 - ✓ *Хоменко Г.* Микола Хвильовий: У пошуках інтелектуального безсмертя / Галина Хоменко // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Х.: Око, 1994. – Т. 3. – С. 83 – 99.

- ✓ *Цеков Ю.* Підтекст художнього твору і світовідчуження письменника / Юрій Цеков // *Самототожність письменника: Колективна монографія.* – К., 1999. – С. 55 – 81.
- ✓ *Шевчук В.* Сентиментальна історія. Микола Хвильовий / Валерій Шевчук // *Україна.* – 1989. – Число 12. – С. 17 – 20.
- ✓ *Шевчук В.* Драма Миколи Хвильового / Валерій Шевчук // *Слово і час.* – 1994. – № 2. – С. 40 – 43.
- ✓ *Шерех Ю.* Хвильовий без політики / Юрій Шерех // *Березіль.* – 1991. – № 9. – С. 166 – 174.
- ✓ *Гудзь О.* Рецидиви Дмитрія Карамазова (До проблеми «Хвильовий і Шевченко») // *Слово і час.* – 1999. – № 3. – С. 24 – 28.
- ✓ *Васьків М.* «Вальдшнепи» М.Хвильового як фрагмент завершеного роману. Проблеми інтерпретації й інтертекстуального прочитання / Микола Васьків // *Слово і час.* – 2009. – № 5. – С. 23 – 38.
- ✓ *Бондаренко Ю.* Феноменальна та рутинна історія у прозі Миколи Хвильового: зони конфліктів і небезпек // *Слово і час.* – 2009. – № 2. – С. 74 – 81.
- ✓ *Свербілова Т.* Російська культура як «інший» у спадщині Миколи Хвильового та модель подолання окциденталізму у проекті Миколи Куліша / Тетяна Свербілова // *Слово і час.* – 2010. – № 1. – С. 3 – 17.
- ✓ *Нестелеєв М.* Романтична візія суїцидальних мотивів у новелістиці Миколи Хвильового / Максим Нестелеєв // *Слово і час.* – 2010. – № 10. – С. 23 – 33.
- ✓ *Цюп'як І.* Поетика повістей Миколи Хвильового: Монографія / Ірина Цюп'як. – Дніпропетровськ, 2008. – 106 с.
- ✓ *Полювання на Вальдшнепа: Розсекречений Микола Хвильовий.* Науково-документальне видання. – К.: Темпора, 2009. – 296 с.

№ 10-11

Життя і творчість Юрія Яновського

1. Тема революції та громадянської війни у ранній прозі Ю.Яновського. Неоромантична концепція героя.
2. Жанрові та композиційні особливості роману «Вершники». Кінематографічна умовність. Стель.
3. Особливості стильової манери Юрія Яновського, «поета, який інколи пише прозу».
4. Новаторські пошуки письменника в романному жанрі («Майстер корабля»).
5. Місце експериментальної прози Юрія Яновського в літературному процесі 1920-х років.

Література

- ✓ Панченко В. Морський рейс Юрія Третього / Володимир Панченко. – Кіровоград: ПВЦ «Мавік», 2002. – 148 с.
- ✓ Зеров М. Юрій Яновський / Микола Зеров // Панченко В. Морський рейс Юрія Третього. – Кіровоград: ПВЦ «Мавік», 2002. – С. 128 – 134.
- ✓ Листування Юрія Яновського з дружиною (1928 – 1935) // Панченко В. Морський рейс Юрія Третього. – Кіровоград: ПВЦ «Мавік», 2002. – С. 108 – 124.
- ✓ Савченко З. Активний романтизм – стильова домінанта раннього Ю.Яновського // Слово і час. – 1999. – № 3. – С. 68 – 71.
- ✓ Приходько І. Своєрідність композиційних прийомів у ранній прозі Ю.Яновського // Українське літературознавство. – 1989. – Випуск 53. – С. 52 – 61.
- ✓ Мовчан Р. «Благословіть почати щирий труд, що відчинив би далину, як двері...» (Неоромантизм ранньої прози Ю.Яновського) / Раїса Мовчан // Укр. мова та література. – 1999. – № 45. – С. 4 – 7.
- ✓ Бернадська Н. Юрій Яновський // Укр. мова та література. – 1999. – № 45. – С. 1 – 4.
- ✓ Жевченко-Яновська Т. Карби долі: Публікація спогадів дружини про Ю.Яновського / Тамара Жевченко-Яновська // Київ. – 1985. – № 3. – С. 116 – 125.
- ✓ Харчук Р. Талант і його одержавлення / Роксана Харчук // Самототожність письменника. До методології сучасного літературознавства. / Від. ред. Г. М. Сивокінь. – К., 1999. – С. 32 – 55.
- ✓ Хоменко Г. Юрій Яновський: Танатологічна версія ранньої творчості / Галина Хоменко. – Х., 1998. – 100 с.
- ✓ Бажан М. Майстер залізної троянди: сторінки спогадів про Ю.Яновського / Микола Бажан // Вітчизна. – 1979. – № 8. – С. 121 – 155.
- ✓ Маланюк Є. На смерть Юрія Яновського / Євген Маланюк // Маланюк Є. Книга спостережень. – Див. передрук статті у: Укр. мова та література. – 1996. – № 1. – С. 7.
- ✓ Мафтин Н. Типологія новелістичного мислення у прозі Юрія Яновського / Наталія Мафтин // Слово і час. – 2010. – № 10. – С. 3 – 10.
- ✓ Пуніна О. Кіноконструкція в романі Юрія Яновського «Майстер корабля» / Ольга Пуніна // Слово і час. – 2010. – № 11. – С. 41 – 50.

№ 12

Життя і творчість Миколи Куліша

1. Драма українського селянства за п'єсою Миколи Куліша «97».

2. «Народний Малахій» і проблема «малахіяництва».
3. Трагікомедія Миколи Куліша «Мина Мазайло»: особливості жанру та проблематика.
4. Гуманістичний патос драми «Патетична соната».
5. Юрій Шерех про жанрові особливості драматургії М.Куліша.

Література

- ✓ *Шерех Ю.* Шоста симфонія Миколи Куліша / Юрій Шерех // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. Три томи. Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 69 – 80.
- ✓ *Шерех Ю.* Друге народження «Народнього Малахія» / Юрій Шерех // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. Три томи. Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 424 – 433.
- ✓ *Кореневич М.* Маска справжня й уявна (Гротесковість драматургії Миколи Куліша) / М.Кореневич // Слово і час. – 2000. – № 11. – С. 32 – 37.
- ✓ *Багрій Р.* «Джиммі Хігінс»: українська експресіоністична авангардистська драма / Романа Багрій // Слово і час. – 1994. – № 7. – С. 67 – 74.
- ✓ *Працьовитий В.* Проблема творення українського національного характеру в трагедіях Миколи Куліша / Володимир Працьовитий // Літературознавство. Бібліографія. Інформатика: Доповіді та повідомлення III Міжнародного конгресу українців. – Харків: Око, 1996. – С. 136 – 140.
- ✓ *Кузякіна Н.* Микола Куліш у «Гарті», Урбіно і ВАПЛІТЕ / Наталія Кузякіна // Літературна Україна. – 1988. – 4.02, 11.02, 18.02.
- ✓ *Кузякіна Н.* «Ув'язнений за суворою ізоляцією...» / Наталія Кузякіна // Київ. – 1993. – № 7. – С. 117 – 126.
- ✓ *Танюк Л.* Читайте «Мину Мазайла», товариші! / Лесь Танюк // Вітчизна. – 1989. – № 1. – С. 69 – 74.
- ✓ *Танюк Л.* Драма Миколи Куліша / Лесь Танюк // Куліш М. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 1. – С. 3 – 37.
- ✓ *Корнієнко Н.* Лесь Курбас: репетиція майбутнього. – К.: Факт, 1998. – 470 с.
- ✓ *Куліш В.* На невідому могилу моєму татові у сторіччя уродин // Сучасність. – 1992. – № 12.
- ✓ *Красильникова О.* Історія українського театру ХХ століття / Олена Красильникова. – К.: Либідь, 1999. – 208 с.
- ✓ *Свербилова Т.* Драматургія та кінодраматургія: 1920-ті роки / Тетяна Свербилова // Історія української літератури ХХ століття. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1. – С. 661 – 685.
- ✓ *Куліш А.* Спогади про Миколу Куліша / Антоніна Куліш // Куліш М. Твори: в 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2. – С. 695 – 754.

- ✓ *Куліш М.* Листи / Микола Куліш // Куліш М. Твори: в 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2. – С. 490 – 695.
- ✓ *Лисенко Т.* Нове філософське бачення театрального мистецтва: сюрреалістичний «Театр жорстокості» Антонена Арто і «Молодий театр» Леся Курбаса / Тетяна Лисенко // Слово і час. – 2002. – № 11. – С. 83 – 86.
- ✓ *Кореневич М.* Маска справжня й уявна (Гротесковість драматургії Миколи Куліша) / Мирослава Кореневич // Слово і час. – 2000. – № 11. – С. 32 – 37.
- ✓ *Панченко В.* Арки і шибениці (Драматургія Миколи Куліша) / Володимир Панченко. – Кіровоград, 1997. – 40 с.
- ✓ *Семенчук І.* Микола Куліш / І. Семенчук // Гроно нездоланих співців. – К.: Укр. письменник, 1997. – С. 101 – 112.
- ✓ *Старинкевич Є.* Драматургічна творчість Миколи Куліша / Єлизавета Старинкевич // Куліш М. П'єси. – К., 1960.
- ✓ *Яременко В.* Червоний заспів української драматургії / Василь Яременко // Куліш М. Твори. – К., 1968. – С. 3 – 29.
- ✓ *Семенюк Г.* Микола Куліш / Галина Семенюк // Дніпрова Хвиля. – К., 1991. – С. 554 – 559.
- ✓ *Гречанюк С.* Сучасник поколінь прийдешніх // Гречанюк С. На тлі ХХ століття. – К., 1990. – С. 139 – 186.
- ✓ *Кузякіна Н.* Друже мій, ладушко: Фрагменти одного кохання (Про М.Куліша) / Наталія Кузякіна // Вітчизна. – 1970. – № 3. – С. 194 – 201.
- ✓ *Кузякіна Н.* Микола Куліш (До 75-річчя з дня народження) / Наталія Кузякіна // Укр. мова і літ. в школі. – 1968. – № 1. – С. 10 – 19.
- ✓ *Семенюк Г.* Ідеали національного відродження в драматургії Миколи Куліша / Галина Семенюк // Вісник Київського університету. Історико-філологічні науки. – К.: Либідь, 1992. – Випуск 6. – С. 68 – 73.

№ 13

Художня проза Аркадія Любченка

1. Проблематика творчості: пошуки ренесансної людини.
2. Повість «Вертеп»: особливості композиції, стиль.
3. «Його таємниця» – незайві доповнення до розуміння доби.

Література

- ✓ *Шерех Ю.* Колір нестримних палахтінь («Вертеп» Аркадія Любченка) // Шерех Ю. Пороги і заборіжжя: в 3 т. – Харків: Фоліо, 1998. – Т. 1. – С. 443 – 477.

- ✓ *Боярчук О.* «Вертеп» А.Любченка – «театр» рухомої рівноваги та життєствердження / Оксана Боярчук // Слово і час. – 2002. – № 11. – С. 32 – 40.
- ✓ *Агеєва В.* Шлях буремний і скорбний: творчість Аркадія Любченка / Віра Агеєва // Березіль. – 1991. – № 9. – С. 39 – 46.
- ✓ *Агеєва В.* Любченко Аркадій Панасович / Віра Агеєва // Українська літературна енциклопедія. – К., 1995. – Т. 3. – С. 244.
- ✓ *Дорогий Аркадію.* Листування і архіварія літературного середовища України 1922 – 1945 рр. – Львів: Класика, 2001. – 280 с.
- ✓ *Демська-Будзуляк Л.* Архів знищеного часу / Леся Демська-Будзуляк // Дорогий Аркадію. Листування і архіварія літературного середовища України 1922 – 1945 рр. – Львів: Класика, 2001. – С. 10 – 14.
- ✓ *Кознарський Т.* Епістолярна мозаїка доби / Тарас Кознарський // Дорогий Аркадію. Листування і архіварія літературного середовища України 1922 – 1945 рр. – Львів: Класика, 2001. – С. 14 – 33.
- ✓ *Гаморак Ю.* Аркадій Любченко / Юрій Гаморак // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: у 4 кн. – К.: Рось, 1995. – Кн. 4.
- ✓ *Тарнавський О.* Літературний Львів 1939 – 1944: Спомини / Остап Тарнавський. – Львів: Просвіта, 1995. – 136 с.
- ✓ *Костюк Г.* Поет юності і сили (Аркадій Любченко) / Григорій Костюк // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С. 443 – 459.
- ✓ *Пізнюк Л.* Той самий Любченко / Леся Пізнюк // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С. 7 – 29.
- ✓ *Бондар-Терещенко І.* Аркадій Любченко і ВОВ (до нереалізованого ювілею) / Ігор Бондар-Терещенко // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – Січень. – С. 104 – 114.
- ✓ *Соловей О.* Via dolorosa (Коротенький нарис до 100-ліття з дня народження Аркадія Любченка) / Олег Соловей // Кальміус. – 1999. – Число 1. – С. 44 – 46.

№ 14

Ландшафти прозових експериментів Майка Йогансена

1. «Людина з химерним ім'ям»: Майк Йогансен в історії української літератури першої половини ХХ століття (життя як творчість, творчість як гра).
2. Метаекспериментальний наратив роману «Подорож ученого доктора Леонардо...».

3. Трактат Майка Йогансена «Як будується оповідання» в контексті експериментальних пошуків української художньої прози кінця 1920-х років.

Література

- ✓ *Гундорова Т.* Проявлення Слова: Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація / Тамара Гундорова. – Львів, 1997. – 300 с.
- ✓ *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі: монографія / Соломія Павличко. – К., 1999. – 448 с.
- ✓ *Грабович Г.* Екзорцизм українського модернізму / Григорій Грабович // Грабович Г. До історії української літератури. – К., 1997. – С. 571 – 585.
- ✓ *Мельників Р.* Майк Йогансен: ландшафти трансформацій: Монографія / Ростислав Мельників. – К.: Смолоскип, 2000. – 156 с.
- ✓ *Мельників Р.* Людина з химерним ім'ям / Ростислав Мельників // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001. – С. 5 – 28.
- ✓ *Йогансен М.* Як будується оповідання: Аналіза прозових зразків / Майк Йогансен // Там само. – С. 361 – 475.
- ✓ *Крижанівський С.* Романтик революційного слова / Степан Крижанівський // Там само. – С. 477 – 499.
- ✓ *Ільницький О.* Український футуризм (1914 – 1930) / Олег Ільницький. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.
- ✓ *Смолич Ю.* Йогансен / Юрій Смолич // Смолич Ю. Розповідь про неспокій. – К.: Рад. письменник, 1968. – С. 109 – 154.
- ✓ *Ковалів Ю.* Енергія експерименту [Післямова до публікації роману «Подорож ученого доктора Леонардо...»] / Юрій Ковалів // Березиль. – 1996. – № 1-2. – С. 116 – 117.
- ✓ *Денисенко В.* Типи комічного у «Подорожі доктора Леонардо...» Майка Йогансена / Вадим Денисенко // Слово і час. – 2000. – № 11. – С. 65 – 69.
- ✓ *Вервес Г.* Український авангардизм у контексті європейського (серед маніфестів і програм) / Григорій Вервес // Українська література: Матеріали I конгресу Міжнародної асоціації українців. – К.: АТ „Обереги”, 1995. – С. 59 – 72.
- ✓ *Шкандрій М.* Український прозовий авангард / Мирослав Шкандрій // Слово і час. – 1993. – № 8. – С. 51 – 58.
- ✓ *Горных А.* Формалізм: Монографія / Алексей Горных. – Минск: Логвинов, 2003. – 312 с.
- ✓ *Выготский Л.* Искусство как прием / Лев Выготский // Выготский Л. Психология искусства. – Минск, 1998. – С. 53 – 75.
- ✓ *Шкловский В.* О теории прозы / Виктор Шкловский. – М., 1983. – 384 с.

№ 15-16

Життя і творчість Валер'яна Підмогильного

1. Новелістика В.Підмогильного: тематика, проблематика, стиль.
2. Роман «Місто»: композиція, проблематика, система образів.
3. Екзистенційні мотиви в творчості В.Підмогильного.
4. На шляху до інтелектуального роману: філософічність, іронія, скептицизм (роман «Невеличка драма»).
5. Традиції та новаторство художньої прози В.Підмогильного.

Література

- ✓ *Мельник В.* Суворий аналітик доби: Валер'ян Підмогильний в ідейно-естетичному контексті української прози першої половини ХХ століття: монографія / Володимир Мельник. – К., 1994. – 320 с.
- ✓ *Тарнавський М.* Між розумом та ірраціональністю. Проза Валер'яна Підмогильного: монографія / Максим Тарнавський. – К.: Університетське видавництво «Пульсари», 2004. – 232 с.
- ✓ *Мельник В.* «Найбільш інтелектуально заглиблений...» / Володимир Мельник // Літературна панорама. 1990: Збірник. – К., 1990. – Випуск 5. – С. 157 – 170.
- ✓ *Тарнавський М.* «Невтомний гонець в майбутнє»: Екзистенціальне прочитання «Міста» В.Підмогильного / Максим Тарнавський // Слово і час. – 1991. – № 5. – С. 56 – 63.
- ✓ *Коломієць Л.* «Місто» В.Підмогильного: проблематика та структурна організація / Лада Коломієць // Слово і час. – 1991. – № 5. – С. 64 – 70.
- ✓ *Шевчук Вал.* У світі прози Валер'яна Підмогильного / Валерій Шевчук // Підмогильний В. Місто. – К., 1989. – С. 3 – 13.
- ✓ *Павличко С.* «Захований» модернізм 20-х: між авангардом і неокласицизмом / Соломія Павличко // Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1999. – С. 167 – 235.
- ✓ *Соболь В.* Валер'ян Підмогильний / Валентина Соболь // Нові імена в програмі з української літератури. – К., 1993. – С. 170 – 180.
- ✓ *Смолич Ю.* Підмогильний / Юрій Смолич // Нашадок степу: Спогади про Валер'яна Підмогильного. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 31 – 50.
- ✓ *Мороз-Стрілець Т.* Університет на дому / Тамара Мороз-Стрілець // Нашадок степу: Спогади про Валер'яна Підмогильного. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 50 – 54.
- ✓ *Коваленко-Плужник Г.* Спогади / Галина Коваленко-Плужник // Нашадок степу: Спогади про Валер'яна Підмогильного. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 142 – 171.

- ✓ *Шерех Ю.* Людина і люди («Місто» Валер'яна Підмогильного) / Юрій Шерех // Українська мова та література. – 2000. – № 37. – С. 6 – 8.
- ✓ *Шерех Ю.* Білок і його забурення / Юрій Шерех // Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний: тексти та конфлікт інтерпретацій. – К.: Факт, 2003. – С. 331 – 341.
- ✓ *Галета О.* Проза життя / Олена Галета // Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний: тексти та конфлікт інтерпретацій. – К.: Факт, 2003. – С. 7 – 20.
- ✓ *Монахова Н.* «Невеличка драма» Валер'яна Підмогильного: парадокси тілесності // Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний: тексти та конфлікт інтерпретацій / Наталія Монахова. – К.: Факт, 2003. – С. 383 – 390.
- ✓ *Підмогильний В.* Листи з Соловків / Валер'ян Підмогильний // Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний: тексти та конфлікт інтерпретацій. – К.: Факт, 2003. – С. 407 – 427.
- ✓ *Луцій С.* Український «Любий друг»? (В.Підмогильний – «Місто») / Світлана Луцій // Слово і час. – 1998. – № 7. – С. 54 – 57.
- ✓ *Луцій С.* Великі проблеми «Невеличкої драми» В.Підмогильного / Світлана Луцій // Слово і час. – 2000. – № 2. – С. 37 – 40.
- ✓ *Пізнюк Л.* Проблеми відчуження та абсурду в «Місті» В.Підмогильного / Леся Пізнюк // Слово і час. – 2000. – № 5. – С. 62 – 66.
- ✓ *Колп В.* Мала проза Валер'яна Підмогильного (риси екзистенціалізму) / Вікторія Колп // Слово і час. – 1999. – № 2. – С. 47 – 51.

№ 17

Феномен літературного щоденника: Олександр Довженко і Аркадій Любченко

1. Особливості української мемуаристики періоду тоталітаризму.
2. Щоденник Олександра Довженка: людина та нація в умовах тоталітаризму.
3. Щоденник Аркадія Любченка: історія «людини, що біжить над прірвою».
4. Значення мемуаристики А.Любченка та О.Довженка для вивчення творчості письменників.

Література

- ✓ *Мережинська Г.* Щоденники 20-х років як літературні та історичні джерела / Г.Мережинська // Вісник Київського університету. – 1992. – Вип. 6. – С. 61 – 68.

- ✓ *Галич О.* Очима і пером самовидця (Українська мемуаристика) / Олександр Галич // Вітчизна. – 1990. – № 7. – С. 145 – 151.
- ✓ *Галич О.* Наодинці з Мнемозіною: Письменницькі мемуари дев'яностих років / Олександр Галич // Київ. – 1997. – № 3-4. – С. 127 – 133.
- ✓ *Саливончик П.* Щоденник як літературний жанр (теоретичний аспект) / Павлина Саливончик // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Наук. зб. – Випуск 5. – Донецьк: Кассіопея, 2000. – С. 129 – 154.
- ✓ *Жулинський М.* Печаль душі і святість босоногого дитинства / Микола Жулинський // Довженко О. Зачарована Десна. Україна в огні: Кіноповіді. Щоденник (1941 – 1956). – К.: Веселка, 1995. – С. 5 – 14.
- ✓ *Корогодський Р.* Велика містерія: життя після смерті / Роман Корогодський // Довженко О. Зачарована Десна. Україна в огні: Кіноповіді. Щоденник (1941 – 1956). – К.: Веселка, 1995. – С. 550 – 564.
- ✓ *Підсуха О.* Провісник / Олександр Підсуха // Довженко О. Україна в огні: Кіноповідь, щоденник. – К.: Рад. письменник, 1990. – С. 6 – 14.
- ✓ *Корогодський Р.* Довженко в полоні / Роман Корогодський. – К.: Гелікон, 2000. – 352 с.
- ✓ *Бурячківський О.* Довженко визволяється з полону. Посмертно // Корогодський Р. Довженко в полоні. – К.: Гелікон, 2000. – С. 8 – 12.
- ✓ *Тарнавський О.* Літературний Львів 1939 – 1944: Спомини / Остап Тарнавський. – Львів: Просвіта, 1995. – 136 с.
- ✓ *Луцький Ю.* Історія «Щоденника» / Юрій Луцький // Щоденник Аркадія Любченка. – Львів – Нью-Йорк: Видавництво М.П.Коць, 1999. – С. 5 – 6.
- ✓ *Пізнюк І.* Без святкової вдяганки / Ігор Пізнюк // Критика. – 2002. – Число 6. – С. 24 – 25.
- ✓ *Матвієнко С.* У пошуках утраченого часу / Світлана Матвієнко // Критика. – 2002. – Число 6. – С. 26 – 29.
- ✓ *Бондар-Терещенко І.* Мітичні історії в жанрі життя / Ігор Бондар-Терещенко // Критика. – 2002. – Число 6. – С. 30 – 31.
- ✓ *Бондар-Терещенко І.* Аркадій Любченко і ВОВ (до нереалізованого ювілею) / Ігор Бондар-Терещенко // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – Число 122 (січень). – С. 104 – 114.
- ✓ *Щоденник Аркадія Любченка.* – Львів – Нью-Йорк: Видавництво М.П.Коць, 1999. – 384 с.
- ✓ *Ільєнко І.* Моє серце не витримало тягара неправди і зла (Гнів вождя і підтяті крила Олександра Довженка) / Іван Ільєнко // Ільєнко І. У жорнах репресій: Оповіді про укр. письменників (за архівами ДПУ – НКВС). – К.: Веселка, 1995. – С. 342 – 377.

- ✓ *Шерех Ю.* Так було, чи так мало бути? // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Твори в 3 т. – Харків: Фоліо, 1998. – Т. 1. – С. 150 – 160.
- ✓ *Михайлин І.* Анабаза приватної людини, або Аркадій Любченко крізь призму власного щоденника / Ігор Михайлин // Збірник Харківського істотко-філологічного товариства. – Нова серія. – Т. 9. – Харків, 2002. – С. 117 – 130.
- ✓ *Харченко А.* «Чи мій Дажбог згадає про мене?» / Анна Харченко // Березіль. – 2004. – № 10. – С. 180 – 185.

№ 18

Інтелектуальна проза В. Домонтовича

1. Інтелектуалізм як осердя романної прози В. Домонтовича.
2. Стил ь романістики В. Домонтовича.
3. Експериментальний характер художньої прози В. Домонтовича: ігрові елементи, провокативність, парадоксальність.
4. Образ нової жінки в прозі В. Домонтовича (феміністичний дискурс).
5. Творчість Віктора Петрова і В. Домонтовича в рецепції Юрія Шереха та Ігоря Костецького.

Література

- ✓ *Павличко С.* Інтелектуальна проза Петрова й Підмогильного / Соломія Павличко // Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1999. – С. 209 – 215.
- ✓ *Павличко С.* Роман як інтелектуальна провокація / Соломія Павличко // В. Домонтович. Доктор Серафікус. Без ґрунту.: Романи. – К.: Критика, 1999. – С. 3 – 17.
- ✓ *Павличко С.* На зворотному боці автентичності / Соломія Павличко // Сучасність. – 1993. – № 5.
- ✓ *Агеєва В.* Поетика парадокса: Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича: монографія / Віра Агеєва. – К.: Факт, 2006. – 432 с.
- ✓ *Гірняк М.* Таємниця роздвоєного обличчя: Авторська свідомість в інтелектуальній прозі Віктора Петрова-Домонтовича: монографія / Мар'яна Гірняк. – Львів: Літопис, 2008. – 286 с.
- ✓ *Агеєва В.* Мовні ігри В. Домонтовича / Віра Агеєва // Домонтович В. Дівчина з ведмедиком. Болотяна Лукроза. – К.: Критика, 2000. – С. 3 – 21.
- ✓ *Агеєва В.* Путівник для інтелектуального бродяжництва / Віра Агеєва // Критика. – 2000. – Число 3. – С. 14 – 17.
- ✓ *Агеєва В.* Нова жінка у прозі В. Домонтовича / Віра Агеєва // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 25 – 36.
- ✓ *Агеєва В.* Модерна героїня в романістиці В. Домонтовича / Віра Агеєва // Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс

- українського модернізму: монографія. – К.: Факт, 2003. – С. 227 – 245.
- ✓ *Матвієнко С.* Людина кількох епох / Світлана Матвієнко // Критика. – 2000. – Число 6. – С. 28 – 31.
 - ✓ *Матвієнко С.* Опосередковане зізнання: Віктор Петров та його «Особа Сквороди» / Світлана Матвієнко // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 54 – 60.
 - ✓ *Загоруйко Ю.* Письменник Віктор Петров (Домонтович): монографія / Юлія Загоруйко. – К., 1993.
 - ✓ *Загоруйко Ю.* «Доктор Серафікус» В. Домонтовича – повість-експеримент / Юлія Загоруйко // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – 1998. – Т. 6. – С. 49 – 67.
 - ✓ *Рибалко Ю.* Психоаналітичні паралелі в творчості В. Підмогильного та В. Домонтовича (на прикладі «Повісті без назви» і «Доктора Серафікуса») / Юлія Рибалко // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 60 – 68.
 - ✓ *Черненко О.* Аналіз світоглядних принципів у прозі Домонтовича / Олександра Черненко // Сучасність. – 1994. – Число 5.
 - ✓ *Мішеніна Н.* Історіософський мотив зміни епох як модель внутрішнього інтертексту (Проза Віктора Петрова-Домонтовича) / Наталія Мішеніна // Слово і час. – 2002. – № 11. – С. 26 – 32.
 - ✓ *Шерех Ю.* Шостий у гроні. В. Домонтович в історії української прози // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: в 3 т. – Т. 3. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 98 – 136.
 - ✓ *Шерех Ю.* Віктор Петров, як я його бачив // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: в 3 т. – Т. 3. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 88 – 98.
 - ✓ *Шерех Ю.* Не для дітей // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: в 3 т. – Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 306 – 321.
 - ✓ *Костецький І.* Доктор Серафікус: Бедкер до роману / Ігор Костецький // Кур'єр Кривбасу. – 2007. – № 208-209 (березень-квітень). – С. 196 – 207.
 - ✓ *Костецький І.* Фрагмент про Домонтовича / Ігор Костецький // Кур'єр Кривбасу. – 2007. – № 208-209 (березень-квітень). – С. 208 – 213.
 - ✓ *Корогодський Р.* На межі... / Роман Корогодський // Сучасність. – 2000. – Число 2.; Число 3. – С. 114 – 144.
 - ✓ *Шкандрій М.* Підривна творчість: ранні романи Віктора Домонтовича / Мирослав Шкандрій // Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби. – К.: Факт, 2004. – С. 355 – 372.
 - ✓ *Петров В.* Естетична доктрина Шевченка (до постановки проблеми) / Віктор Петров // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 37 – 41.

- ✓ *Петров В.* Листи до Софії Зерової / Віктор Петров // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 46 – 50.
- ✓ *Петров В.* Автобіографія / Віктор Петров // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 51 – 52.
- ✓ *Брайчевський М.* В.П.Петров – учений-універсал / Михайло Брайчевський // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 13 – 17.
- ✓ *Корпусова В.* В.Петров (Домонтович): етногенетика як свобода самовиявлення / Валентина Корпусова // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 17 – 25.
- ✓ *Корпусова В.* «Третє» життя В.П.Петрова: «Він був людиною покликання, а не визнання» / Валентина Корпусова // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 69 – 74.
- ✓ *Махно Є.* Подвижник науки / Євгенія Махно // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 74 – 76.
- ✓ *Корнієнко К.* Особлива людина / Катерина Корнієнко // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 76 – 78.
- ✓ *Рутківська Л.* Незабутні зустрічі / Люція Рутківська // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 78 – 81.
- ✓ *Кравченко Н.* Збагнення / Надія Кравченко // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 81 – 89.
- ✓ *Калинович Л.* З минулого / Людмила Калинович // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 89 – 90.
- ✓ Бібліографічний покажчик праць В.Петрова з проблем літературознавства, фольклору та історіографії // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 93 – 96.

№ 19

Празька літературна група. Творчість Олега Ольжича і Євгена Маланюка

1. Празька літературна група: учасники, ідеологія.
2. Загальна характеристика творчості Олега Ольжича.
3. Євген Маланюк: сторінки життя і творчості.
4. Основні мотиви поетичної творчості Є.Маланюка.
5. Питання стильової еволюції у ліриці Є.Маланюка.
6. Есеїстика. Концепти історіософії Є.Маланюка.

Література

- ✓ *Астаф'єв А.* До проблеми історіософії Євгена Маланюка / Анатолій Астаф'єв // Молода нація: Альманах. – К.: Смолоскип, 1998. – Випуск 7. – С. 211 – 225.

- ✓ *Астаф'єв О.* Поетичні системи українського зарубіжжя / Олександр Астаф'єв. – К.: Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, 2005. – 65 с.
- ✓ *Неврлий М.* Муза болю, сумління і гніву (Євген Маланюк) / Мікулаш Неврлий // Літературна панорама. 1990: Збірник. – К.: Дніпро, 1990. – С. 170 – 181.
- ✓ *Ільницький М.* Від «Молодої музи» до «празької школи» / Микола Ільницький. – Львів, 1995.
- ✓ *Білокінь С.* Вояк української культури / Сергій Білокінь // Маланюк Є. Книга спостережень: Статті і роздуми (Фрагменти). – К.: Атіка, 1995. – С. 3 – 8.
- ✓ *Баган О.* «Бард неспокою раси» (Євген Маланюк) / Олег Баган // Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти – «вісниківці»). – Дрогобич: Відродження, 1996. – С. 9 – 37.
- ✓ *Баган О.* Про деякі філософські підстави українського націоналізму (Замість передмови до «Послання» Євгена Маланюка) / Олег Баган // Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти – «вісниківці»). – Дрогобич: Відродження, 1996. – С. 169 – 178.
- ✓ *Тарнавський О.* Три поети еміграції (Є.Маланюк, Т.Осьмачка, Ю.Клен) / Остап Тарнавський // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 281 – 289.
- ✓ *Войчишин Ю.* «Ярий крик і біль тужавий...»: Поетична особистість Євгена Маланюка / Юлія Войчишин. – К.: Либідь, 1993. – 160 с.
- ✓ *Куценко Л.* «На хресті слова розіп'ятий...» / Леонід Куценко // Маланюк Є. Невичерпальність: Поезії, статті. – К.: Веселка, 1997. – С. 5 – 24.
- ✓ *Омельчук О.* Національне підсвідоме в теоретичному доробку Євгена Маланюка / О.Омельчук // Слово і час. – 2000. – № 11. – С. 53 – 58.
- ✓ *Омельчук О.* Поетичні діалоги з Євгеном Маланюком. Фантазії про Україну / О.Омельчук // Слово і час. – 2005. – № 1. – С. 27 – 35.
- ✓ *Даниленко І.* Модифікація жанрового канону молитви в ліриці Євгена Маланюка / І.Даниленко // Слово і час. – 2005. – № 1. – С. 36 – 41.
- ✓ *Неборак В.* Євген Маланюк / Віктор Неборак // Історія української літератури ХХ століття: у 2 кн. – Кн. 1.: 1910 – 1930-ті роки. – К.: Либідь, 1994. – С. 345 – 355.
- ✓ *Поети празької школи: Срібні сурми: Антологія.* – К.: Смолоскип, 2009. – 916 с.

№ 20

Жанрово-тематичне розмаїття творчості Івана Багряного

1. Автобіографізм романів Івана Багряного «Тигролови» і «Сад Гетсиманський».

2. Жанрові особливості творів Івана Багряного.
3. Неоромантизм як ключова домінанта роману «Тигролови».
4. Біблійна символіка роману «Сад Гетсиманський».
5. Зображення геноциду української нації в творчості Івана Багряного.
6. Тоталітаризм як основний предмет публіцистичного та художнього дослідження в творчості Івана Багряного.

Література

- ✓ *Войчишин Ю.* Іван Багряний. Літературно-біографічна студія / Юлія Войчишин. – Вінніпег, 1968. – 86 с.
- ✓ *Братусь М.* Кольористичний епітет як ознака тоталітарної доби: За творами Івана Багряного / Михайло Братусь // Дивослово. – 2001. – № 5. – С. 14 – 15.
- ✓ *Череватенко Л.* «Ходи тільки по лінії найбільшого опору – і ти пізнаєш світ». Післямова / Леонід Череватенко // Багряний І. Людина біжить над прірвою: Роман. – К.: Укр. письменник, 1992. – С. 293 – 319.
- ✓ *Гаврильченко О., Коваленко А.* Штрихи до літературного портрета Івана Багряного / Олег Гаврильченко, Андрій Коваленко // Багряний І. Сад Гетсиманський: Роман. – К.: Дніпро, 1992. – С. 5 – 18.
- ✓ *Багряний І.* Автобіографія: З листів Івана Багряного до Дмитра Нитченка / Іван Багряний // Слово і час. – 1994. – № 2. – С. 9 – 12.
- ✓ *Багряний І.* Чому я не хочу вертатись до СРСР? / Іван Багряний // Багряний І. Публіцистика: Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе. / Упоряд. О.Коновал. – К.: Смолоскип, 1996. – С. 22 – 32.
- ✓ *Грабовська І.* Чи корисно українцям ходити по лезу бритви? / Ірина Грабовська // Сучасність. – 2002. – № 5. – С. 79 – 85.
- ✓ *Тарнавський О.* Творчість І.П.Багряного – одіссея людини над прірвою / Остап Тарнавський // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 362 – 370.
- ✓ *Жулинський М.* Іван Багряний / Микола Жулинський // Гроно нездоланих співців. – К.: Укр. письменник, 1997. – С. 240 – 255.
- ✓ *Жулинський М.* Іван Багряний / Микола Жулинський // Жулинський М. Слово і доля. Навчальний посібник. – К.: А.С.К., 2002. – С. 511 – 523.
- ✓ *Жулинський М.* Я хочу бути тільки людиною. Післямова / Микола Жулинський // Багряний І. Тигролови. Роман та оповідання. – К.: Молодь, 1991. – С. 249 – 262.
- ✓ *Качуровський І.* «... і четвертий вимір сюжету». Про творчість Івана Багряного / Ігор Качуровський // Літературна Україна. – 1995. – 16 листопада. – С. 6.

- ✓ *Ковальчук О.* «Ми є. Були. І будемо ми!» (Вивчення роману І.Багряного «Тигролови») / О.Ковальчук // Дивослово. – 1999. – № 7. – С. 36 – 40.
- ✓ *Лавріненко Ю.* І.Багряний – політичний діяч і письменник / Юрій Лавріненко // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн. 2. – К.: Рось, 1994. – С. 612 – 617.
- ✓ *Нитченко Д.* Літературна спадщина Івана Багряного. Листування. У 2 томах. Том Перший (1946-1963) / Дмитро Нитченко. – К.: Смолоскип, 2002. – С. 9 – 25.
- ✓ *Савченко З.* Біблійно-християнські мотиви та образи в романі «Сад Гетсиманський» / Зінаїда Савченко // Слово і час. – 1996. – № 10. – С. 57 – 61.
- ✓ *Солод Ю.* Будівничий (Іван Багряний: життя і творчість) / Юлія Солод // Солод Ю. Українська література ХХ ст. (погляд у кінці тисячоліття). Навч. посібник за програмою 11 класу. – К., 1997. – С. 244 – 289.
- ✓ *Сподарець М.* Іван Багряний – письменник і громадянин (До дев'яносторіччя з дня народження) / М.Сподарець. – Харків: Прінтал, 1996. – 102 с.
- ✓ *Сподарець М.* «Скелька» І.Багряного в контексті української історичної белетристики 20-х років ХХ ст. / М.Сподарець // Літературознавство. Бібліографія. Інформатика: Доповіді та повідомлення III Міжнародного конгресу українців. – Харків: Око, 1996. – С. 140 – 145.
- ✓ *Сулима В.* Біблія і українська література. Навч. посібник / Віра Сулима. – К.: Освіта, 1998. – 400 с.
- ✓ *Шерех Ю.* Стилі сучасної української літератури на еміграції // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Література, мистецтво, ідеології. В 3-х томах. Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 161 – 195.
- ✓ *Шерех Ю.* Українська еміграційна література в Європі 1945-1949 // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Література, мистецтво, ідеології. В 3-х томах. Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 196 – 236.
- ✓ *Наєнко М.* Романтичний епос. Лірико-романтична стильова течія в українській радянській прозі / Михайло Наєнко. – К.: Наук. Думка, 1988. – 312 с.
- ✓ *Правдюк О.* Куркульським шляхом. Про творчість Багряного / О.Правдюк // Багряний І. Листування У двох томах. Том 1 (1946 – 1963). – К.: Смолоскип, 2002. – С. 86 – 97.
- ✓ *Кодак М.* Викрадання людини (психологізм «Саду Гетсиманського» Івана Багряного) / Микола Кодак // Слово і час. – 2005. – № 6. – С. 25 – 32.

Мистецький український рух. Творчість Ігоря Костецького

1. МУР як дискурс. Полеміки і протиріччя.
2. Концепція «великої літератури» як програма Мистецького Українського Руху.
3. Ігор Костецький і його концепція літератури (стаття «Гло поетичної місії Езри Павнда»).
4. Сильова домінанта різножанрової творчості І.Костецького.
5. Екзистенційні мотиви в творчості І.Костецького. Гуманізм письменника.

Література

- ✓ *Грабович Г.* У пошуках великої літератури / Григорій Грабович. – К., 1993. – 56 с.
- ✓ *Шерех Ю.* МУР і я в МУРі // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. – Харків: Фоліо, 1998. – Т. 2. – С. 296 – 323.
- ✓ *Шерех Ю.* Стили сучасної української літератури на еміграції // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Література, мистецтво, ідеології. В 3-х томах. Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 161 – 195.
- ✓ *Шерех Ю.* Українська еміграційна література в Європі 1945-1949 // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Література, мистецтво, ідеології. В 3-х томах. Т. 1. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 196 – 236.
- ✓ *Самчук У.* Плянета Ді-Пі. Нотатки й листи / Улас Самчук. – Вінніпег, 1979.
- ✓ *Державин В.* Три роки літературного життя на еміграції (1945 – 1947) / Володимир Державин // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К., 1994. – Кн. 3. – С. 575 – 597.
- ✓ *Павличко С.* Модернізм у контексті Мистецького Українського Руху // Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія. – К., 1999. – С. 279 – 345.
- ✓ *Косач Ю.* Нотатка про сюрреалізм / Юрій Косач // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К., 1994. – Кн. 3. – С. 661 – 670.
- ✓ *Павелко І.* Про сюрреалізм та перспективи його розвитку в українській літературі / І.Павелко // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К., 1994. – Кн. 3. – С. 640 – 650.
- ✓ *Погребенник Ф.* Еміграція і література / Федір Погребенник // Українська література: Матеріали І конгресу Міжнародної асоціації українців. – К., 1995. – С. 238 – 250.

- ✓ *Барка В.* Експресіоністична проза І.Костецького / Василь Барка // Сучасність. – 1963. – Число 5. – С. 40 – 46.
- ✓ *Павличко С.* Нігілістичний модернізм Костецького / Соломія Павличко // Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. – К., 1999. – С. 345 – 391.
- ✓ *Костецький І.* Тобі належить цілий світ: Вибрані твори / Ігор Костецький. – К: Критика, 2005. – 528 с.
- ✓ *Стех М.* Повернення невідомого / Марко Роберт Стех // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – Число 134. – С. 110 – 117.
- ✓ *Матвієнко С.* Експеримент з мовою: Інтерпретація творів Ігоря Костецького / Світлана Матвієнко // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – Число 145. – С. 167 – 183.
- ✓ *Костецький І.* Відкритий лист до редакції «Сучасности» / Ігор Костецький // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – Число 142. – С. 87 – 106.
- ✓ *Лисяк-Рудницький І.* В обороні інтелекту: Про справу Ігоря Костецького й те, що навколо / Іван Лисяк-Рудницький // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – Число 142. – С. 106 – 117.
- ✓ *Стех М.* Мистець і його «людська назва» / Марко Роберт Стех // Сучасність. – 2003. – Число 1. – С. 134 – 139.
- ✓ *Стех М.* Пошуки / Марко Роберт Стех // Костецький І. Тобі належить цілий світ: Вибрані твори. – К: Критика, 2005. – С. 7 – 19.
- ✓ *Стех М.* Ім'я / Марко Роберт Стех // Костецький І. Тобі належить цілий світ: Вибрані твори. – К: Критика, 2005. – С. 87 – 94.
- ✓ *Стех М.* Стиль / Марко Роберт Стех // Костецький І. Тобі належить цілий світ: Вибрані твори. – К: Критика, 2005. – С. 163 – 175.
- ✓ *Стех М.* Міт / Марко Роберт Стех // Костецький І. Тобі належить цілий світ: Вибрані твори. – К: Критика, 2005. – С. 291 – 311.
- ✓ *Грабович Г.* Недооцінений Костецький / Григорій Грабович // Грабович Г. Тексти і маски. – К.: Критика, 2005. – С. 258 – 268.
- ✓ *Костецький І.* Начерки передмови до нездійсненого видання зібраних творів // Костецький І. Тобі належить цілий світ: Вибрані твори. – К: Критика, 2005. – С. 517 – 520.
- ✓ *Залеська-Онишкевич Л.* Дійство про велику людину / Лариса Залеська-Онишкевич // Сучасність. – 1969. – Число 10. – С. 93 – 98.
- ✓ *Залеська-Онишкевич Л.* Листування з Ігорем Костецьким / Лариса Залеська-Онишкевич // Сучасність. – 1998. – Число 6. – С. 130 – 150.
- ✓ *Залеська-Онишкевич Л.* Ігор Костецький / Лариса Залеська-Онишкевич // Антологія модерної української драми. – К., 1998. – С. 329 – 330.
- ✓ *Залеська-Онишкевич Л.* Аспекти часу і структури [Про п'єсу І.Костецького «Дійство про велику людину» (1948)] / Лариса Залеська-Онишкевич // Антологія модерної української драми. – К., 1998. – С. 331 – 333.

- ✓ *Любенко О.* Експеримент в українській драматургії: феномен Ігоря Костецького / Олена Любенко // Слово і час. – 2005. – № 6. – С. 32 – 42.
- ✓ *Мариненко Ю.* «Так, як діється в творчому горінні митця...»: повість Ігоря Костецького «День святого» / Ю.Мариненко // Слово і час. – 2004. – № 1. – С. 54 – 61.
- ✓ *Юрова І.* Творча особистість І.Костецького у літературному дискурсі II половини ХХ століття: монографія / Інна Юрова. – Д.: Норд-Прес, 2006. – 270 с.
- ✓ *Соловей О.* Заради культури нації (З приводу епістолярного взаємнення Ігоря Костецького з Юрієм Лавріненком і не лише) / Олег Соловей // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. зб. – Випуск 14. – Донецьк: Дон НУ, 2010. – С. 260 – 301.
- ✓ *Соловей О.* Урочиста хода героїв [Про роман І.Костецького «Мертвих більше нема»] / Олег Соловей // Кур'єр Кривбасу. – 2011. – № 260 – 261. – С. 354 – 364.
- ✓ *Бурлакова І.* Модуси пасіонарності у критично-літературній рефлексії митців МУРу / Ірина Бурлакова // Слово і час. – 2010. – № 2. – С. 15 – 24.
- ✓ *Бурлакова І.* «Ми у руці тримаєм тільки зерна...»: Новелістика на тлі маніфестацій МУРу: монографія / Ірина Бурлакова. – К.: Приватний видавець Якубець А. В., 2010. – 360 с.
- ✓ *Ліска В.* Передовий загін і травматичний досвід: невчасність німецького експресіонізму / Вівіан Ліска // Експресіонізм: збірник наукових праць. – Львів: Класика, 2002. – С. 19 – 33.
- ✓ *Гаврилів Т.* Експресіонізм: страх непристосованої свідомості / Тимофій Гаврилів // Експресіонізм: Збірник наукових праць. – Львів: Класика, 2002. – С. 72 – 92.
- ✓ *Гайнц М.* Про правило порушування правил / Мартін Гайнц // Експресіонізм: Збірник наукових праць. – Львів: Класика, 2002. – С. 93 – 104.

№ 22

Кінофікація української прози 1920-х рр. Експериментально-формалістична романна проза 1920-х років

1. Роман Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» як квінтесенція експериментальної романної творчості. Трактат «Як будується оповідання» в контексті пошуків української художньої прози кінця 1920-х років.
2. Особливості жанрового експериментування в романі «Майстер корабля». Ідея синтезу.
3. Роман Гео Шкурупія «Двері в день» і проблема літературного колажу.

4. «Кінороман» Л.Скрипника «Інтелігент».

Література

- ✓ *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі: монографія / Соломія Павличко. – К., 1999. – 448 с.
- ✓ *Грабович Г.* Екзорцизм українського модернізму // Грабович Г. До історії української літератури. – К., 1997. – С. 571 – 585.
- ✓ *Мельників Р.* Людина з химерним ім'ям / Ростислав Мельників // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001. – С. 5 – 28.
- ✓ *Йогансен М.* Як будується оповідання: Аналіза прозових зразків / Майк Йогансен // Там само. – С. 361 – 475.
- ✓ *Ільницький О.* Український футуризм (1914 – 1930) / Олег Ільницький. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.
- ✓ *Денисенко В.* Типи комічного у «Подорожі доктора Леонардо...» Майка Йогансена / Вадим Денисенко // Слово і час. – 2000. – № 11. – С. 65 – 69.
- ✓ *Білецький О.* Проза взагалі й наша проза 1925 року // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 51 – 91.
- ✓ *Шкандрій М.* Український прозовий авангард / Мирослав Шкандрій // Слово і час. – 1993. – № 8. – С. 51 – 58.
- ✓ *Панченко В.* Морський рейс Юрія Третього / Володимир Панченко. – Кіровоград, 2002. – 148 с.
- ✓ *Панченко В.* «Книга легка і життєжадібна...» / Володимир Панченко // Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація. – К.: Факт, 2002. – С. 287 – 300.
- ✓ *Агеева В.* Романний експеримент Юрія Яновського / Віра Агеева // Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація. – К.: Факт, 2002. – С. 301 – 310.
- ✓ *Ласло-Куцюк М.* «Вікно до великого світу» Юрія Яновського / Магдалена Ласло-Куцюк // Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація. – К.: Факт, 2002. – С. 311 – 330.
- ✓ *Якубський Б.* Юрій Яновський та його «Майстер корабля» / Борис Якубський // Патетичний фрегат... – С. 257 – 267.
- ✓ *Ніковський А.* Ю.Яновський. Загальні враження / Андрій Ніковський // Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація. – К.: Факт, 2002. – С. 277 – 284.
- ✓ *Хоменко Г.* Юрій Яновський: Танатологічна версія ранньої творчості: Монографія / Галина Хоменко. – Харків, 1998. – 100 с.
- ✓ *Смолич Ю.* Яновський / Юрій Смолич // Смолич Ю. Розповідь про неспокій триває: Спогади. – К.: Рад. письменник, 1969. – С. 88 – 122.
- ✓ *Кавун Л.* «М'ятежні» романтики вітаїзму: Проза ВАПЛІТЕ: монографія / Лідія Кавун. – Черкаси, 2006. – 328 с.

- ✓ *Соловей О.* Юліян Шпол: Життя і творчість / Олег Соловей // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Наук. зб. – Випуск 11. – Донецьк: Дон НУ, 2007. – С. 146 – 160.
- ✓ *Філатова О.* Український роман 20 – 30-х років ХХ століття: Типологія авторської свідомості: Монографія / Оксана Філатова. – Миколаїв: Іліон, 2010. – 486 с.
- ✓ *Мовчан Р.* Український модернізм 1920-х: Портрет в історичному інтер'єрі: монографія / Раїса Мовчан. – К.: ВД «Стилос», 2008. – 544 с.
- ✓ *Пуніна О.* Кінофікація українського літературного дискурсу (20 – 30-ті роки ХХ століття): монографія / Ольга Пуніна. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – 332 с.

№ 23

Контрапункти літературної критики та літературознавства 1920-х років

1. Витоки нової радянської критики. Журнальна критика 1920-х років: основні тенденції.
2. Літературна дискусія 1925 – 28 рр. як епіцентр літературно-критичного життя 1920-х років.
3. На вершинах літературної критики 20-х рр. ХХ століття (М.Зеров, Ю.Меженко, О.Білецький, О.Дорошкевич, П.Филипович, Г.Майфет, Б.Якубський та інші).
4. Вульгарний соціологізм як наслідок ідеологічного диктату режиму. Розгром української літературознавчої науки та літературної критики на початку 1930-х рр.

Література

- ✓ *Наєнко М.* Становлення і нищення шкіл та напрямів у літературознавстві 20 – 30-х років // Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – С. 154 – 203.
- ✓ *Наєнко М.* Літературознавство і критика (1917 – 1940) / Михайло Наєнко // Історія української літератури ХХ століття: у 2 кн. – Кн. 1.: 1910 – 1930-ті роки: навч. посібник / За редакцією В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1994. – С. 731 – 769.
- ✓ *Кравців Б.* Розгром українського літературознавства 1917 – 1937 рр. / Богдан Кравців // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 4 кн. – Кн. 2. – К.: «Аконіт», 2001. – С. 16 – 40.

- ✓ *Кравченко А.* Журнальна критика 20-х років: тенденції методології / Анатолій Кравченко // Двадцять років: літературні дискусії, полеміки: Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 171 – 211.
- ✓ *Мельник В.* На перехресті міста і села (Роман В.Підмогильного «Місто» у критиці 20-х років) / Володимир Мельник // Двадцять років: літературні дискусії, полеміки: Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 212 – 260.
- ✓ *Филипович П.* Українське літературознавство за 10 років революції / Павло Филипович // Филипович П. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 238 – 260.
- ✓ *Гречанюк С.* Щоб давнє слово на чатах стало [про літературно-критичну діяльність П.Филиповича] / Сергій Гречанюк // Филипович П. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 3 – 16.
- ✓ *Білецький О.* Літературно-критичні статті / Олександр Білецький. – К.: Дніпро, 1990. – 254 с.
- ✓ *Дзевєрін І. О. І.* Білецький про літературну критику / Ігор Дзевєрін // Білецький О. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. – С. 3 – 7.
- ✓ *Панченко В.* Бенкет вільного інтелекту, або аргументи «стороннього свідка» / Володимир Панченко // Літературна Україна. – 21 березня 2002 р. – С. 10.
- ✓ *Соловей Е.* На шляху до синтезу / Елеонора Соловей // Єфремов С. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1993. – С. 5 – 13.
- ✓ *Соловей О.* Рання проза Миколи Хвильового в літературній критиці 1920-х років / Олег Соловей. – Донецьк: Донецький національний університет, 2003. – 172 с.
- ✓ *Брюховецький В.* Критик / В'ячеслав Брюховецький // Брюховецький В. Микола Зеров: Літ.-критич. нарис. – К.: Рад. письменник, 1990. – С. 217 – 235.
- ✓ *Москаленко М.* Микола Зеров: Доля і доробок / Михайло Москаленко // Зеров М. Українське письменство. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – С. 1235 – 1272.
- ✓ *Зеров М.* До джерел. Літературно-критичні статті // Зеров М. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 2: Історико-літературні та літературознавчі праці. – С. 492 – 588.
- ✓ *Зеров М.* Українська література в 1922 році // Зеров М. Українське письменство. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – С. 345 – 349.
- ✓ *Зеров М.* Українська література в 1923 році / Микола Зеров // Там само. – С. 353 – 362.
- ✓ *Зеров М.* [Виступ на диспуті «Шляхи розвитку сучасної літератури»] / Микола Зеров // Там само. – С. 436 – 440.

- ✓ *Зеров М. М.* Доленго. Критичні етюди / Микола Зеров // Там само. – С. 459 – 461.
- ✓ *Зеров М.* Наші літературознавці і полемісти / Микола Зеров // Там само. – С. 521 – 549.
- ✓ *Зеров М.* Перед судом методолога / Микола Зеров // Там само. – С. 550 – 559.
- ✓ *Куліш М.* Критика чи прокурорський допит? // Куліш М. Твори: в 2 т. – К: Дніпро, 1990. – Т. 2: П'єси, статті, виступи, документи, листи, спогади. – С. 435 – 448.
- ✓ *Яловий М.* Санкт-петербурзьке холуйство / Михайло яловий // Луцький Ю. Ваплітянський збірник. – Торонто: Вид-во «Мозаїка», 1977. – С. 191 – 194.
- ✓ *Хвиля А.* Від ухилу – у прірву / Андрій Хвиля // Хвильовий М. Твори в п'ятьох томах. – Нью-Йорк – Балтимор – Торонто: Смолоскип, 1986. – Т. 5. – С. 566 – 601.
- ✓ *Яковенко Г.* Про критиків і критику в літературі прірву / Григорій Яковенко // Там само. – С. 277 – 280.
- ✓ *Яковенко Г.* Не про «або», а про те ж саме / Григорій Яковенко // Там само. – С. 281 – 287.
- ✓ *Йогансен М.* Як будується оповідання. Аналіза прозових зразків / Майк Йогансен // Йогансен М. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 2001. – С. 361 – 475.
- ✓ *Луцький Ю.* Літературна політика в радянській Україні 1917 – 1934 / Юрій Луцький. – К.: Вид-во «Гелікон», 2000. – 248 с.
- ✓ *Лощинська Н.* Дискусія 20-х рр. про форму і зміст (За «Червоним шляхом») / Наталія Лощинська // Слово і час. – 1999. – № 3. – С. 79 – 81.
- ✓ *Державин В.* Література і літературознавство: Вибрані теоретичні та літературно-критичні праці / Володимир Державин. – Івано-Франківськ, 2005. – 492 с.
- ✓ *Юрчук О.* Маскарадна літературна критика як український варіант антиколоніальної критики (на прикладі діяльності Ю.Шевельова) / Олена Юрчук // Слово і час. – 2010. – № 12. – С. 12 – 18.

№ 24

Ідейно-змістова і форматворча новизна лірики поетів-шістдесятників

1. Прояви культурного явища шістдесятництва в літературно-художній практиці.
2. Лірика Василя Симоненка: ідейний зміст, сатира.
3. Громадянські мотиви лірики Дмитра Павличка та Івана Драча.
4. Збірка інтимної лірики Миколи Вінграновського «Цю жінку я люблю» в ракурсі українського модернізму.

5. Особливості індивідуального стилю Ліни Костенко (збірки поезій «Проміння землі», «Вітрила», «Мандрівка серця», «Неповторність» та ін.).
6. Провідні мотиви лірики Леоніда Талалая (збірки поезій «Журавлиний леміш», «Неурахований час», «Безпритульна течія»).

Література

- ✓ *Тарнашинська Л.* Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління / Людмила Тарнашинська. – К.: Смолоскип, 2010. – 632 с.
- ✓ *Тарнашинська Л.* Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї / Людмила Тарнашинська. – К., 2001. – 264 с.
- ✓ *Тарнашинська Л.* Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління / Людмила Тарнашинська. – К.: Смолоскип, 2010. – 632 с.
- ✓ *Корогодський Р.* Брама світла: Шістдесятники / Роман Корогодський; упоряд. М.Коцюбинська, Н.Кучер, О.Сінченко. – Львів: УКУ, 2009. – 656 с.
- ✓ *Зборовська Н.* Стильовий портрет шістдесятництва / Ніла Зборовська // Слово і час. – 2001. – № 12. – С. 26 – 42.
- ✓ *Ткаченко А.* Василь Симоненко: Нарис життя і творчості / Анатолій Ткаченко. – К., 1990. – 312 с.
- ✓ *Ткаченко А.* Ностальгія Дмитра Павличка / Анатолій Ткаченко // Слово і час. – 1999. – № 10. – С. 48 – 51.
- ✓ *Ільницький М.* Дмитро Павличко / Микола Ільницький. – К., 1985.
- ✓ *Салига Т.* Дорога до генія [про Д.Павличка] // Салига Т. Екслібриси Евтерпи. – Львів: НВФ «Українські технології», 2010. – С. 214 – 232.
- ✓ *Дзюба І.* Духовна міра таланту / Іван Дзюба // Вінграновський М. Вибрані твори. – К.: Дніпро, 1986. – С. 5 – 23.
- ✓ *Салига Т.* Поет – це слово. Це його життя... / Тарас Салига // Вінграновський М. Вибр. твори: у 3 т. – Тернопіль: Богдан, 2004. – Т. 1. Поезії. – 2004. – С. 5 – 54.
- ✓ *Талалай Л.* Передчуття любові і добра / Леонід Талалай // Вінграновський М. Вибрані твори. – К.: Дніпро, 2004. – С. 5 – 16. – (Сер. «Бібліотека Шевченківського комітету»).
- ✓ *Тарнашинська Л.* Міфологема води Миколи Вінграновського в структурі Космо-Психо-Логосу як інформаційний код українства // Тарнашинська Л. Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 263 – 273.
- ✓ *Гальчук О.* Лірична сповідь Миколи Вінграновського / Оксана Гальчук // Слово і час. – 2007. – № 4. – С. 3 – 12.
- ✓ *Брюховецький В.* Ліна Костенко: Нарис творчості / В'ячеслав Брюховецький. – К., 1990. – 262 с.

- ✓ *Ільницький М.* «...Про що природа прагне розказати» (Поезія Леоніда Талалая) / Микола Ільницький // Слово і час. – 2013. – № 1. – С. 17 – 23.
- ✓ *Герасим'юк В.* Скрипка і скрипаль / Василь Герасим'юк // Талалай Л. Безпритульна течія. – Чернівці, 2011.
- ✓ *Салига Т.* Микола Вінграновський: Прийди ж, гармоніє, в стривоженість мою... / Тарас Салига // Слово і час. – 2013. – № 1. – С. 3 – 16.
- ✓ *Печарський А.* Поетика любові у творчості Василя Симоненка: Історія, факти, інтерпретація / Андрій Печарський // Слово і час. – 2013. – № 1. – С. 23 – 30.
- ✓ *Пастух Т.* Київська школа та її оточення: Модерні стильові течії української поезії 1960 – 90-х років: монографія / Тарас Пастух. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 700 с.
- ✓ Поезія із-за ґрат: антологія / Упор. Олена Голуб; передм. Людмили Тарнашинської. – К.: Смолоскип, 2012. – 872 с.

№ 25

Стильове розмаїття художньої прози 60 – 70-х років ХХ століття: соцреалізм, магічний реалізм, неоромантизм

1. Неоромантична домінанта новел Олесь Гончара «За мить щастя», «Залізний острів» із роману «Тронка».
2. Роман-балада Валерія Шевчука «Дім на горі»: синтез бароко і магічного реалізму на рівні сюжету, композиції, образності.
3. Історична епіка Павла Загребельного: соцреалістична парадигма роману «Диво».

Література

- ✓ *Погрібний А.* Олесь Гончар / Анатолій Погрібний. – К., 1987.
- ✓ *Дончик В.* Істина – особистість: проза Павла Загребельного: літературно-критичний нарис / Віталій Дончик. – К., 1984. – 248 с.
- ✓ *Білик Н.* Міфологічний вимір семантики ключового знака-символу в романах П.Загребельного «Диво» і «Первоміст» та І.Андрича «Міст на Дрині» / Наталія Білик // Слово і час. – 2009. – № 10. – С. 66 – 76.
- ✓ *Жулинський М.* «...І сповіщає нам голос трави» / Микола Жулинський // Шевчук В. Дім на горі. – К., 1983. – С. 475 – 476.
- ✓ *Майдаченко П.* Проза Вал. Шевчука: поетика умовності / Петро Майданченко // Радянське літературознавство. – 1988. – № 2.
- ✓ *Павлишин М.* «Дім на горі» Валерія Шевчука / Марко Павлишин // Сучасність. – 1990. – № 5.

- ✓ *Павлишин М.* Мітологічне, релігійне та філософське у прозі Валерія Шевчука // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті. – К.: Час, 1997. – С. 143 – 156.
- ✓ *Кравченко А.* Художня умовність в українській радянській прозі / Анатолій Кравченко. – К.: Наук. думка, 1988. – 128 с.
- ✓ *Шевчук В.* Вибрані твори: Роман-балада. Оповідання / Валерій Шевчук; передм. М.Жулинського. – К.: Дніпро, 1989. – 526 с.

№ 26

Творчість Григора Тютюнника

1. Життя і творчість як усвідомлена опозиція до фальшивого світу.
2. Інша Україна. Концепція героя в прозі Григора Тютюнника.
3. Війна і діти в прозі Тютюнника. Гуманізм письменника.
4. Відчуження як центральна проблема в художньому світі Гр. Тютюнника.

Література

- ✓ *Мороз Л.* Григир Тютюнник: Нарис життя і творчості / Лариса Мороз. – К.: Дніпро, 1991. – 208 с.
- ✓ Вічна загадка любові. Літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника. – К., 1988.
- ✓ *Шевченко А.* Талант любові / Анатолій Шевченко // Тютюнник Гр. Твори: У 2 т. – К., 1984. – Т. 2. – С. 314 – 327.
- ✓ *Шевченко А.* Щастя і злощастя Григора Тютюнника / Анатолій Шевченко // Смерть кавалера: Повісті і оповідання. – К.: Махаон-Україна, 2001. – С. 5 – 16.
- ✓ *Аврахов Т.* Поліфункціональність художньої деталі у творчості Григора Тютюнника / Т.Аврахов // Укр. мова і література в школі. – 1989. – № 8. – С. 16 – 23.
- ✓ *Аврахов Т.* За що поминали Маркіяна? (Амальгама критичних суджень про одну новелу Григора Тютюнника) / Т.Аврахов // Слово і час. – 1991. – № 3. – С. 62 – 67.
- ✓ *Слабошпицький М.* Вічна загадка любові / Михайло Слабошпицький // Тютюнник Гр. Климко. – К., 1981. – С. 5 – 10.
- ✓ *Дончик В.* Любов і біль / Віталій Дончик // Тютюнник Гр. Облога: Вибрані твори. – К.: Університетське вид-во «Пульсари», 2005. – С. 5 – 23.
- ✓ *Мовчан Р.* Мотив відчуження особистості в творах Григора Тютюнника / Раїса Мовчан // Літературознавство. Бібліографія. Інформатика: Доповіді та повідомлення III Міжнародного конгресу українців / Раїса Мовчан. – Харків: Око, 1996. – С. 150 – 154.

- ✓ *Захарчук І.* «Передмістя» як культурологічна модель творчості Григора Тютюнника / І.Захарчук // Слово і час. – 1998. – № 8. – С. 79 – 82.
- ✓ *Даниленко В.* Енергія болю (психічна травма в художньому світі Григора Тютюнника) / Володимир Даниленко // Слово і час. – 2000. – № 4. – С. 27 – 29.
- ✓ *Тютюнник Гр.* Автобіографія / Григійр Тютюнник // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: в 4 кн. – К., 2001. – Кн. 4. – С. 112 – 114.
- ✓ *Коцюбинська М.* Григійр Тютюнник: смак правди / Михайлина Коцюбинська // «Прийшов, щоб не розлучатися...»: На пошану 70-річчя Григора Тютюнника: наук. збірник. – К.: Твім інтер, 2005. – С. 139 – 145.
- ✓ *Тютюнник Гр.* Облога: Вибрані твори / Григійр Тютюнник. – К.: Університетське вид-во «Пульсари», 2005. – 832 с.
- ✓ *Корогодський Р.* Брама світла: Шістдесятники / Роман Корогодський / Упоряд. М.Коцюбинська й ін. – Львів: УКУ, 2009. – 656 с.

№ 27

Етико-естетичний феномен Василя Стуса

1. Поетична творчість В.Стуса: від «Зимових дерев» до «Палімпсестів».
2. Літературознавчі зацікавлення Василя Стуса.
3. Етичні та естетичні координати художньої прози Василя Стуса.
4. Самособоюнаповнення як провідний концепт різножанрової творчості Василя Стуса.
5. Епістолярна творчість В.Стуса.

Література

- ✓ *Шерех Ю.* Трунок і трутизна // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: В 3 кн. – Харків: Фоліо, 1998. – Т. 2. – С. 105 – 135.
- ✓ *Соловей Е.* Проблема автентичного буття (В.Стус) // Соловей Е. Українська філософська лірика: Навч. посібник із спецкурсу. – К.: Юніверс, 1998. – С. 253 – 290.
- ✓ *Павлишин М.* Квадратура круга: пролегомени до оцінки Василя Стуса // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті. – К.: Час, 1997. – С. 157 – 174.
- ✓ *Коцюбинська М.* Феномен Стуса / Михайлина Коцюбинська // Сучасність. – 1991. – Число 9. – С. 26 – 35.
- ✓ *Коцюбинська М.* Поет / Михайлина Коцюбинська // Стус В. Твори: у 4 т., 6-ти кн. – Т. 1., кн. 1. – С. 7 – 38.

- ✓ *Коцюбинська М.* Перегук душ. Василь Стус про Володимира Свідзінського / Михайлина Коцюбинська // Слово і час. – 1991. – Число 5. – С. 3 – 4.
- ✓ *Коцюбинська М.* «Страсті по Вітчизні» / Михайлина Коцюбинська // Стус В. Дорога болю: Поезії. – К.: Рад. письменник, 1990. – С. 201 – 212.
- ✓ *Дзюба І.* Різьбяр власного духу / Іван Дзюба // Стус В. Під тягарем хреста: Поезії. – Львів: Каменярь, 1991. – С. 3 – 20.
- ✓ *Дзюба І.* Свіча у кам'яній пітьмі / Іван Дзюба // Стус В. Палімпсест: Вибране. – К.: Факт, 2003. – С. 7 – 32.
- ✓ *Хейфець М.* «В українській поезії тепер більшого нема...» / Михайло Хейфець // Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: Спогади, статті, листи, поезії. – К.: Український письменник, 1993. – С. 242 – 317.
- ✓ *Шкандрій М.* Поет незгоди: Василь Стус // Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби / Мирослав Шкандрій. – К.: Факт, 2004. – С. 380 – 394.
- ✓ *Покальчук Ю.* Довга дорога додому / Юрій Покальчук / Юрій Покальчук // Стус В. Вікна в поза простір: Вірші, статті, листи, щоденникові записи. – К.: Веселка, 1992. – С. 5 – 11.
- ✓ *Тельнюк С.* Здатність чесно померти / Станіслав Тельнюк // Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: Спогади, статті, листи, поезії. – К.: Український письменник, 1993. – С. 150 – 180.
- ✓ *Сверстюк Є.* Базилеос / Євген Сверстюк // Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: Спогади, статті, листи, поезії. – К.: Український письменник, 1993. – С. 188 – 218.
- ✓ *Стус Д.* Василь Стус: Життя як творчість / Дмитро Стус. – К.: Факт, 2004. – 368 с.
- ✓ *Соловей О.* Василь Стус і адекватність літератури (до постановки проблеми) / Олег Соловей // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Наук. збірник: Випуск 10. – Донецьк: Донецький національний університет, 2006. – С. 452 – 462.
- ✓ *Соловей О.* Збірка Василя Стуса «Веселий цвинтар» і питання стильової динаміки / Олег Соловей // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Наук. збірник: Випуск 12. – Донецьк: Норд-Прес, 2008. – С. 279 – 294.
- ✓ *Соловей О.* Горло обурення і протесту [Рец. на збірку вибраних творів В.Стуса «Таборовий зошит»] / Олег Соловей // Київська Русь. – 2009. – Книга 1-2 (XXXII-XXXIII). – С. 138 – 148.
- ✓ *Соловей О.* Модуси художньої прози Василя Стуса / Олег Соловей // Актуальні проблеми української літератури і фольклору: Наук. збірник: Випуск 13. – Донецьк: Норд-Прес, 2009. – С. 322 – 333.

- ✓ *Соловей О.* Збірка Василя Стуса «Веселий цвинтар»: Етико-стильовий аспект / Олег Соловей // Рідний край: Альманах Полтавського державного педагогічного університету. – 2010. – № 2 (23). – С. 121 – 129.
- ✓ *Іщенко Є.* Концепти й екзистенціали в семантичному полі лірики Василя Стуса / Євген Іщенко // Слово і час. – 2013. – № 1. – С. 31 – 41.

Самостійна й індивідуальна роботи

Список творів для прочитання

1. *Сосюра Володимир.* «Червона зима». «Мазепа». «Розстріляне безсмертя» (поєми). «Третя Рота» (роман).
2. *Михайличенко Гнат.* «Блакитний роман».
3. *Головко Андрій.* «Пилипко». «Червона хустина». «Пасинки степу». «Червоний роман».
4. *Яновський Юрій.* «Мамутові бивні». «Роман Ма». «Історія попільниці». «Кров землі». «Байгород». «Майстер корабля» (роман).
5. *Косинка Григорій.* «Політика». «Троєкутний бій». «Анархісти». «За земельку». «Десять». «Темна ніч». «В житах».
6. *Самчук Улас.* «Марія» (роман).
7. *Довженко Олександр.* «Зачарована Десна» (повість). «Щоденник».
8. *Любченко Аркадій.* «Образа». «Вертеп». «Його таємниця». «Via dolorosa». «Щоденник».
9. *В. Домонтович.* «Доктор Серафікус». «Дівчина з ведмедиком». «Без ґрунту» (романи).
10. *Багрянний Іван.* «Тигролови». «Сад Гетсиманський» (романи).
11. *Йогансен Майк.* «Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших» (роман). «Оповідання про Майкла Паркера». «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію» (роман). «Як будеється оповідання» (розвідка).
12. *Шкурупій Гео.* «Двері в день». «Жанна-батальйонерка». «Міс Адрієна» (романи).
13. *Скрипник Леонід.* «Інтелігент» (роман).
14. *Антоненко-Давидович Борис.* «Смерть» (повість).
15. *Плужник Євген.* «Недуга» (роман).
16. *Куліш Микола.* «97». «Мина Мазайло». «Народний Малахій».
17. *Хвильовий Микола.* «Вальдшнепи» (роман). «Іван Іванович». «Повість про санаторійну зону». «Сентиментальна історія» (повісті). «Редактор Карк». «Свиня». «Арабески». «Кіт у чоботях». «Мати». «Синій листопад». «Заулок». «Я(Романтика)». «Пудель». «Камо грядеши».

- «Думки проти течії». «Апологети писаризму». «Україна чи Малоросія?» (памфлети). Листи до Миколи Зерова.
18. *Шпол Юліян*. «Золоті лисенята» (роман).
 19. *Остап Вишня*. «Чухраїнці». «Чукрен». Мисливські та Літературні усмішки (2-3 за вибором студента).
 20. *Підмогильний Валер'ян*. «Місто» (роман). «Третя революція» (повість). «Остап Шаптала» (повість). «Проблема хліба». «Гайдамака». «Старець». «Історія пані Ївги». «Невеличка драма» (роман).
 21. *Костецький Ігор*. «Ціна людської назви». «Перед днем грядущим». «Тобі належить цілий світ». «Поїзд раз у раз спинявся». «Дзвінки в порожнє мешкання». «Мертвих більше нема» (роман).
 22. *Загребельний Павло*. «Диво» (роман).
 23. *Іваничук Роман*. «Орда» (роман). Білик Іван. «Меч Арея» (роман) (1 твір за вибором).
 24. *Стельмах Михайло*. «Щедрий вечір». «Гуси-лебеді летять». «Дума про тебе» (2 твори за вибором).
 25. *Земляк Василь*. «Лебедина згряя» (роман).
 26. *Дзюба Іван*. «Інтернаціоналізм чи русифікація?».
 27. *Тихий Олекса*. «Думки про рідний донецький край». «Роздуми про українську мову та культуру в Донецькій області».
 28. *Тютюнник Григій*. «Климко». «Медаль». «Перед грозою». «Три зозулі з поклоном». «Оддавали Катрю». «Син приїхав». «Три плачі над Степаном». «Смерть кавалера».
 29. *Стус Василь*. «Дзвінок». «Подорож до Щастівська». «Бевзь». «Зникне розцвітання». «Феномен доби».
 30. *Гончар Олесь*. «Собор» (роман).
 31. *Костенко Ліна*. «Маруся Чурай». «Берестечко» (1 твір за вибором).
 32. *Цетляк Станіслав*. «А світ такий великий» (збірка новел).
- Лірика:** В.Сосюра, М.Йогансен, М.Хвильовий, П.Тичина, М.Семенко, О.Слісаренко, Є.Плужник, М.Зеров, М.Рильський, Є.Маланюк, О.Ольжич, І.Багряний, О.Теліга, Ю.Липа, В.Свідзінський, Б.-І. Антонич, Гео Шкурупій, М.Драй-Хмара, А.Казка, М.Бажан. В.Стус, В.Симоненко, Д.Павличко, І.Драч, Л.Костенко, М.Вінграновський, І.Калинець, В.Голобородько.

Форма самостійної роботи студента

Творча екранізація. Студенти в групах (5 – 7 осіб), обравши художній твір із культурно-історичної епохи 1 половини ХХ століття, здійснюють його кінематографічну інтерпретацію (короткометражка на 10-15 хв.). Форма екранізації, час і простір авторської стрічки, видозміни –

компоненти творчого прочитання студентами літературного твору з історії української літератури засобами іншого виду мистецтва.

Перелік питань, що виносяться на залік

1. Загальна характеристика літературного процесу 1920-х – 1930-х років.
2. Літературні угруповання 1920-х років. Пролетарські письменники та «попутники».
3. Рання творчість Павла Тичини (1918 – 1924). Еволюція Павла Тичини від «Сонячних кларнетів» до «Замість сонетів і октав».
4. Василь Стус про Павла Тичину (розвідка «Феномен доби»).
5. Рання творчість Володимира Сосюри (1920 – 1930 роки). Поема В.Сосюри «Мазепа»: історія написання, структура, образи.
6. Роман В.Сосюри «Третя Рота» як вагоме джерело для реінтерпретації творчості поета.
7. Трагічний гуманізм поезії Євгена Плужника. Поеми Є.Плужника.
8. Творчість Михайля Семенка та Гео Шкурупія.
9. Микола Зеров і неоклясики. Творчість М.Рильського.
10. Творчість Миколи Хвильового: Загальний огляд.
11. Новелістика М.Хвильового: проблематика, стиль. Сатира Миколи Хвильового.
12. Літературна дискусія 1925 – 28-го років: учасники, проблематика. Памфлети Миколи Хвильового: проблематика, стиль.
13. Рання проза Юрія Яновського: стильові та жанрові особливості.
14. Рання проза Андрія Головка.
15. Лірика Аркадія Казки.
16. Творчість Остапа Вишні.
17. Проблеми реінтерпретації історії української літератури 1920 – 1930-х рр.
18. Українська література першої половини ХХ століття в українському літературознавстві останніх двадцяти років (Ю.Шерех, В.Агеєва, С.Павличко, Е.Соловей, В.Мельник, В.Просалова, Л.Кавун, М.Сулима, В.Панченко, Н.Зборовська, В.Моренець, Т.Гундорова, М.Жулинський, С.Матвієнко, Р.Корогодський, М.Наєнко, Р.Мельників та інші).

Перелік питань, що виносяться на іспит

71. Загальна характеристика літературного процесу 1920-х – 1930-х років.
72. Рання творчість Павла Тичини (1918 – 1924 рр.). Еволюція Павла Тичини від «Сонячних кларнетів» до «Замість сонетів і октав».
73. Етапи українського літературного авангарду.
74. Микола Зеров і київські неоклясики.

75. Василь Стус про Павла Тичину (розвідка «Феномен доби»).
76. Літературні угруповання 1920-х років.
77. Рання творчість В. Сосюри (1920-ті – 1930-ті рр.). Поеми В. Сосюри.
78. Микола Хвильовий – основоположник новітньої української прози. Рання новелістика Миколи Хвильового. Памфлети Миколи Хвильового.
79. Причини та зміст літературної дискусії 1925 – 1928 років.
80. Творчість М. Семенка та Гео Шкурупія.
81. Роль Миколи Хвильового в організації літературного процесу 1920-х років.
82. Трагічний гуманізм поезії Євгена Плужника.
83. Рання проза Юрія Яновського: жанрові та стильові особливості.
84. Роман В. Сосюри «Третя Рота» як феномен «шухлядної літератури».
85. Драматургія Миколи Куліша.
86. Есеїстика Євгена Маланюка. Особливості громадянської лірики Євгена Маланюка.
87. Психологічна проза В. Підмогильного.
88. Життя і творчість Володимира Свідзінського.
89. Експериментальна проза другої половини 1920-х років.
90. Поети Празької літературної групи.
91. Експресіоністична проза І. Костецького.
92. Юрій Шерех про літературу «Розстріляного відродження» (М. Куліш, А. Любченко, М. Хвильовий, В. Підмогильний, В. Домонтович).
93. Рання проза Андрія Головка.
94. Творчість Остапа Вишні.
95. Творчість А. Любченка. Особливості стилю.
96. Українська література першої половини ХХ ст. в діаспорі (Празька група, МУР).
97. Експериментальна проза Майка Йогансена.
98. Голодомор в українській літературі ХХ століття (М. Куліш, У. Самчук, В. Барка).
99. «Блакитний роман» Гната Михайличенка: композиція, символіка.
100. Роман В. Підмогильного «Місто».
101. Поетична творчість Богдана-Ігоря Антонича.
102. Інтелектуальна проза В. Домонтовича.
103. Урбаністична лірика 1920-х років: представники, основні мотиви.
104. Новелістика Григорія Косинки: проблематика, стиль.
105. Українська література ХХ століття в літературознавстві 1990-х – 2000-х років (М. Жулинський, Т. Гундорова, С. Павличко, Е. Соловей, О. Ільницький та ін.).
106. Історія українського літературного футуризму.
107. Стильова палітра української лірики 1920-х – початку 1930-х років.

108. Стаття В.Стуса про творчість В.Свідзінського («Зникоме розцвітання»).
109. Творчість Івана Багряного.
110. «Щоденник» О.Довженка: драма мистця та його народу.
111. Роман Миколи Хвильового «Вальдшнепи»: проблематика, система образів.
112. Українська літературна критика та літературознавство 1920-х – 1930-х рр. (О.Білецький, М.Зеров, П.Филипович, В.Коряк, І.Айзеншток, О.Дорошкевич та інші).
113. Творчість Тодося Осьмачки: загальний огляд.
114. Юрій Шерех про «Вертеп» А.Любченка.
115. Література 1920-х років в рецепції сучасного літературознавства.
116. Провідні мотиви збірки Василя Стуса «Веселий цвинтар».
117. Особливості стилю художньої прози В.Стуса.
118. Етичний вимір творчості В.Стуса.
119. Василь Стус як історик української літератури.
120. Поетична творчість Ліни Костенко.
121. Творчість Василя Голобородька.
122. Поезія шістдесятників: загальний огляд.
123. Київська школа поетів.
124. Особливості громадянської лірики Василя Симоненка.
125. Новелістика Станіслава Цетляка: конфігурації явища.
126. Публіцистика І.Дзюби, О.Тихого, Є.Сверстюка.
127. Творчість Олеса Гончара.
128. Соціалістичний реалізм як вияв тоталітаризму в мистецтві й літературі.
129. «Химерна проза» як одна з форм опору панівному методу соцреалізму.
130. Особливості стилю прози Григора Тютюнника.

СПЕЦКУРС «ВАСИЛЬ СТУС: ПСИХОТИП, КРЕАТОР, ОБРАЗ»

Змістові модулі

Модуль 1. Життєтворчість Василя Стуса

Тема 1. Контрапункти життя і творчості Василя Стуса. Родовід. Рахнівка – Донецьк (Сталіно). Дитинство і психологічні травми. Формування світогляду, життєва позиція. Морально-етичні імперативи. Студентство, армія, вчителювання. Категорії істини, добра і краси у становленні письменника. Творче самоствердження. Жінки у житті Стуса. Горлівсько-донецький і київський періоди. Час творчості – 1972 рік. Література в контексті життя. Мордовія, селище Матросова. «Палімпсести». Повернення і другий арешт. Смерть у Кучино. Перепоховання. *Тема 2.* Психічно-інтелектуальна сутність автора: бачення Василя Стуса. Розвідка Василя Стуса «До проблеми творчої індивідуальності письменника». Етико-психологічна складова літературознавчих студій Стуса. *Тема 3.* Стусознавство про психологічну природу письменника. *Тема 4.* Мотивація і самоактуалізація творчої особистості. *Тема 5.* Творча сутність Василя Стуса-експресіоніста. Ранні вірші 2 половини 50-х – кінця 60-х років. ДЕЛО № 13 / ВЕ 1339. «Круговерть», «Зимові дерева», «Веселий цвинтар», «Час творчості», «Палімпсести», поезія поза збірками. *Тема 6.* Художній потенціал прози Василя Стуса. Антирежимна інтенційність. Експресіоністична образність. Модус індивідуального етичного опору. Розкриття «біографії душі». *Тема 7.* Епістолярна спадщина Василя Стуса: кардіограма розуму і серця. Лист як форма існування. Самоаналіз. Творча майстерня. Психологія літературної творчості. Морально-етичні домінанти. Біографічно-інформаційний пласт.

Модуль 2. Василь Стус і міжмистецькі зв'язки

Тема 1. Василь Стус як мистецький проєкт. Образ креатора в пластично-зображальних творах Володимира Сороки, Бориса Довганя, Віктора Зарецького, Опанаса Заливахи, Марії Савки-Качмар, Рафаеля Багаутдінова, Ярослава Троцька, Бориса Плаксія, Олександра Боргардта, Анатолія Бурдейного, Валерія Франчука, Андре Жоліве, Володимира Слепченка й інших. *Тема 2.* Кінематографічна художньо-інтерпретаційна модель креатора. Образ Василя Стуса в художньо-документальному й ігровому кіно. Художньо-документальна стрічка «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» (Станіслав Чернілевський). Короткометражки Романа Веретельника «Палімпсест», Антона Щербакова «День незалежності. Василь Стус», художній фільм «Заборонений» режисера Романа Бровка. *Тема 3.* Театральна модель художнього образу Василя Стуса. Експресіоністична парадигма. *Тема 4.* Медійний образ Василя Стуса (телебачення, інтернет-видання, газети,

журнали, творчі заходи тощо). Міфологізація, кітчевість, штампи, деформація образу. *Тема 5.* Василь Стус – перекладач. Перекладацька манера. Епістолярій як творчий майданчик Стуса-перекладача. *Тема 6.* Василь Стус і російська література: точки перетину. Дослідження взаємозв'язків російської літератури і доробку Василя Стуса.

Література до курсу

1. *Бедрик Ю.* Василь Стус: Проблема сприймання. Київ: ПБП «Фотовідеосервіс», 1993. 80 с.
2. Василь Стус: В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників / упор. Осип Зінкевич і Микола Французенко. Балтимор-Торонто: Смолоскип, 1987. 463 с.
3. Василь Стус: Поет і Громадянин. Книга спогадів та роздумів / упоряд. В. Овсієнко. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. 684 с.
4. *Коцюбинська М.* Мої обрії: в 2 т. Т. 2. Київ: Дух і Літера, 2004. 386 с.
5. Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: спогади, статті, листи, поезії / упорядкув. О. Орача (Комара). Київ: Український письменник, 1993. 400 с.
6. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 1 / упор. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 336 с.
7. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 2 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 320 с.
8. Самототожність письменника. До методології сучасного літературознавства: колективна монографія / відп. ред. Г. М. Сивокінь. Київ: Укр. книга, 1999. 160 с.
9. *Соловей О. Є., Пуніна О. В., Жилін М. В.* Василь Стус. Відлуння і наближення: науково-популярний нарис / ред. В. В. Мозгунов. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2017. 152 с.
10. *Стус В.* Зібрання творів: у 12 т. / голова редкол. Д. Стус; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Київська Русь, Факт, 2007 – 2009. Т. 1: Ранні вірші (сер. 1950-х – початок 1960-х рр.); Дело №13/БЕ 1339; Круговерть; Вірші 1960-х років / упоряд., комент. Д. Стус, А. Шацька; ред. т. Д. Стус; передм. К. Москалець. 2007. 560 с.
11. *Стус В.* Зібрання творів: у 12 т. / голова редкол. Д. Стус; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Київська Русь, Факт, 2007 – 2009. Т. 3: Час творчості / упоряд., ред. Г. Бурлака, Д. Стус. 2008. 752 с.
12. *Стус В.* Зібрання творів: у 12 т. / редкол.: Д. Стус (голова) [та ін.]; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Київська Русь, Факт, 2007 – 2009. Т. 5: Палімпсести (Найповніший незавершений корпус) / ред. т., упорядкув. та комент. Д. Стус. 2009. 765 с.

13. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України. Ін-ту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 1. Кн. 1: Зимові дерева. Веселий цвинтар. Круговерть / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гончарук, В. Макарчук, Д. Стус; авт. передм. М. Коцюбинська. 1994. 431 с.
14. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України. Ін-ту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 1. Кн. 2: Поетичні твори, що не ввійшли до збірок (1958-1971) / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гнатюк, М. Коцюбинська, Д. Стус. 1994. 302 с.
15. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 2 : Час творчості / *Dichtenszeit* / упоряд. Г. Бурлака, О. Дворко, Д. Стус; підгот. текстів і приміт.: Г. Бурлака (оригін. твори), О. Дворко (пер.); авт. передм. Д. Стус. 1995. 429 с.
16. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 3. Кн. 1: Палімпсести / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: Д. Стус. 1999. 486 с.
17. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 3. Кн. 2: Палімпсести / підготували тексти, упорядкув. та склали примітки: Д. Стус, О. Дворко. 1999. 495 с.
18. *Стус В.* Твори: у 4-х тт., 6-ти кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 4: Повісті та оповідання. Незакінчені твори. Сценарії. Літературна критика. Заяви, публіцистичні листи та звернення. З таборового зошита / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гончарук (худож. проза), С. Гальченко (літ. критика та публіцистика). 1994. 544 с.
19. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 5 (дод.): Переклади: Поезія, проза, драматичні твори / упоряд. М. Гончарук; ред. М. Коцюбинська [та ін.]. 1998. 392 с.
20. *Стус В.* Твори: У 4 т., 6 кн. / [ред. кол. С. Гальченко, М. Гончарук та ін.]. – Л.: Просвіта, 1994 – 1999 – Т. 6. Кн. 1: Листи до рідних / упор. О. Дворко, М. Коцюбинська. – 1997. – 496 с.

21. *Стус В.* Твори: У 4 т., 6 кн. / [ред. кол. С. Гальченко, М. Гончарук та ін.]. – Л.: Просвіта, 1994 – 1999 – Т. 6. Кн. 2: Листи до друзів та знайомих / упор. О. Дворко, М. Коцюбинська. – 1997. – 264 с.
22. *Стус Д.* Життя і творчість Василя Стуса. Київ: МП «Фотовідеосервіс», 1992. 87 с.
23. *Стус Д.* Василь Стус: Життя як творчість. Київ: Факт, 2005. 368 с.
24. Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник [матеріали I Міжнародної наукової конференції «Творчість Василя Стуса в контексті європейської культури ХХ століття» (м. Донецьк, 23-24 квітня 1998 р.)] / редкол.: С. В. Мишанич та ін. Випуск 2. Донецьк: Кассіопея, 1998. 216 с.
25. Василь Стус в контексті європейської літератури: матеріали II Всеукраїнської наукової конференції (м. Донецьк, 20-21 вересня 2001 р.). Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник / редкол.: С. В. Мишанич та ін. Випуск 6. Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2001. 302 с.
26. Василь Стус: Життєві і творчі контексти: матеріали IV Всеукраїнської наукової конференції (25 вересня 2008 р.). Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник. Випуск 12. Донецьк: Норд-Прес, 2008. 396 с.
27. Василь Стус: життя, ідеологія, творчість, соціополітичний і літературний контекст: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої вшануванню пам'яті відомого українського поета, перекладача, літературознавця і правозахисника (Вінниця, 20-21 квітня 2018 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. 237 с.
28. «І в смерті з рідним краєм поріднюсь»: Василь Стус і Вінниччина / упоряд. Н. Ю. Гнатюк, Т. Г. Ковальський. Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2011. 528 с.
29. Стусознавчі зошити: науковий альманах: зошит другий / за ред. О. Солов'я й О. Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2016. 98 с.
30. Стусознавчі зошити: науковий альманах: зошит перший / за ред. О. Солов'я й О. Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2016. 120 с.
31. Стусознавчі зошити: науковий альманах: зошит третій / за ред. О. Солов'я й О. Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2017. 106 с.
32. Стусознавчі зошити: науковий альманах: зошит третій / за ред. О. Солов'я й О. Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 128 с.

Завдання до практичних занять

№ 1

Біографія. Документи

- Перегляд художньо-документального фільму «Просвітлої дороги свічка чорна. Пам'яті Василя Стуса» [режисер С. Чернілевський. 1992 рік. URL: <http://1576.ua/video/14>] і визначення іпостасей Василя Стуса у стрічці (коментар, ілюстрації, власна точка зору).

№ 2

Біографія. Спогади

- Робота з літературно-побутовими матеріалами – спогадами про Василя Стуса. Працюють 4 групи з конкретним матеріалом: *група 1* – спогади родини, *група 2* – спогади друзів і знайомих донецько-горлівського періоду, *група 3* – спогади друзів і знайомих київського періоду, *група 4* – спогади співв'язнів.

Тактика опрацювання матеріалу: за цими спогадами необхідно зробити психологічний профіль Василя Стуса: відзначені фізіологічні особливості, риси характеру, риси, які оприявнюють «розум», «емоцію», «інтуїцію», «сенсорику», його дух.

Спогади у виданнях:

- ✓ Василь Стус: В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників / упор. Осип Зінкевич і Микола Французенко. Балтимор-Торонто: Смолоскип, 1987. 463 с. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1732/file.pdf>
- ✓ Василь Стус: Поет і Громадянин. Книга спогадів та роздумів / упоряд. В. Овсієнко. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. 684 с.
- ✓ *Кириченко С.* Птах піднебесний. Спогади про Василя Стуса / перед. сл. Юрія Бадзя. Київ: Смолоскип, 2016. 160 с.
- ✓ Не відлюбив свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: спогади, статті, листи, поезії / упорядкув. О. Орача (Комара). Київ: Український письменник, 1993. 400 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Orach_Oleh/Ne_vidliubyv_svoiu_try_vohu_ranniu_Vasyl_Stus_poet_i_liudyna.pdf
- ✓ Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 1. / упор. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 336 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pidhirnyi_Bohdan/Netsenzurnyi_Stus_Chastyna_1.pdf
- ✓ Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах. Частина 2 / упоряд. Б. Підгірного. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 320 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pidhirnyi_Bohdan/Netsenzurnyi_Stus_Chastyna_2.pdf

№ 3

Психотип

- Робота з визначення психологічного типу Василя Стуса. Працюють 4 групи, кожна визначає психотип письменника за певною класифікацією (знайомиться з теорією й ілюструє її на прикладі особистості Стуса): *група 1* – класифікація Карла Густава Юнга, *група 2* – класифікація Карла Леонгарда, *група 3* – класифікація Ганса Айзенка, *група 4* – класифікація Андрія Личка.

Література з психології:

- ✓ *Юнг К. Г.* Психологические типы / пер. С. Лорие. Минск: ООО «Харвест», 2003. 528 с. URL: <https://www.e-reading.club/book.php?book=67826>
- ✓ *Леонгард К.* Акцентуированные личности / пер. с нем. В. М. Лещинская. Ростов-на-Дону: «Феникс», 1997. 544 с. URL: <https://www.e-reading.club/book.php?book=33638>
- ✓ Психология индивидуальных различий: хрестоматия / под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. Я. Романова. Москва: ЧеРо, МПСИ, 2006. 776 с. URL: <http://www.psychology-online.net/15/>

№ 4

Лірика. «Веселий цвинтар»

- Аналіз поетичної збірки Василя Стуса «Веселий цвинтар». Працюють 4 групи, кожна коментує певну складову збірки (ключовий образ чи художній прийом – особливості його використання, змістову і смислову наповненість): *група 1* – театр, *група 2* – абсурд, *група 3* – гротеск, *група 4* – оксюморон.

Література:

- ✓ *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України. Ін-ту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 1. Кн. 1: Зимові дерева. Веселий цвинтар. Круговерть / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гончарук, В. Макарчук, Д. Стус; авт. передм. М. Коцюбинська. 1994. 431 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Stus_Vasyl/
- ✓ Литературная энциклопедия терминов и понятий / под ред. А. Н. Николюкина. Москва: НПК «Интелвак», 2001. 1600 стб.
- ✓ *Коцюбинська Михайлина.* Поет. *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України. Ін-ту

літератури ім. Т. Г. Шевченка. Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 1. Кн. 1: Зимові дерева. Веселий цвинтар. Круговерть / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гончарук, В. Макарчук, Д. Стус; авт. передм. М. Коцюбинська. 1994. С. 7–39.

- ✓ *Моклиця М.* Алегоричний театр в поезії Василя Стуса. *Моклиця М. Алегоричний код літератури, або Реабілітація алегорії триває*: монографія. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. С. 251–261.
- ✓ *Пуніна О.* «Три маски...» (субстрат «театрального дійства» і надсубстратна конфігурація в поезіях збірки Василя Стуса «Веселий цвинтар»). *Стусознавчі зошити*: зошит перший: науковий альманах. – Вінниця: Простір Літератури, 2016. – С. 42-56. URL: http://1576.ua/uploads/files/7305/Stusoznavchi_zoshyty_Zoshyt_pershyy.pdf
- ✓ *Соловей О.* Збірка Василя Стуса «Веселий цвинтар»: Етико-стильовий аспект. Рідний край: альманах Полтавського державного педагогічного університету [Полтава]. 2010. № 2 (23). С. 121–129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Almpolt_2010_2_31
- ✓ *Стус Д.* Василь Стус: Життя як творчість. Київ: Факт, 2005. 368 с.

№ 5

Лірика. «Час творчості»

- Творча презентація поетичної збірки Василя Стуса «Час творчості» (форму обирає робоча група). Працюють 4 групи, кожна з яких у творчій формі розкриває специфіку збірки, враховуючи історію створення, образність, особливості лірики на рівні зовнішньої і внутрішньої форми, змісту, смислу, історико-літературну рецепцію.

Література:

- ✓ *Стус Василь Семенович.* Зібрання творів: у 12 т. / голова редкол. Д. Стус; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Київська Русь, Факт, 2007 – 2009. Т. 3: Час творчості / упоряд., ред. Г. Бурлака, Д. Стус. 2008. 752 с.
- ✓ *Віват Г.* Художні особливості та провідні мотиви поетичної творчості Василя Стуса. Одеса: Студія «Негоціант», 2003. 175 с.

- ✓ *Кодак Микола. Поет – орудна іпостась життя. Читаючи «Час творчості» Василя Стуса. Кодак Микола. Вибране: статті, рецензії, питання / проблеми теоретичні. Том 2 / упоряд. Л. С. Кодак. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2015. С. 158–176.*
- ✓ *Москалець Костянтин. Василь Стус: незавершений проект. Стус В. Зібрання творів: у 12 т. / редкол.: Д. Стус та ін. Київ: Київська Русь, Факт, 2007 – 2009. Т. 1: Ранні вірші (сер. 1950-х – початок 1960-х рр.), ДЕЛЮ № 13 / БЕ 1339, Круговерть, Вірші 1960-х років. 2007. С. 7–38.*
- ✓ *Пуніна О. Конотативні смисли денотату алкоголю в поетичному тексті «Часу творчості» Василя Стуса. Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник. Випуск 21-22. Донецьк: ДонНУ, 2014. С. 142–160.*
- ✓ *Стус Д. Василь Стус: Життя як творчість. Київ: Факт, 2005. 368 с.*

№ 6

Художня проза. Сценарії

- Робота над художньою прозою і сценаріями Василя Стуса в ракурсі експресіоністичної поетики. Працюють 4 групи, кожна визначає риси експресіонізму в текстах: *група 1* – «Подорож до Щастівська», *група 2* – «Дзвінок», *група 3* – «Бевзь», «Хуга», [«Так бувало уже не раз»], *група 4* – «Ожидание», [«Холодне, з дірками хмільної тьмяної сині, небо»].

Література:

- ✓ *Стус В. Твори: у 4-х тт., 6-ти кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 4: Повісті та оповідання. Незакінчені твори. Сценарії. Літературна критика. Заяви, публіцистичні листи та звернення. З таборового зошита / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гончарук (худож. проза), С. Гальченко (літ. критика та публіцистика). 1994. 544 с.*
- ✓ *Энциклопедический словарь экспрессионизма / гл. ред. П. М. Топер. Москва: ИМЛИ РАН, 2008. 736 с.*
- ✓ *Энциклопедия экспрессионизма: Живопись и графика. Скульптура. Архитектура. Литература. Драматургия. Театр. Кино. Музыка / Л. Ришар; науч. ред. и авт. послесл. В. М. Толмачёв; пер. с фр. Москва: Республика, 2003. 432 с.*

- ✓ *Несвіт С.* Рецепція міста у повісті В. Стуса «Подорож до Щастівська». *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія «Лінгвістика і літературознавство»*. 2010. Випуск XXIII, ч. 2. С. 186–194.
- ✓ *Пуніна О.* Художній потенціал сценарного тексту Василя Стуса. *Слово і Час*. 2016. № 5. С. 48–56.
- ✓ *Соловей О.* Модуси художньої прози Василя Стуса. *Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник*. Випуск 13. Донецьк: Норд-Прес, 2009. С. 322–333.
- ✓ *Шевельов Ю.* Трунок і трутизна (Про «Палімпсести» Василя Стуса). *Василь Стус. В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників* / упор. Осип Зінкевич і Микола Француженко. Балтимор-Торонто: Смолоскип, 1987. С. 368–401.

№ 7

Епістолярій

- Робота над епістолярієм Василя Стуса. Працюють 4 групи, кожна з яких обрисовує певну іпостась митця, її виявлення в листах: *група 1* – Стус-чоловік і батько, *група 2* – Стус-літературознавець, *група 3* – Стус-поет, *група 4* – Стус-психолог (його самоаналіз психології творчості, снів, внутрішніх станів).

Література:

- ✓ *Стус В.* Твори: У 4 т., 6 кн. / [ред. кол. С. Гальченко, М. Гончарук та ін.]. – Л.: Просвіта, 1994 – 1999 – Т. 6. Кн. 1: Листи до рідних / упор. О. Дворко, М. Коцюбинська. – 1997. – 496 с.
- ✓ *Стус В.* Твори: У 4 т., 6 кн. / [ред. кол. С. Гальченко, М. Гончарук та ін.]. – Л.: Просвіта, 1994 – 1999 – Т. 6. Кн. 2: Листи до друзів та знайомих / упор. О. Дворко, М. Коцюбинська. – 1997. – 264 с.
- ✓ *Стус В.* Листи до сина / упоряд. і передмова Д. Стуса. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001. 192 с.
- ✓ *Глушковецька Н. А.* Епістолярій Василя Стуса як синтез поетичної, літературно-критичної та перекладацької творчості: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.01 – українська література / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2014. 20 с.
- ✓ *Коцюбинська М.* Епістолярна творчість Василя Стуса. *Стус В. Твори: у 4 т., 6 кн.* / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України. Ін-ту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Від. рукоп.

фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 6. Кн. 2: Листи до друзів та знайомих / упор. О. Дворко, М. Коцюбинська. 1997. С. 218–240.

- ✓ Молода нація: альманах [спецвипуск]: Василь Стус: Двадцять років після смерті: сучасне сприйняття і переосмислення. 2006. Число 1 (38). 400 с.
- ✓ Соловей О. Кардіограма розуму та серця: епістолярна спадщина Василя Стуса. *Актуальні проблеми української літератури і фольклору*: наук. збірник. Випуск 2. Донецьк: Кассіопея, 1998. С. 45–51.

№ 8

Літературна критика

- Робота з літературно-критичними текстами Василя Стуса в ракурсі етики. Працюють 4 групи, кожна з яких виявляє реалізацію в літературно-критичних працях Стуса етичної домінанти: *група 1* – «Най будем щирі...», «Очима гуманіста», «Гордість Іспанії», *група 2* – «Еріх Марія Рільке», «Великий з найбільших», «Гнівний поет доби», *група 3* – «Феномен доби (Сходження на Голгофу слави)», *група 4* – «Зникоме розцвітання».

Література:

- ✓ Стус В. Твори: у 4-х тт., 6-ти кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 4: Повісті та оповідання. Незакінчені твори. Сценарії. Літературна критика. Заяви, публіцистичні листи та звернення. З таборового зошита / підготували тексти, упорядкували та склали примітки: М. Гончарук (худож. проза), С. Гальченко (літ. критика та публіцистика). 1994. 544 с.
- ✓ Бедрик Юрій. Василь Стус: Проблема сприймання. Київ: ПБП «Фотовідеосервіс», 1993. 80 с.
- ✓ Соловей О. Василь Стус і адекватність літератури. *Актуальні проблеми української літератури і фольклору*: наук. збірник: Вип. 10. Донецьк: ДонНУ, 2006. С. 452–462.
- ✓ Соловей О. Павло Тичина і Володимир Свідзінський у науковій рецепції Василя Стуса. *Актуальні проблеми української літератури і фольклору*: наук. збірник. Випуск 21-22. Донецьк: ДонНУ, 2014. С. 212–225.
- ✓ Тарнашинська Людмила. Простір «авторового існування» в інтерпретації Василя Стуса. *Василь Стус в контексті*

європейської літератури: матеріали II Всеукраїнської наукової конференції (м. Донецьк, 20-21 вересня 2001 р.). *Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник / редкол.: С. В. Мишанич та ін. Випуск 6.* Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2001. С. 144–151.

№ 9

Образотворче мистецтво

- Робота з мистецькими пластичними творами, де об'єктом художнього зображення й осмислення є постать Василя Стуса. Працюють 4 групи, кожна з яких ілюструє, як скульптори і художники втілили у життя мистецькі проекти, пов'язані з особистістю Стуса (художні засоби, зміст, смисл): *група 1* – малюнок Олександра Хорунжого «Василь Стус» (1963), робота Юрка Овчаренка «Великомученики слова» (1990), картина Флоріана Юр'єва «Нескорений. Хрест Василя Стуса» (2002), малюнок на марці Юрія Кульбашника, малюнок Нікити Тітова «Василь Стус» (2019); *група 2* – *ex libris* Стуса авторства Григорія Сивоконя, малюнок «Василь Стус» (1998) Миколи Кумановського, малюнок Олега Шупляка «Василь Стус. Доля» (2013), карикатура Юрія Журавля, стилізація-малюнок Михайла Присташа; *група 3* – барельєф Стусу (2001) на будівлі філологічного факультету Донецького національного університету авторства Віктора Піскуна й Леоніда Бріня, гранітна стела в селі Рахнівка (2007) скульпторів Володимира Смаровоза та Віктора Басистого, ювілейна монета «Василь Стус» (2008) художника і скульптора Володимира Атаманчука, львівський пам'ятник Василю Стусу (2016) авторства Віталія Думина; *група 4* – зображення Василя Стуса на іменній гарматі, виготовленій львівським товариством «Кіш» у 1990 році, рельєф «Василь Стус» (2017) Романа Домашича, скульптурний портрет письменника, виконаний Анатолієм Бурдейним для Донецького національного університету імені Василя Стуса у 2019 році.

Література:

- ✓ Пуніна О. Василь Стус як мистецький проект: вектор образотворчого експресіонізму. *Стусознавчі зошити: зошит третій: науковий альманах.* Вінниця: Простір Літератури, 2017. С. 39–61. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/27809c_73124c10e3df407daa7989540069e602.pdf

- ✓ Пуніна О. Скульптурно-живописна модель інтерпретації творчої особистості Василя Стуса. *Слово і Час*. 2018. № 1. С. 38–48.

№ 10

Кіно

- Робота з художніми фільмами, де об'єктом осмислення є постать Василя Стуса (його психологічні риси і креативна потенція). Працюють 4 групи, кожна з яких виявляє особливості інтерпретації особистості Василя Стуса: *група 1* – в короткометражці Романа Веретельника «Палімпсест», *група 2* – в короткометражці Антона Щербакова «День незалежності. Василь Стус», *група 3* і *група 4* – у фільмі «Заборонений» Романа Бровка.

Джерела:

- ✓ Палімпсест: фільм; режисер Р. Веретельник. 2014 рік. *Музей Василя Стуса*. URL: <https://stus.com.ua/video/>
- ✓ День незалежності. Василь Стус: короткометражний фільм; режисер А. Щербаков. 2016 рік. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IЕНА67gKl-s>
- ✓ Пуніна О. Інтерпретація особистості Василя Стуса в художній стрічці Романа Веретельника «Палімпсест». *Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник*. Випуск 25. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. С. 108–116. URL: <http://japul.donnu.edu.ua/article/view/6097/6124>

№ 11

Театр

- Робота з виставами і літературно-музичними проектами, де об'єктом осмислення є постать Василя Стуса. Працюють 4 групи, кожна з яких виявляє особливості інтерпретації біографічної і творчої особистості Василя Стуса: *група 1* – у моновиставі «Палімпсест» режисера Миколи Мерзлікіна, *група 2* – у моновиставі «Суфлер» режисера Марини Ревенко, *група 3* – у спектаклі «Іду за край» постановника Ольги Гаврилюк, *група 4* – у літературно-музичному проєкті «Стусове коло».

Джерела:

- ✓ Моновистава «Палімпсест». Режисер Микола Мерзлікін. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=i8645-TjS7k&t=23s>

- ✓ Моновистава «Суфлер». Режисер Марини Ревенко. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HKL-UWvf-Z0>
- ✓ Спектакль «Іду за край». Постановник Ольга Гаврилюк. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Q0X_nP3J14s
- ✓ Літературно-музичний проєкт «Стусове коло» (2008). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VBb1BPiP2j8>

№ 12

Media

- Робота з медійними матеріалами, в яких піднімається життєва і творча проблематика особистості Василя Стуса. Працюють 4 групи, кожна з яких виявляє, як у медійному просторі подається образ Стуса (міфологізація, кітчевість, штампи, деформація образу тощо), з'ясовує причини цього: *група 1* – на матеріалі ЗМІ (газети, журнали, інтернет-видання), *група 2* – на матеріалі авторських телевізійних програм, *група 3* – на матеріалі масової культури, *група 4* – на матеріалі творчих заходів (бібліотек, шкіл, будинків культури тощо).

Джерела:

- ✓ *Хамедова О.* Образ Василя Стуса в електронних ЗМІ. *Синопсис.* 2014. № 4. URL: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/114/100>
- ✓ Історична правда: Справа Василя Стуса. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=aExXAMHa8O4>
- ✓ *Колодкевич Г.* Конструювання образу Василя Стуса сучасним українським мистецтвом та масовою культурою [доповідь на Міжнародному круглому столі до 80-річчя Василя Стуса]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-R8Ww2Qe8yY>
- ✓ Стусівські читання на Вінниччині. URL: <http://library.vn.ua/Stus/links-Pamjat-Vinnitchina.htm>

№ 13

Василь Стус і російська література

- Робота з виявлення зв'язків Василя Стуса з російською літературою. Працюють 4 групи, кожна з яких за допомогою компаративного інструментарію з'ясовує форми зав'язків Стуса з російською літературою та їх специфіку: *група 1* – Стус як читач російської літератури, *група 2* – Стус як перекладач російської літератури, *група 3* – генетико-контактні зв'язки

творів Стуса із текстами російських письменників, *група 4* – типологічні сходження творчості Стуса з творами російської літератури.

Література:

- ✓ *Стус В.* Твори: у 4 т., 6 кн. / голова ред. кол. М. Коцюбинська; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Від. рукоп. фондів і текстології. Львів: Просвіта, 1994 – 1999. Т. 5 (дод.): Переклади: Поезія, проза, драматичні твори / упоряд. М. Гончарук; ред. М. Коцюбинська [та ін.]. 1998. 392 с.
- ✓ *Михайлова Т. М.* Василь Стус і російська література: форми трансформації поетичної традиції: дис... канд. філол. наук: 10.01.05 / НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2016. 222 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Mykhailova_Tetiana/Vasyl_Stus_i_rosiiska_literatura_formy_transformatsii_poetychnoi_tradytsii/
- ✓ *Стус В.* Лев Толстой як явище. *Київська Русь*. 2008. Книга 5 (XXV). Вистояне. С. 7–34.

Самостійна й індивідуальна роботи

Форми самостійної роботи студента

Проект «Відео-візуальна поезія Стуса». Цей вид творчого завдання полягає в тому, що група студентів (2 – 3 особи) екранізують одну з поезій Василя Стуса з дотриманням вимог такого виду візуального мистецтва, як відеопоезія (органічне поєднання художнього візуального ряду і поетичного тексту).

Написання «романізованої» / художньої біографії у жанрі оповідання (циклу новел) на матеріалі життя Василя Стуса будь-якого періоду.

Написання наукової статті, в якій об'єктом дослідження є творчість (лірика, проза, сценарії, епістолярій, переклади, літературна критика) Василя Стуса або мистецькі твори / проекти, пов'язані з цією творчою особистістю.

Проведення перформансу / акції під назвою «*Стус. Зухвалець*» (з метою популяризації цієї творчої особистості серед студентів / містян тощо).

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (СУЧАСНА / ПОСТКОЛОНІАЛЬНИЙ ПЕРІОД)

Змістові модулі

Модуль 1. Соціально-політичні й культурні передумови становлення літературного процесу в Україні наприкінці 80-х рр. ХХ ст. – початку ХХІ ст.

Тема 1. Історико-культурний контекст розвитку української літератури кін. 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст.: початок «перебудови» в Радянському Союзі; нова хвиля реабілітацій і повернення заборонених у тоталітарну добу письменників та їх творів; література – музика – кіно – живопис, їх взаємозв'язок. *Тема 2.* Виникнення незалежних літературних угруповань у 80-х – поч. 90-х рр. поза межами Національної спілки письменників України: «ЛуГоСад», «Бу-Ба-Бу», «Музейний провулок, 8», «Пропала грамота» та ін. Літературні угруповання 1990-х – 2000-х рр. («Нова дегенерація», «Червона фіра», «Друзі Еліота», «Ммюнна туга», «Західний вітер», «Нечувані», «OST»). Криза в НСПУ восени 1996 року й утворення в березні 1997 року альтернативної Асоціації українських письменників (АУП). Лавреати Національної премії ім. Т. Шевченка: Євген Пашковський (2001), Ігор Римарук (2002), Василь Герасим'юк (2003), В'ячеслав Медвідь (2003), Василь Слапчук (2004), Тарас Федюк (2007), Дмитро Стус (2007), Павло Гірник (2009). *Тема 3.* Сучасна українська література як система. Спроби систематизації української постколоніальної літератури критикою і літературознавством: генераційний, регіональний, націоналістичний, естетичний принципи. Явище «покоління батьків» у літературі 90-х років (художня проза Ліни Костенко, Валерія Шевчука, Євгена Гуцала, Юрія Мушкетика, Романа Іваничука, Володимира Дрозда, Василя Портяка, лірика Івана Драча, Василя Голобородька, Леоніда Талалая та ін.). *Тема 4.* Неомодернізм і постмодернізм як ключові стильові маркери літературної доби помежів'я. дискусія про український постмодернізм. Література постколоніального періоду в рецепції літературознавчої науки. *Тема 5.* Літературна періодика та літературна критика: тенденції розвитку, представники («Літературна Україна», «Березіль», «Київ», «Сучасність», «Дзвін», «Кур'єр Кривбасу», «Четвер», «Кальміус», «І», «Українська літературна газета», «Критика» тощо). Антологія як чинний показник художніх пошуків («Вісімдесятники», «Іменник», «Тексти», «Опудало» та ін.). Літературні сайти в Україні: «Захід – схід», «Буквоїд», «Літ. акцент», «Сумно. ком» тощо. Літературні конкурси та їх роль у культурному процесі («Смолоскип», «Молоде вино», «Коронація слова», «Гранослов» тощо).

Модуль 2. Українська література 1990-х – 2000-х років: стильові координати

Тема 1. Неомодерна лірика «вісімдесятників» (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк, Наталка Білоцерківець, Петро Мідянка, Василь Старун, Олег Лишега та ін.) і «дев'ятдесятників» (Сергій Жадан, Іван Андрус'як, Павло Вольвач, Олег Соловей та ін.): ідейно-змістові паралелі. Поетичні «ігри» «двотисячників» (Богдан-Олег Горобчук, Олег Коцарев, Сашко Ушкалов та ін.). *Тема 2.* «Житомирська» школа (В'ячеслав Медвідь, Євген Пашковський) в сучасній літературі: актуалізація в прозі першооснов людського існування. *Тема 3.* Формалістичні шукання письменників «галицько-станіславської» школи: Юрій Андрухович, Юрій Іздрик, Тарас Прохасько. *Тема 4.* Експресіонізм як стильова домінанта в художній прозі Олеся Ульяненка («Сталінка», «Дофін сатани», «Вогненне око», «Зимова повість», «Богемна рапсодія» й ін.) й Степана Процюка («Інфекція», «Тотем», «Троянда ритуального болю» та ін.). *Тема 5.* Альтернативна історія в сучасній українській літературі: Василь Кожелянко, Йван Козленко, Варвара Жукова. Сучасний письменник як містифікатор (Варвара Жукова, Варвара Чорна). *Тема 6.* Українська сатира кінця 80-х – 90-х рр. як літературний кітч (Володимир Цибулько, Лесь Подерв'янський, Олександр Ірванець та ін.). *Тема 7.* Еротичний дискурс в сучасній українській літературі: художня проза Юрка Покальчука, Юрія Винничука, Ольги Деркачової та ін. *Тема 8.* Феномен жіночого письма в художній літературі. Проза Марії Матіос, Оксани Забужко, Євгенії Кононенко, Тані Малярчук та ін. Поезія Маріанни Кіяновської, Галини Крук, Олени Степаненко та ін. Драматургія Неди Нежданої. *Тема 9.* Урбаністична література 90-х – 2000-х рр.: Сергій Жадан, Анатолій Дністровий, Ірена Карпа та ін. *Тема 10.* Сучасний український мас-роман як альтернатива до елітарного тексту: Ірен Роздобудько, Люко Дашвар, Василь Шкляр, Андрій Кокотюха, Любо Дереш та ін.

Література до курсу

1. *Агеєва В.* Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ: Факт, 2003. 320 с.
2. *Андрус'як І.* Дуби і леви: статті та есеї. Київ: Грані-Т, 2011. 168 с.
3. *Андрус'як І.* Літпроцесія: рецензії, есеї, статті. Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2002. 112 с.
4. *Гундорова Т.* Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.
5. *Зборовська Н.* Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: «Академвидав», 2006. 504 с.
6. Мала Українська Енциклопедія Актуальної Літератури: Повернення деміургів. *Плерома.* 1998. Число 3. 288 с.

7. *Шкандрій М.* В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби. Київ: Факт, 2004. 496 с.
8. *Пуніна О. В.* Сучасна українська література: методичні рекомендації до курсів і спецкурсу. Донецьк: ДонНУ, 2013. 74 с.
9. *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.
10. *Констанкевич І., Сірук В.* Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навч. посібник. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 328 с.
11. *Іванишин П.* Українське літературознавство постколоніального періоду: монографія. Київ: Академія, 2014. 192 с.
12. *Баран Є.* Звичайний читач. Тернопіль: Джура, 2000. 140 с.
13. *Баран Є.* Навздогін дев'яностим... Проза бібліофіла. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2006. 200 с.
14. *Бондар-Терещенко І.* Текст 1990-х: герої та персонажі. Тернопіль: Джура, 2003. 208 с.
15. *Голобородько Я.* Елізіум. Інкорпорація стратега. Харків: Фоліо, 2009. 187 с.
16. *Голобородько Я.* Ель класіко: Формація Тараса Федюка. Київ: Факт, 2007. 104 с.
17. *Голобородько Я.* Поетична меритократія (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк). Київ: Факт, 2005. 108 с.
18. *Соловей О.* Атоми і Порожнеча. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. 148 с.
19. *Соловей О.* Оборонні бої. Донецьк: Вид-во БВЛ, 2013. 428 с.
20. *Соловей О.* Оргазм і відчай: Випадок С. Процюка. Вінниця: Простір Літератури, 2017. 136 с.
21. *Соловей О.* Утрачений погляд. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 388 с.
22. *Пуніна О.* Самітний геній: Олесь Ульяненко: літературний портрет. Київ: Академвидав, 2016. 288 с.

Плани і завдання до практичних занять

№ 1-2

Незалежні літературні угруповання кін. 80-х – 2000-х рр.

1. Незалежні літературні угруповання кін. 80-х – поч. 90-х рр.: естетична програма, літературна майстерня.
2. Представники, естетичні засади літературних угруповань 1990-х – 2000-х рр.
3. Антологія Василя Габора «Українські літературні школи та групи 60 – 90-х рр. ХХ ст.» в сучасному літературному процесі.

Література

- ✓ Білоцерківець Н. Бу-ба-бу та ін. *Слово і Час*. 1991. № 1. С. 42–52.
- ✓ Гундорова Т. «Бу-Ба-Бу», Карнавал і Кіч. *Критика*. 2000. Число 7-8. С. 13–18.
- ✓ Зборовська Н. Реальність суб'єктивності та абсолюту тексту. *Світовид*. 1996. Ч. 3.
- ✓ Літературні рушення 90-х та модернізм, постмодернізм, авангард, молодь, сучасна і колишня, ест. (круглий стіл). *Слово і Час*. 1999. № 3. С. 56–66; № 7. С. 19–24.
- ✓ Мельників Р. Кінець літературної «груповухи» (Антологія альтернативної української поезії зміни епох: друга половина 80-х – початок 90-х років. – Харків: Майдан, 2001. – 188 с.). *Кальміус*. 2003. Ч. 1-2 (19-20). С. 94–95.
- ✓ Москалець К. Воскресіння чаю. *Сучасність*. 1993. Ч. 10.
- ✓ Москалець К. Гра триває: літературна критика та есеїстика. Київ: Факт – Наш час, 2006. 240 с.
- ✓ Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: (Хронопис кінця тисячоліття). Львів: ЛА «Піраміда», 2003. 216 с.
- ✓ Соловей О. «Шістдесятники» та «дев'яностики»: стратегія паралельного існування. *Форма[р]т*. 2001. Число 2. С. 29–31.
- ✓ Українські літературні школи та групи 60 – 90-х рр. ХХ ст.: антологія вибраної поезії та есеїстики / упоряд. В. Габор. Львів: ЛА «Піраміда», 2009. 620 с.
- ✓ Філоненко Н. Група «Бу-ба-бу» як явище українського літературного процесу кінця ХХ століття: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: 10.01.01 – «Українська література». Харків, 2007. 20 с.
- ✓ Шевчук Н. «Бу-ба-бу»: контексти артистизму. *Слово і Час*. 2001. № 4. С. 64–68.

Форма заняття: *групова робота*. Аудиторія завчасно поділена на кілька груп (кожна група відповідає за презентацію одного літературного угруповання: «ДАК (Бахмацька школа)», «ЛуГоСад», «Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота», «Музейний провулок, 8», «Ммюнна туга», «Нова дегенерація», «Червона фіра», «Друзі Еліота», «Нечувані», «OST»).

Завдання: групи презентують літературні угруповання, звертаючи увагу на склад, естетичну платформу й літературну майстерню, таким чином доходять висновку про внесок кожного з угруповань у розвиток сучасної української літератури.

Українська літературна періодика і літературна критика у 90-х – 2000-х роках: тенденції розвитку, представники

1. Літературна періодика 90-х – 2000-х років: «модерністи» проти «традиціоналістів». Опозиційні журнали й альманахи на периферії.
2. Літературна критика в постколоніальному просторі.
3. Електронний ресурс 2000-х років як серйозна альтернатива друкованій періодиці.

Література

- ✓ *Бондар-Терещенко І.* Функціональні механізми літературного дискурсу 1990-х років. *Слово і Час*. 2005. № 2. С. 62–71.
- ✓ *Козлик І.* Літературна критика і літературознавство: проблематика взаємостосунків у методологічному аспекті. *Слово і Час*. 2007. № 6. С. 8–14.
- ✓ *Мала Українська Енциклопедія Актуальної Літератури: Повернення деміургів. Плерома*. 1998. Число 3. 288 с.
- ✓ *Овсянников С.* Часопис «Четвер» – барометр постмодернізму. *Слово і Час*. 2007. № 4. С. 66–69.
- ✓ *Соловей О.* Жіночі проблеми української критики. *Форма[р]т*. 2002. Число 5. С. 53–54.
- ✓ *Соловей О.* Навіщо критика? (Про сучасний літературно-критичний дискурс). *Форма[р]т*. 2002. Число 3. С. 38–39.
- ✓ *Соловей О.* Потяг це потяг це потяг це [про літературний альманах «Потяг – 76»]. *Кальміус*. 2004. Число 1. С. 62–69.

1. *Періодичні органи:* Березіль. Вітчизна. Гігієна. Дзвін. Дніпро. Золота пектораль. Ї. Кальміус. Київ. Київська Русь. Книжковий клуб плюс. Книжник-review. Коментар. Критика. Кур'єр Кривбасу. Література плюс. Літературна Україна. Море. Січеслав. Сучасність. Українська літературна газета. Форма[р]т. Хортиця. Четвер. Шо та ін.
2. *Сайти:* Арт-вертеп. Буквоїд. Захід – Схід. ЛітАкцент. Літклуб. Сумно. com. та ін.

Форма заняття: *групова робота.* Аудиторія завчасно поділена на групи (під умовними назвами: «традиціоналісти» – дослідники літературної періодики традиційного спрямування, «модерністи» – дослідники літературної періодики, що виникала як опозиція до традиційної, «постмодерністи» – дослідники літературно-критичних інтернет-видань, сторінок).

Завдання: кожна з груп опрацьовує періодичні органи свого спрямування, описує матеріал, дає оцінку й підсумовує, в чому полягає

специфіка певного журналу, альманаху, газети тощо, яка їх роль у літературному процесі 90-х – 2000-х рр., звертає увагу на представників літературної критики, їх художні уподобання, стиль.

№ 4-5

Поетика неомодерністичної лірики (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк)

1. Специфіка образної парадигми в поетичній збірці «Поет у повітрі» Василя Герасим'юка.
2. «Діва Обида» Ігоря Римарука: семантичне багатоголосся віршів.
3. Лірика Тараса Федюка (збірки поезій «Золото інків», «Таємна ложа», «Обличчя пустелі», «Трансністрія», «Горище», «Хуга») як поетизація повсякденного.

Література

- ✓ *Борисюк І.* Ініціація як модель і символ у поезії вісімдесятників. *Слово і Час.* 2005. № 4. С. 26–38.
- ✓ *Голобородько Я.* Ель класіко: Формація Тараса Федюка. Київ: Факт, 2007. 104 с.
- ✓ *Голобородько Я.* Мисленнєва тектоніка Ігоря Римарука. Художньо-творчі інтенції «Діви Обиди». *Кур'єр Кривбасу.* 2005. Ч. 190 (вересень). С. 178–185.
- ✓ *Голобородько Я.* Поетична меритократія (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк). Київ: Факт, 2005. 108 с.
- ✓ *Дзюба І.* ...І є такий поет. *Герасим'юк В.* Була така земля: вибране. Київ: Факт, 2003. С. 7–20.
- ✓ *Дністровий А.* Археологія етнічної пам'яті [про В. Герасим'юка]. *Критика.* 2000. Число 6. С. 21–23.
- ✓ *Моренець В.* Приватна гравітація Тараса Федюка. *Слово і Час.* 2008. № 6. С. 62–71.
- ✓ *Моренець В.* Прощання з ідеологічною «вічністю». Українська поезія 80-90-х років. *Березіль.* 1997. Число 1-2. С. 166–173.
- ✓ *Москалець К.* Гуцулія, осінній архіпелаг [про В. Герасим'юка]. *Знак нескінченності:* збірка поезій. Київ: Факт, 2002. С. 147–150.

Форма заняття: *круглий стіл.* Студенти самостійно працюють над аналізом поезій, визначають по одному найбільш презентабельному ліричному твору кожного з авторів, намагаються довести «лейтмотивність» обраного вірша у збірці.

Завдання: здійснити прочитання віршів поетів-неомодерністів, виокремивши так званий «лейтмотивний» ліричний твір, презентувати ним показові для поета художні образи та прийоми.

№ 6

Роман «Жінка його мрії» Олеся Ульяненка – художній твір чи аморальне читиво?

1. Літературознавча рецепція епіки Олеся Ульяненка (Ніла Зборовська, Олег Соловей, Роксана Харчук, Ольга Пуніна та ін.).
2. Історія заборони роману «Жінка його мрії».
3. Демаркація художнього й антихудожнього в романі Олеся Ульяненка.

Література

- ✓ Зборовська Н. Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: «Академвидав», 2006. 504 с.
- ✓ Зборовська Н. Містична безодня у прозі Олеся Ульяненка. Зборовська Н. *Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків*. Львів: Літопис, 1999. С. 160–178.
- ✓ Зборовська Н. Олесь Ульяненко – поет і містик. *Кур'єр Кривбасу*. 1999. № 110 (лютий). С. 161–171.
- ✓ Пуніна О. Самітний геній: Олесь Ульяненко. Київ: Академвидав, 2016. 288 с.
- ✓ Соловей О. Є. Атоми і Порожнеча: рецензії. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. 148 с.
- ✓ Соловей О. Заборонена правда, або Деякі аспекти аморальності (Ситуація українського письменника в 2009-му році). *Сучасність*. 2009. № 6. С. 133–144.
- ✓ Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.
- ✓ Цікавий С. Улян як RAMMSTEIN (Ульяненко О. Сталінка. Дофін сатани. – Харків: Фоліо, 2003. – 382 с.). *Кальміус*. 2005. Ч. 3 (24). С. 135–138.

1. Матеріали справи щодо роману «Жінка його мрії» (сайт «Буквоїд»).

Форма заняття: *дискусія (рольова гра)*. Студенти завчасно отримують ролі в дискусії: 1) ведучий; 2) команда «за» (3 – 4 людини) і 3) «проти»; 4) літературознавці (4 – 5 осіб); 5) культурологи (2 особи); 6) фахівець із галузі розмежування еротики й порно; 7) представник із релігійної сфери тощо, готують відповідні матеріали (аргументи) до дискутування.

Завдання: довести в процесі дискусії, що роман О. Ульяненка «Жінка його мрії» належить до художньої літератури.

№ 7

Поколіннєвий бунт і поетична конфронтація: «дев'ятдесятники» і «двотисячники»

1. Явище літературної генерації в українській культурі 90-х («дев'ятдесятники») і 2000-х рр. («двотисячники»). Проблеми становлення, творчі здобутки.
2. Поезія «дев'ятдесятників»: стильове різноманіття на ґрунті літературної традиції (Сергій Жадан, Іван Андрусяк, Павло Вольвач, Маріанна Кіяновська, Олена Степаненко, Галина Крук та ін.).
3. Поетичні «ігри» «двотисячників» (Богдан-Олег Горобчук, Олег Коцарев, Сашко Ушкалов, Дмитро Лазуткін, Павло Коробчук, Богдана Матіяш, Юлія Стахівська та ін.).

Література

- ✓ *Баран С.* Навздогін дев'яностим... Проза бібліофіла. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2006. 200 с.
- ✓ *Біла А.* Від ломки до ломки: лірика Сергія Жадана. *Слово і Час*. 2002. № 1. С. 35–48.
- ✓ *Біла А.* Солодка хвороба Андрусяка. *Критика*. 2002. Ч. 1-2. С. 24.
- ✓ *Біла А.* ХХХ від маріан, або Воскресіння Джейн Остін (Кіяновська М. Міфотворення. Поезії / Передмова Олени Галети. – К.: Смолоскип, 2000. – 108 с.): рецензія. *Кальміус*. 2001. Ч. 3-4 (15-16). С. 52–55.
- ✓ *Борисенко К.* «...І слів несли» («Істинність слова» в поезії Івана Андрусяка). *Кальміус*. 2002. Ч. 1-2 (17-18). С. 36–39.
- ✓ *Голобородько Я.* Тембри ліричного вокалу. Про Маріанну Кіяновську та Мар'яну Савку. *Кур'єр Кривбасу*. 2008. № 226-227 (вересень-жовтень). С. 247–256.
- ✓ *Даниленко В.* Покоління в українській літературі ХХ – початку ХХІ століть. *Кур'єр Кривбасу*. 2007. № 214-215 (вересень-жовтень). С. 313–329.
- ✓ *Дві тонни найкращої молодшої поезії: антологія поезії двотисячників.* Київ: Маузер, 2007. 304 с.
- ✓ *Деркачова О.* Світ крізь призму болю (на матеріалі творів М. Кіяновської та А. Охрімовича). *Слово і Час*. 2005. № 12. С. 22–27.
- ✓ *Іменник: антологія дев'яностих.* Київ: Смолоскип, 1997. 264 с.
- ✓ *Кажан О.* Дев'яностики: покоління поза грою. *Кальміус*. 1999. Ч. 1 (5). С. 71–75.
- ✓ *Коробко Л.* «Щемить Україна між ребер...»: поезія Павла Вольвача. *Слово і Час*. 2003. № 10. С. 76–80.
- ✓ *Лебединцева Н.* Поетичний досвід 90-х: переосмислення чи

руйнування? *Кальміус*. 2003. Ч. 1-2 (19-20). С. 146–153.

- ✓ *Матвієнко С.* Пам'ять жанру [про С. Жадана і Р. Мельникова]. *Критика*. 2001. Число 12. С. 26–28.
- ✓ *Соловей О.* Між небом і землею: вірші: [рецензія на збірку поезій П. Вольвача «Вірші на розі»]. *Українська літературна газета*. 2011. № 2 [34]. 28 січня. С. 12.
- ✓ *Соловей О.* «Шістдесятники» та «дев'яностики»: стратегія паралельного існування. *Форма[р]т*. 2001. Число 2. С. 29–31.

Форма заняття: *групова робота*. Аудиторія на початку практичного заняття ділиться на групи (4 – 5), кожна з яких упродовж 30 – 40 хвилин працює над створенням «мапи» поетичного світу певного поета (на основі однієї поетичної збірки чи кількох).

Завдання: презентувати образну багатовекторність у поетичному дискурсі 90-х – 2000-х рр.

№ 8-9

Жінка як об'єкт художнього осмислення в сучасній українській прозі (феміністичний і місогіністський дискурси)

1. Роман Оксани Забужко «Польові дослідження з українського сексу» як постколоніальна провокація. Жінка-автор і жінка-персонаж.
2. «Без мужика» Євгенії Кононенко: смислові конфігурації образу жінки-жертви.
3. Конструювання образу жінки в «Ендшпілю Адольфо або Троянді для Лізи» Тані Малярчук, «Жінках їхніх чоловіків» Софії Андрухович.
4. Жінка в еротичній літературі чоловіка-автора (проза Юрія Покальчука, Юрія Винничука).

Література

- ✓ *Агєєва В.* Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ: Факт, 2003. 320 с.
- ✓ *Голобородько Я.* Артеграунд. Український літературний істеблїшмент: збірка статей. Київ: Факт, 2006. 160 с.
- ✓ *Голобородько Я.* Сексментальна траєкторія Оксани Забужко. *Слово і Час*. 2009. № 12. С. 74–79.
- ✓ *Гребенюк Т.* Специфіка гендерної самоідентифікації героїні в прозі Тані Малярчук. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 1. С. 29–33.
- ✓ *Гундорова Т.* Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.
- ✓ *Дусова Ж.* Некулінарні дослідження з сирого тіста. *Слово і Час*. 1996. № 8-9. С. 67–70.

- ✓ *Зборовська Н.* Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: «Академвидав», 2006. 504 с.
- ✓ *Зборовська Н.* Феміністичний триптих Євгенії Кононенко в контексті загальноукраїнської проблематики. *Слово і Час*. 2005. № 6. С. 57–68.
- ✓ *Крупка М.* Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі (романи О. Забужко, І. Карпи, С. Пиркало). *Слово і Час*. 2007. № 7. С. 73–79.
- ✓ *Соловей О.* Два прозаїки (На шляху до української прози) [про А. Дністрового та Є. Кононенко]. *Кальміус*. 2003. Ч. 1-2. С. 123–133.
- ✓ *Таран Л.* Жіноча роль: Жінка-автор у сучасній українській прозі: емансипаційний дискурс: монографія. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2007. 128 с.
- ✓ *Харченко А.* Єдина з усіх, або дівчинко, ти ще борешся зі своїм чудовиськом? (Малярчук Тетяна. Троянда Адольфо // Березіль. – 2003. – № 5-6. – С. 58–107.): рецензія. *Кальміус*. 2005. Ч. 1 (22). С. 150–153.
- ✓ *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.

Форма заняття: *дискусійний кошик*. Аудиторія поділена на 5 – 6 груп. Викладачем завчасно підготовлені питання дискусійного плану. Кожна з груп із умовного кошика витягає 6 питань, упродовж 10 – 15 хвилин учасники обговорюють відповіді між собою, за цим розпочинається загальне обговорення, до якого можуть долучатися й представники інших груп, якщо не згодні з відповідями колег, мають що заперечити.

Завдання: продемонструвати, яким чином в сучасній українській літературі піддається осмисленню й оцінці жінка як об'єкт зображення.

№ 10-11

Урбаністична художня проза: Сергій Жадан, Анатолій Дністровий

1. Романістика Сергія Жадана й Анатолія Дністрового в сприйнятті літературною критикою: pro і contra.
2. Місто та його атрибути в прозі Сергія Жадана й Анатолія Дністрового.
3. Персонаж й автор в урбаністичній епіці.

Література

- ✓ *Бондар А.* Небесний кінематограф Сергія Жадана. *Жадан С. Історія культури початку століття.* Київ: Критика, 2003. С. 77–87.
- ✓ *Голобородько Я.* Аксесуари «конкретної прози» (Маргінальний простір Анатолія Дністрового). *Київська Русь.* 2006. Кн. 7. Бабло. С. 52–59.
- ✓ *Голобородько Я.* Артеграунд. Український літературний істеблшмент: збірка статей. Київ: Факт, 2006. 160 с.
- ✓ *Гундорова Т.* Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.
- ✓ *Михед О.* Бог як різновид героїну, або ДЕКАДЕПЕША з чотирма епілогами [про С. Жадана]. *Кальміус.* 2006. Ч. 1 (25). С. 147–150.
- ✓ *Михед О.* 17 років самотності, або Банди Тернополя (конкретна розмова про неконкретний роман) [про роман «Пацики» А. Дністрового]. *Кальміус.* 2006. Ч. 1 (25). С. 162–164.
- ✓ *Соловей О.* Солодкий привид Жадана. *Кур'єр Кривбасу.* 2008. № 222-223 (травень – червень). С. 333–338.
- ✓ *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. / Р. Харчук. – К.: Академія, 2008. – 248 с.

Форма заняття: колективне складання образного «трона». Складається шляхом додавання (на дошці) до двох написів (місто Жадана, місто Дністрового) кожним зі студентів деталей художнього світу прози Сергія Жадана й Анатолія Дністрового. Додаючи певний компонент, студенти мають аргументувати свою думку.

Завдання: здійснити аналіз художньої прози на образному рівні.

№ 12

Сучасний український мас-роман як альтернатива до елітарного тексту

1. Масова література як культурне явище. Витоки, ознаки.
2. Розвиток масової літератури в Україні у 90-х – 2000-х рр.:
 - а) детективна проза Андрія Кокотюхи;
 - б) «бестселери» Любки Дереша;
 - в) містична проза Василя Шкляра;
 - г) прозовий тренд від Ірен Роздобудько;
 - г) «змістова доступність» прози Люко Дашвар.

Література

- ✓ *Біла А.* Проблема українського мас-роману. *Кальміус.* 2000. Ч. 3-4. С. 120–123.

- ✓ *Голобородько Я.* Елізіум. Інкорпорація стратогем. Харків: Фоліо, 2009. 187 с.
- ✓ *Домбровська М.* Дефініції «масової літератури». *Слово і Час*. 2005. № 11. С. 54–65.
- ✓ *Зборовська Н.* Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. *Слово і Час*. 2007. № 6. С. 3–8.
- ✓ *Мала Українська Енциклопедія Актуальної Літератури: Повернення деміургів. Плерома.* 1998. Число 3. 288 с.
- ✓ *Філоненко С.* Концепт читабельності і масова література. *Актуальні проблеми української літератури і фольклору*. Вип. 13. Донецьк, 2009. С. 224–233.
- ✓ *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.

Форма заняття: *читацька конференція*. Аудиторія завчасно поділена на 4 групи, за кожною групою закріплений один автор. Групи обирають кілька творів цього письменника й піддають аналізу з позиції паралітературності.

Завдання: довести, що проза зазначених авторів має виразні ознаки масовості.

№ 13

Літературний процес в еміграції: перспективи розвитку

1. Сучасна українська лірика старшого (Емма Андіївська, Богдан Бойчук та ін.) й молодшого покоління (Тарас Девдюк та ін.) в еміграції: стильова парадигма.
2. Епічні пошуки в українській еміграційній літературі: художня проза Богдана Бойчука, Володимира Діброви, Оксани Луцишиної та ін.
3. Лірика, драматургія, есеїстика і художня проза Василя Махна: ідейний зміст, стильовий вимір.
4. Українське еміграційне літературознавство кін. 90-х – 2000-х: коло проблем, методологія (Григорій Грабович, Олег Ільницький, Марко Павлишин, Марко Роберт Стех, Марія Ревакович та ін.).

Література

- ✓ *Астаф'єв О.* Художні координати поезії Богдана Бойчука. *Слово і Час*. 2002. № 12. С. 20–24.
- ✓ *Емма Андіївська:* Проблеми інтерпретації: наук. зб. Донецьк: Норд-Прес, 2011. 160 с.
- ✓ *Махно В.* Bitch / beach generation. *Київська Русь*. 2007. Кн. 2. Хвилі. С. 214–239.

- ✓ *Махно В. Coney Island. Кур'єр Кривбасу. 2007. Ч. 214-215. С. 126–138.*
- ✓ *Махно В. Розмова: Київ – Нью-Йорк (вела Богдана Матіяш). Київська Русь. 2007. Кн. 2. Хвилі. С. 201–213.*
- ✓ *Мойсієнко А. «Напруга, що сприймається як стиль» або «Архітектурні ансамблі» Емми Андієвської. Жінка як текст: Емма Андієвська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: фрагменти творчості і контексти / упоряд. Л. Таран. Київ: Факт, 2002. С. 40–53.*
- ✓ *Павлишин М. Канон та іконостас: літературно-критичні статті. Київ: Час, 1997. 447 с.*
- ✓ *Ревакович М. Крізь іншу призму: Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи. Півстоліття напівтиші: антологія поезії Нью-Йоркської групи. Київ: Факт, 2005. С. 17–40.*
- ✓ *Українська діаспора: словник-довідник / упоряд. В. Просалова. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. 516 с.*

2. Періодика за останні роки: «Сучасність», «Кур'єр Кривбасу», «Київська Русь» (твори письменників-емігрантів).

Форма заняття: *семінар-групова робота.* Студенти завчасно поділені на 5 груп: спеціалісти з лірики, епіки, драматургії, есеїстики, літературознавства. Виходячи зі специфіки своєї «кваліфікації», готують матеріали на практичне заняття.

Завдання: виявити ідейно-змістові, стильові особливості лірики, епіки, прози, есеїстики українських письменників-емігрантів; презентувати наукову парадигму ключових постатей еміграційного літературознавства.

Завдання до практичних занять (некласичні)

№ 1

Літературно-мистецькі видання і сайти

- Робота над літературно-мистецькими виданнями і сайтами посттоталітарної доби. Студенти здійснюють історико-літературну ревізію видань і сайтів.

6 груп студентів опрацьовують видання:

1 група – журнал «Сучасність» із моменту Незалежної України (огляд здійснювати з 1991 року: <http://chtyvo.org.ua/authors/Suchasnist/>).

2 група – часопис «Четвер»

(<http://archive.chytomo.com/interview/izdrik-literatura-z-visokoi->

[polici-ne-vsim-potribna i](#)

<http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11074/12-Ovsyannikov.pdf?sequence=1>).

3 група – альманах «Кальміюс» (<https://www.oleg-solovey.com/arhiv-almanahu-kalmiyus>).

4 група – журнал «Київська Русь»

(<http://1576.ua/search?query=%D0%9A%D0%B8%D1%97%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0+%D0%A0%D1%83%D1%81%D1%8C> або http://chtyvo.org.ua/authors/Kyivska_Rus/).

5 група – сайт «ЛітАкцент» (<http://litakcent.com/>).

6 група – сайт «Буквоїд» (<http://bukvoid.com.ua/>).

Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – студенти в групах мають здійснити ревізію видань за такими параметрами: історія заснування і постать головного редактора, мета-місія, ключові завдання, структура, автори і змістове наповнення (читають найпоказовіші твори, опубліковані в цьому виданні чи літературно-критичні статті), оформлення й ілюстрації, резонанс у ЗМІ, «цікавинки» видання, роль у літературному процесі. Другий етап – під час практичного заняття-рольової гри студенти презентують свої видання за попередньо розписаними параметрами (з яскравими прикладами) в ролях редактора, найбільш одіозних авторів цього проекту, ілюстраторів тощо (ролі між собою розподіляють самостійно).

Література:

- ✓ Бондар-Терещенко І. Функціональні механізми літературного дискурсу 1990-х років. *Слово і Час*. 2005. № 2. С. 62–71.
- ✓ Літературні рушення 90-х та модернізм, постмодернізм, авангард, молодь, сучасна і колишня, ест. (круглий стіл). *Слово і Час*. 1999. № 3. С. 56–66; № 7. С. 19–24.
- ✓ Мала Українська Енциклопедія Актуальної Літератури: Повернення деміургів. *Плерома*. 1998. Число 3. 288 с.
- ✓ Овсянников С. Часопис «Четвер» – барометр постмодернізму. *Слово і Час*. 2007. № 4. С. 66–69. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11074/12-Ovsyannikov.pdf?sequence=1>
- ✓ Ткачук М. Літературний процес 90-х років ХХ століття. *Українська мова і література*. 2000. Ч. 22 (травень). С. 1–6.
- ✓ Хінна О. Концептологія літературно-мистецького альманаху «Кальміюс». *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. Том 1, № 6 (2014). URL: <http://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/856/874>

№ 2

Неомодерністична лірика вісімдесятників і дев'ятдесятників

- Робота над поезією представників покоління вісімдесятників і дев'ятдесятників.

6 груп студентів опрацьовують ліричний доробок:

1 група – Оксани Забужко.

2 група – Василя Махна.

3 група – Тараса Федюка.

4 група – Івана Андрусяка.

5 група – Сергія Жадана.

6 група – Маріанни Кіяновської.

Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – групи готують матеріал за такими параметрами: цікаві чи епатажні сторінки з біографії, входження в літературний процес як поета, поетичні книжки, реакція критики на поетичну творчість, резонансність, медійність і популярність, аналіз лірики на рівні мотивів і образів (на прикладі збірки, циклу чи кількох поезій) й особливості стилю, інтермедіальність (твори поета, що лягли в основу пісень, міжмистецькі проекти, перформанси тощо). Другий етап – під час практичного заняття кожна з груп представляє свого поета в класичному форматі чи тій творчій формі, яку обирає самостійно.

Література:

- ✓ Біла А. Від ломки до ломки: лірика Сергія Жадана. *Слово і Час*. 2002. № 1. С. 35–48.
- ✓ Голобородько Я. Ель класіко: Формація Тараса Федюка. Київ: Факт, 2007. 104 с.
- ✓ Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.
- ✓ Констанкевич І., Сірук В. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навч. посібник. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 328 с.
- ✓ Моренець В. Приватна гравітація Тараса Федюка. *Слово і Час*. 2008. № 6. С. 62–71.
- ✓ Соловей О. Утрачений погляд: Статті, рецензії, есеї. Вінниця: Простір Літератури, 2018. 388 с. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/27809c_51dfcbc7a7664e7f9d97d39374012856.pdf

№ 3

Література і кіно: екранізації сучасної української літератури

- Робота над художніми творами сучасних письменників, які були піддані екранізації.

6 груп студентів читають твір і дивляться його екранізацію:

1 група – роман Андрія Кокотюхи «Червоний» і фільм Зази Буадзе «Червоний».

2 група – роман Володимира Лиса «Століття Якова» і мінісеріал Бати Недича «Століття Якова».

3 група – повість Олександра Гавроша «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу» і фільм Віктора Андрієнка «Іван Сила».

4 група – роман Ірен Роздобудько «Гудзик» і фільм Володимира Тихого «Гудзик» («Пуговица»).

5 група – оповідання Олександра Жовни «Партитура на могильному камені» і фільм Ярослава Лупія «Партитура на могильному камені».

6 група – оповідання Юрія Андруховича «Королівські лови», «Зліва, де серце» і фільм Андрія Дончика «Кисневий голод».

Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – студенти мають прочитати твір і подивитися екранізацію, намітити ключові моменти подібності й розходжень, режисерських втручань. Другий етап – під час практичного заняття кожна група дає характеристику й історичну довідку, здійснює порівняльну характеристику літературного твору і його екранізації за такими параметрами: сюжет, тематика і проблематика, художні образи, герої, смисл, і доводить доречність здійсненої екранної версії (варто аналізувати з показом окремих сцен фільмів іншим групам).

Література:

- ✓ Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.

№ 4

Роман «Жінка його мрії» Олеся Ульяненка – художній твір чи аморальне чтиво?

- Робота над романом «Жінка його мрії» Олеся Ульяненка.

6 груп студентів читають роман і готують такі матеріали для проведення дискусії:

1 група – огляд документів зі справи-звинувачення, офіційні заяви, акти дослідження науковцями.

2 група – реакцію ЗМІ (інтерв'ю з письменником щодо звинувачень, його друзів, представників інтелігенції, аналітичні точки зору фахівців тощо).

- 3 група – огляд літературознавчих праць (літературна критика, наукові статті), де об'єкт вивчення – роман «Жінка його мрії».
- 4 група – культурологічну інформаційну довідку про еротичу в мистецтві.
- 5 група – інформаційну довідку про розмежування еротичи й порно.
- 6 група – ознаки художньої літератури, приклади.
- Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – групи читають роман і готують вище подані матеріали. Другий етап – *дискусія (рольова гра)*, в процесі якої доводимо, що роман О. Ульяненка «Жінка його мрії» належить до художньої літератури.

Література:

- ✓ Матеріали справи щодо роману «Жінка його мрії» (сайт «Буквоїд»).
- ✓ *Зборовська Н.* Олесь Ульяненко – поет і містик. *Кур'єр Кривбасу.* 1999. № 110 (лютий). С. 161–171.
- ✓ *Пуніна О.* Самітний геній: Олесь Ульяненко: літературний портрет. Київ: Академвидав, 2016. 288 с.
- ✓ *Соловей О. Є.* Атоми і Порожнеча: рецензії. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. 148 с. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/27809c_cd23378cb5c14534a796e98a232f5b17.pdf
- ✓ *Соловей О.* Заборонена правда, або Деякі аспекти аморальності (Ситуація українського письменника в 2009-му році). *Сучасність.* 2009. № 6. С. 133–144.
- ✓ *Соловей О.* Оборонні бої. Донецьк: Вид-во БВЛ, 2013. 428 с. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/27809c_4f73cbc1535d4b598553dd12f7659dbc.pdf
- ✓ *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.

№ 5

Жінка як об'єкт художнього осмислення в сучасній українській прозі

- Робота над художніми творами, де ключовим є образ жінки.
- 6 груп студентів опрацьовують твори:
- 1 група – роман Оксани Забужко «Польові дослідження з українського сексу».
 - 2 група – есей Євгенії Кононенко «Без мужика».
 - 3 група – книгу Тані Малярчук «Ендшпіль Адольфо або Троянда для Лізи».
 - 4 група – оповідання Василя Махна «Дім у Бейтінг Голлов».

5 група – оповідання Юрка Покальчука зі збірки «Час прекрасний».
6 група – роман Юрія Винничука «Весняні ігри в осінніх садах».
Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – студенти мають прочитати твори і визначити, яким письменник витворює образ жінки, на чому робить акценти, які для цього обирає художні засоби, з якою метою. Другий етап – під час практичного заняття кожна з груп творитиме «модель» жінки того чи іншого письменника (з собою мати фломастери і папір формату А2).

Література:

- ✓ *Агєєва В.* Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ: Факт, 2003. 320 с.
- ✓ *Голобородько Я.* Артеграунд. Український літературний істеблішмент: збірка статей. Київ: Факт, 2006. 160 с.
- ✓ *Гребенюк Т.* Специфіка гендерної самоідентифікації героїні в прозі Тані Малярчук. *Вісник Запорізького національного університету.* 2009. № 1. С. 29–33.
- ✓ *Гундорова Т.* Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.
- ✓ *Зборовська Н.* Два «любовних» романи українського кінця століття, або Юрій Андрухович проти Оксани Забужко. *Зборовська Н. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків.* Львів: Літопис, 1999. С. 119–126.
- ✓ *Таран Л.* Жіноча роль: Жінка-автор у сучасній українській прозі: емансипаційний дискурс: монографія. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2007. 128 с.
- ✓ *Філоненко С.* Новий тип героїні жіночої прози 90-х років ХХ століття: проблема самореалізації жінки через творчість. URL: http://www.bdpu.org/philological_faculty/Ukr-zarub_lit/s_filonen/nov_tip.doc.
- ✓ *Харченко А.* Єдина з усіх, або дівчинко, ти ще борешся зі своїм чудовиськом? (Малярчук Тетяна. Троянда Адольфо // Березіль. – 2003. – № 5-6. – С. 58–107.). *Кальміус.* 2005. Число 1 (22). С. 150–153.
- ✓ *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.

№ 6

Художня література і війна: Україна versus Росії

- Робота над художніми творами, де зображено й осмислено події російсько-української війни від 2014 року.
- 6 груп студентів опрацьовують художні твори:

- 1 група – Валерій Ананьєв «Сліди на дорозі».
- 2 група – Сергій Жадан «Інтернат».
- 3 група – Віктор Гуменюк «Блокпост».
- 4 група – Євген Положій «Іловайськ».
- 5 група – Максим Бутченко «Художник війни».
- 6 група – Сергій Лойко «Аеропорт».

Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – студенти мають прочитати твори і визначити ключові смисли, проаналізувати образи, показати, наскільки виразно письменникам вдалося передати ті чи інші сторони теми війни. Другий етап – під час практичного заняття групи пропонують «ману» війни на основі прочитаних романів (з собою мати фломастери і папір формату А2).

Література:

- ✓ *Рябченко М.* Комбатантська проза в сучасній українській літературі: жанрові та художні особливості. *Слово і Час*. 2019. № 6. С. 62-73.

№ 7

Сучасна художня література Вінниці

- Робота над життям і творчістю сучасних вінницьких письменників.
 - 6 груп студентів готують матеріали про:
 - 1 група – Сергія Татчина.
 - 2 група – Наталку Доляк.
 - 3 група – Катерину Калитко.
 - 4 група – Віктора Мельника.
 - 5 група – Сергія Рибницького.
 - 6 група – Катерину Девдєру.

Тактика опрацювання матеріалу: Перший етап – студенти мають знайти інформацію про життя і творчість сучасних письменників Вінниці (цікаві факти з життя, творчий доробок, літературознавчий аналіз однієї з книжок, ЗМІ про письменника, Вінниця у його творах). Другий етап – під час практичного заняття групи, обравши самостійно форму представлення, презентують письменника і його творчість.

Література:

- ✓ <https://vezha.vn.ua/molodi-vinnytski-poety-hto-vony-chastyna-persha-devdera-shkabara-medvedyeva/>.
- ✓ <https://vezha.vn.ua/vinnytskyj-poet-sergij-tatchyn-potravyv-do-finalu-shevchenkivskoyi-premiyi/>.

- ✓ <https://vezha.vn.ua/emigrantska-saga-pro-yevreyiv-bez-sliz-ale-zi-smihom-natalka-dolyak-anonsuvala-novyj-roman/>.

Самостійна й індивідуальна роботи

Список творів для прочитання

- *Портяк Василь*. У снігах (збірка новел).
- *Герасим'юк Василь*. Поет у повітрі (збірка поезій).
- *Римарук Ігор*. Діва Обида (збірка поезій).
- *Федюк Тарас*. Золото інків. Таємна ложа. Обличчя пустелі. Трансністрія. Горище. Хуга (збірки поезій). [одну збірку за вибором студента]
- *Андрусяк Іван*. Часниковий сік (збірка поезій). *Вольвач Павло*. Південний схід (збірка поезій). [одну збірку за вибором студента]
- *Коцарев Олег*. Коротке і довге (поетична збірка). *Матіяш Богдана*. Непроявлені знімки (збірка поезій). *Коробчук Павло*. Натщенебо (поетична збірка). *Лазуткін Дмитро*. Набиті травою священні корови (поетична збірка). *Горобчук Богдан-Олег*. Місто в моєму тілі (поетична збірка). [одну збірку за вибором студента]
- *Медвідь В'ячеслав*. Льох (роман). *Пашковський Євген*. Безодня (роман) [один роман за вибором студента]
- *Андрухович Юрій*. Рекреації. Московіада. Перверзія. Дванадцять обручів. Таємниця (романи). [один роман за вибором студента]
- *Іздрик Юрій*. Острів Крк (повість). *Подвійний Леон* (роман). *Прохасько Тарас*. Інші дні Анни (збірка новел). *НепрОсті* (роман). Лексикон таємних знань (збірка оповідань). З цього можна зробити кілька оповідань (повість). [один твір за вибором студента]
- *Ульяненко Олесь*. Сталінка. Дофін Сатани. Квіти Содому. Жінка його мрії (романи). [один роман за вибором студента]
- *Процюк Степан*. Інфекція. Троянда ритуального болю. Маски опадають повільно (романи). [один роман за вибором студента]
- *Кожелянко Василь*. Дефіляда в Москві (роман). *Козленко Йван*. Танжер (роман). *Жукова Варвара*. Свідок (роман). [один твір за вибором студента]
- *Покальчук Юрій*. Час прекрасний. Окружна дорога. Паморочливий запах джунглів. Заборонені ігри. Камасутра (збірки оповідань). [одну збірку за вибором студента]
- *Махно Василь*. Дім у Бейтінг Голлов (книга оповідань).
- *Забужко Оксана*. Польові дослідження з українського сексу. Музей покинутих секретів (романи) [один роман за вибором студента]
- *Кононенко Євгенія*. Імітація (роман). Ностальгія (повість). Без мужика (есеї). [один твір за вибором студента]

- *Малярчук Таня. Ендшпіль Адольфо або Троянда для Лізи. Згори вниз. Говорити. Як я стала святою. Звірослов (збірки оповідань і повістей). Андрухович Софія. Жінки їхніх чоловіків (збірка оповідань). [одну книжку за вибором студента]*
- *Кіяновська Маріанна. Звичайна мова. Дещо щоденне. 373 (збірки поезій). Крук Галина. Обличчя поза світлиною (збірка поезій). Степаненко Олена. Третя Атлантида (збірка поезій). [одну збірку за вибором студента]*
- *Жадан Сергій. Anarchy in the UKR. Депеш мод. Ворошиловград. Інтернат (романи). [один роман за вибором студента]*
- *Дністровий Анатолій. Невідомий за вікном. Місто уповільненої дії. Патетичний блуд. Пацики. Дрозофіла над томом Канта (романи). [один роман за вибором студента]*

Форми самостійної роботи студента

Проект «Відео-візуальна поезія сучасного вінницького поета». Цей вид творчого групового завдання полягає в тому, що група студентів (2 – 3 особи) екранізують одну з поезій сучасного вінницького поета (*Сергій Татчин, Катерина Калитко, Катерина Девдера, Віктор Мельник* тощо) з дотриманням вимог такого виду візуального мистецтва, як відеопоезія (органічне поєднання художнього візуального ряду і поетичного тексту).

Проведення **перформансу / акції під назвою «Вінниця = література = стиль»** (з метою популяризації творчої особистості обраного студентом вінницького письменника серед студентів / містян тощо).

Журналістсько-літературний проєкт (інтерв'ю, довоколалітературна розмова, дискусія тощо з сучасним українським письменником, репортаж із презентації його книжки, огляд книжково-літературної події).

Психолого-соціологічна характеристика літературного явища в форматі візуалізації. Створення такої характеристики передбачає взяття за основу дослідження певного явища сучасної літератури (графоманія, слемпоезія, еротичне письмо, масова література тощо), його аналіз у тріаді «автор – текст – читач» за допомогою візуалізації (картинок).

Створення **літературно-живописного альбому** (цей вид роботи передбачає пошук «живописних відповідників» (картин живопису будь-яких періодів) до творів сучасної української літератури, вибір слід

пояснити – відповідність тем, образів, асоціації тощо, обсяг – 30 відповідників із коментарями).

Створення літературно-музичного каталогу (цей вид роботи передбачає пошук «музичних відповідників» (музика будь-яких періодів) до творів сучасної української літератури, вибір слід пояснити – відповідність тем, образів, асоціації тощо, обсяг – 30 відповідників із коментарями).

Створення словника інтертексту сучасної української літератури (передбачає з'ясування конотацій обраних понять (наприклад, дерево, птах, Гоголь, Ісус тощо) з певними творами, має бути ілюстрований прикладами з творів сучасної української літератури, обсяг – 30 статей).

Створення абетки сучасної української літератури (мають бути обрані 32 явища за алфавітом, що характеризують сучасний літературний процес, пояснити їх значення і навести приклади).

Створення літературного тезаурусу (система понять зі спільної тематики, що характеризує сучасну українську літературу).

Створення авторської антології сучасної української літератури (створити за певним принципом свою антологію сучасної літератури за певною концепцією, обґрунтувати її і написати до антології передмову).

Сценарне перекодування творів сучасної української літератури (запропонувати свій сценарій – театр, кіно – за твором чи творами сучасної української літератури).

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Історико-культурний контекст розвитку української літератури кін. 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст.
2. Незалежні літературні угруповання 80-х – поч. 90-х рр.
3. Літературні угруповання 1990-х – 2000-х рр.
4. Спроби систематизації української постколоніальної літератури критикою і літературознавством: генераційний, регіональний, націологічний, естетичний принципи.
5. Неомодернізм і постмодернізм як ключові стильові маркери літературної доби помежів'я.
6. Постмодернізм в українській прозі 1990-х років (загальний огляд).
7. Літературна періодика 90-х – 2000-х рр. («Сучасність», «Четвер», «Кальміус», «Київська Русь» та ін.).

8. Антологія як чинний показник художніх пошуків в сучасній українській літературі.
9. Літературні сайти в Україні та їх роль у культурному процесі.
10. Літературні конкурси та їх роль у культурному процесі («Смолоскип», «Молоде вино», «Коронація слова», «Гранослов» тощо).
11. Генерація 1990-х: історія самоствердження в літературі.
12. Неомодерна лірика «вісімдесятників» і «дев'ятдесятників» (загальний огляд).
13. Поетична творчість Оксани Забужко.
14. Поетична творчість Тараса Федюка.
15. Поетична творчість Василя Махна.
16. Поетична творчість Маріанни Кіяновської.
17. Поетична творчість Сергія Жадана.
18. Поетична творчість Івана Андрусяка.
19. Неомодерністська проза 1990-х: загальний огляд, представники, проблематика творчості.
20. Формалістичні шукання письменників «галицько-станіславської» школи (загальний огляд).
21. Постмодерністичний дискурс прози Юрія Андруховича.
22. Експресіонізм як стильова домінанта в художній прозі Олесь Уляненко.
23. Романістика Олесь Уляненко: новий тип героя.
24. Творчість Степана Процюка (загальний огляд).
25. Образ жінки і чоловіка в сучасній українській літературі.
26. Альтернативна історія в сучасній українській літературі: Василь Кожелянко, Іван Козленко, Варвара Жукова.
27. Сучасний письменник як містифікатор (Варвара Жукова, Варвара Чорна).
28. Українська сатира кінця 80-х – 90-х рр. (загальний огляд).
29. Творчість кітчевих авторів (Володимир Цибулько, Лесь Подерв'янський, Олександр Ірванець та ін.).
30. Еротичний дискурс в сучасній українській літературі: художня проза Юрка Покальчука, Юрія Винничука, Ольги Деркачової.
31. Феномен жіночого письма в художній літературі (загальний огляд).
32. Анатолій Дністровий-прозаїк у літературному процесі 90-х – 2000-х рр.
33. Сучасний вінницький письменник-поет.
34. Сучасний вінницький письменник-прозаїк.
35. Художня література «АТО»: представники, ідейний зміст, образність.
36. Екранізація творів українського письменника постколоніального періоду.
37. Сучасний письменник як медійна особистість.
38. Сучасний літературний експресіонізм в Україні.
39. Урбаністична література 90-х – 2000-х рр.: Сергій Жадан, Анатолій Дністровий, Ірена Карпа та ін.
40. Українська література 2010-х років: тенденції розвитку.